

JULY 12, 2012

No 14/15 (2799/2800)

Volume 63 • \$2.00

Published every other Thursday
26 issues in 24 mailings a year
PAP Registration No. 8108
ISSN 08329-2668

24 STRAN letního ČTENÍ

Vyznamenání nejlepší
Maria Chrappa str. 1

K tragické události před
70 lety píše B. Sherriff str. 6

H. Hosnedlová o Aleně
Kennedy z Yukonu str. 17

Dovolená ve vzpomínce
Stanislava Moce str. 18

Usměvné čtení
Pavla Taussiga str. 20

NOVÝ DOMOV

THE NEW HOMELAND

Pravda vítězí!

CANADA'S CZECH AND SLOVAK BIWEEKLY PUBLISHED BY MASARYK MEMORIAL INSTITUTE INC., SINCE 1950 www.novydomov.com

Pan Vladimír Kavan byl na slavnost doprovázen první kanadskou astronautkou dr. Robertou Bondar
Foto: převzato z internetu

MEDAILE DIAMANTOVÉHO JUBILEA

Pro ND Maria Chrappa

Šest'desát rokov vládnutia na tróne kráľovnej Alžbety II. sa oslavovalo v Toronte Gala večerom 18. júna, na ktorom odovzdával vyznamenania, DIAMOND JUBILEE MEDAL, David C. Only Lieutenant Governor provincie Ontario, reprezentant kráľovnej. Vyznamenanie dostali v prvom rade jednotlivci, ktorí už získali prestížne vyznamenania kanadskej vlády - Order of Canada, alebo provinčnej ontariskej, Order of Ontario. Sú nimi početné osobnosti, ktoré svojou výnimočnou prácou prispeli, zaslúžili sa o dobré šírenie mena tejto krajiny. S týmito vysokými čestnými vyznamenaniami v Ontariu, ku ktorým pribudla i jubilejná diamantová medaila, sa môžu pyšiť z našej komunity, pani Sonja Bata, ing. Vladimír Kavan, Joe Schlesinger i George Brady.

ING. VLADIMÍRA KAVANA POVÝŠIL NA OFFICER OF THE ORDER OF CANADA Governor General the Honourable Roméo Le Blanc za zásluhy jeho dlhoročnej práce v rôznych organizáciách a hlavne v CARE, ktorá predovšetkým jeho zásluhou bola rozšírená na medzinárodnú organizáciu - CARE International. Organizácia bola založená v r. 1946 v USA a o pol roka

na to bola rozšírená i do Kanady. Jej účelom bolo pomôcť hladujúcim v spustošenej povojnovej Európe.

V. Kavan prišiel do Kanady v r. 1948, zaradil sa medzi úspešných podnikateľov, ale jeho pozornosť sa obrátila i na dobročinnú organi-

Paní Sonja Bata

záciu CARE. Spomenul si, že aj ich rodina v Prahe dostávala počas vojny i po nej výpomoc od rôznych organizácií a tak to chcel toutsou svojou prácou aspoň z časti splatiť. V r. 1969 sa stal členom rady - Board of Directors a od r. 1972 prezidentom. Bola to jeho vízia, aby CARE sa rozšírila i do iných krajín západnej demokracie. A tak jeho zásluhou bola v r. 1979 založená organizácia CARE International, ktorej sa stal prvým predsedom. V tejto funkcii zo-

trval deväť rokov a pomohol tým rozšíriť členstvo do 12 krajín, ako Nemecko, Nórska, Francúzska, Anglicka, Talianska, Rakúska, Dánska, Japonska, Austrálie. Funkcie v organizácii sú neplatené, ich členovia výboru si hradia všetky výdavky s touto prácou spojené. V. Kavan prevzal touto funkciou značnú zodpovednosť organizácie pri núdzovej pomoci a rozvojovom programe v Afrike, Ázii a Južnej Amerike. Finančné prostriedky získavali od dobrovoľných darcov, vlády, Svetovej banky a prispievali do nej i krajiny, v ktorých sa určitý projekt prevádzal. Pod vedením V. Kavana sa CARE rozšírila na jednu z najefektívnejších svetových organizácií pre pomoc a rozvoj málovyvinutých krajín.

Popri organizácii CARE bol V. Kavan aktívny i v Rotary Club. I tuň jeho práca bola viacerým zameraná na medzinárodnú úroveň - International Service Committee, kde sa usiloval, aby sa pomohlo tam, kde to bolo potrebné i mimo Kanady. To ho priviedlo opäť k zapojeniu sa do projektu pre málovyvinuté krajiny. Stal sa predsedom jeho výboru a neskôr členom rady.

Vysoko hodnotená bola i jeho práca ako špitálnika u Maltézskych rytierov a Rádu sv. Laza-

ra, taktiež v Providence Hospital Centre, nemocnica pre starých a trvale telesne postihnutých, ako i v rade ďalších menších dobročinných organizáciách. Po obdržaní titulu Officer of the Order of Canada gratuloval Vladimírovi Kavanovi i vtedajší premiér Kanady Jean Chrétien: „Kanada a Kanada ňia sa cítia poctení Vaším príspevkom. V ich mene i ja Vám ďakujem.“ Vtedajšia primátorka Toronta B. Hall v svojej gratulácii okrem iného napísala: „Vaše humanitárne úsilie pomôcť ľuďom na celom svete je príkladom a inšpiráciou pre nás všetkých.“ Vladimír Kavan okrem Diamantovej jubilejnej medaily je držiteľom i Striebornej a Zlatej medaily.

SONJA BATA, MANŽELKA UŽ ZOSNULÉHO TOMÁŠA BAŤU, bola aktívna nielen v ich vlastnej medzinárodnej obuvníckej spoločnosti The Bata Shoe Company, ale i ako členka rady vo viacerých biznisoch, ako Alcan Aluminium, Canadian Commercial Corporation, Canada Trust. Preslávila sa vybudovaním unikátneho múzea na topánky, ktoré bolo otvorené širokej verejnosti v r. 1998 v Toronte - The Bata Shoe Museum. Vzhľadom nato, že pani Sonja Bata študovala v rodnom Švajčiarsku architektúru, malo iste značný vplyv na zaujímavu architektúru budovy múzea. Bola vyhodnotená ako Shoe Person of the Year, Woman of the Year, nachádza sa medzi menami podnikateľov v Canadian Business Hall of Fame. Je držiteľkou striebornej medaily United Nations Environmental Programme a bola poctena i čestným

Pan Joe Schlesinger

titulom Captain of the Canadian Navy. Je aktívna v rôznych dobrovoľných organizáciách týkajúcich sa vzdelania, zdravotníctva a životného prostredia.

Meno S. Bata je spojené s viacerými univerzitami, ktoré jej udelili čestné tituly, ako University of Dalhousie, York, Mount Saint Vincent, Wilson College ako i Loyalist College. Od roku 1982 prispieva značnou finančnou podporou University of Manitoba, ich absolventom, ktorí pracujú vo výskumoch. Tiež bola poctená za príspevok na štipendia pre Northern and Aboriginal Studies a niekoľko rokov bola predsed-

Pan George Brady

ničkou World Wildlife Fund Canada.

Za svoju obetavú celoživotnú prácu bola Sonja Bata odmenená kanadskou vládou, keď bola povýšená na Officer of the Order of Canada. Taktiež jej prináležia čestné doktoráty - Honorary Doctor of Laws a Honorary Doctor of Humane and Letters. K týmto vyznamenaniam pribudla v súčasnosti Diamantová jubilejná medaila.

JOE SCHLESINGER, NOVINÁR, REPORTÉR, ktorý 40 rokov prináša reportáže pre spravodajskú redakciu kanadskej štátnej televízie CBC. Ozýval sa asi z každého kúta sveta. Bol pri prírodných katastrofách, politických, vojnových konfliktoch, či už vo Vietname alebo v Perzskom zálive.

Jeho novinárska kariéra začínala v Prahe v r. 1948, ako redaktor pre Associated Press. Po nástupe komunistov odišiel z Československa do Kanady. V r. 1950 sa usadil vo Vancouveri, kde pracoval ako reportér pre Vancouver Province a Toronto Star. Neskôr pre UPI so sídlom v Londýne a pre European Herald Tribune v Príži. V r. 1966 sa J. Schlesinger vrátil späť do Kanady, kedy začal pracovať pre Canadian Broadcasting Corporation (CBC) v Toronte, ako redaktor hlavného televízneho spravodajského programu The National

KE DNI

Dlouho jsem přemýšlela, čemu nebo komu budu věnovat sloupek Ke dni. Nakonec jsem se rozhodla nemučit se, čas určitě něco přihraje. A také že ano. V podobě kurzívy Lubomíra Stejskala, našeho oblíbeného autora z HRD. Přišel s aktuálkou opevněnou vlastním pocitem. Možná shodným s mnoha našich čtenářů.

„Pozoruhodná budova, kterou by neměl přehlédnout nikdo, kdo sjíždí z pražského ruzyňského letiště, od podzimu snad Letiště Václava Havla, po Evropské třídě směrem k náměstí v Dejvicích, kterému málokdo řekne jinak než „kulaták“. Správně Vítězné náměstí. V toku času vystřídalo řadu jmen; kdo zažil dobu po válce, vzpomene si na název Náměstí Dr. Edvarda Beneše. Jak ho nazvali komunisté a před nimi nacističtí usurpátoři zbytků pomnichovské republiky, připomínat netřeba. Po sametovém převratu se vrátilo ke svému původnímu označení.

„Pozoruhodná budova, kterou by neměl přehlédnout nikdo, kdo sjíždí z pražského ruzyňského letiště, od podzimu snad Letiště Václava Havla, po Evropské třídě směrem k náměstí v Dejvicích, kterému málokdo řekne jinak než „kulaták“. Správně Vítězné náměstí. V toku času vystřídalo řadu jmen; kdo zažil dobu po válce, vzpomene si na název Náměstí Dr. Edvarda Beneše. Jak ho nazvali komunisté a před nimi nacističtí usurpátoři zbytků pomnichovské republiky, připomínat netřeba. Po sametovém převratu se vrátilo ke svému původnímu označení.

„Pozoruhodná budova, kterou by neměl přehlédnout nikdo, kdo sjíždí z pražského ruzyňského letiště, od podzimu snad Letiště Václava Havla, po Evropské třídě směrem k náměstí v Dejvicích, kterému málokdo řekne jinak než „kulaták“. Správně Vítězné náměstí. V toku času vystřídalo řadu jmen; kdo zažil dobu po válce, vzpomene si na název Náměstí Dr. Edvarda Beneše. Jak ho nazvali komunisté a před nimi nacističtí usurpátoři zbytků pomnichovské republiky, připomínat netřeba. Po sametovém převratu se vrátilo ke svému původnímu označení.

Také letos se ve venkovních prostorrách rezidence konala tradiční slavnost u příležitosti svátku Canada Day. V tomto roce ji ambasádorka Valerie Raymondová uspořádala na tomto místě naposledy. Napřesrok se velvyslanci i s rezidenci přestěhují o pár kilometrů východněji – do Bubenče. V ulici Ve Struhách, nedaleko tamního vlakového nádraží, se staví budova míse a rekonstruuje secesní vila. Ta bude sloužit jako nová rezidence.

Až za několik měsíců dojde v zahradě Hadovky ke spuštění kanadské vlajky, uzavře se jedna dlouhá éra. Vždyť letohrádek fungoval jako rezidence zástupce ottawské vlády od roku 1947. Leží na hlavní trase. S potěšením jsem při častých cestách do metropole, vždy na příjezdu po Evropské třídě, plápolajícímu listu javoru symbolicky zamával. Kvůli fascinující zemi jménem Kanada, kvůli českým a slovenským krajanům, jichž si vážím, kvůli Novému domovu, s nímž mám čest spolupracovat. Po čase mě změna, kterou připravuje sám život, o tuto milou příležitost připraví.

Už teď vím, že mi z toho bude trochu smutno.“
Přeji všem čtenářům i s autorem hezkou dovolenou. Vraťte se domů ve zdraví.

Veronika

SPOLEČENSKÝ KALENDÁŘ

TORONTO

NE 15.7. - v pořadí již 74. Slovenský den pořádá Kanadská slovenská liga v Croatia Club Karlovac na 1860 Thompson Rd. S, Milton

SO 11.8. od 10.00. Sokol Kanada pořádá Letní sokolské hry na Masaryktownu. Přijďte se svými přáteli a jejich dětmi, můžete všichni soutěžit pro dobrou fyzickou kondici i pro radost. Věk nerozhoduje, všichni se mohou zúčastnit, jsou zařazeny i plavecké závody všech věkových kategorií v nekrýtem bazénu, 450 Scarborough Golf Club Rd., Toronto. Info: Anna Janoušová 905. 884 9829, email anna.sokol@bell.net, Wendy Malysak přihlášky: wendynewmarket@sympatico.ca, Robert Tmej: rtmej@rogers.com.

SO 22.9. v 18.00. - štáb televize Slovenský svet a Slovenská kanadská spoločnosť Milana Rastislava Štefánika pořádá veľkolepé setkání – benefiční banket na podporu televizního vysílání v Kanadě. Koná se ve Famee Furlane Banquet Hall, 7065 Islington Ave., Woodbridge. Hlavním hostem večera bude zpěvák a bavič ze Slovenska Peter Stašák. Rezervace a info: Blanka Martincuk-Hanecak tel. 416 504 3800, Jan Kosiba tel. 905 812 5503.

Koncerty Edy Vokurky

ČT (každý třetí) ve 21.00. - The Emmet Ray Bar, 924 College Str., west of Barhurst & east of Ossington, Trio, vstup volný

PO 10.9. ve 12.00 v poledne - Trinity Church, (při západní straně východu z Eaton's Centre), Quartet (very nice, majestic atmosphere, with grand piano), vstup volný

NE 9.12. ve 14.00. - Scarborough City Centre-Rotunda, Quartet, Christmas concert (impressive spacy comfortable auditorium with grand piano), vstup volný. Info: www.edvokurka.com

ČESKÁ TV - SO v 10.00-10.30 a ÚT v 7.30 opakování - vysílá Nová vize v dosahu Ontario na stanici OMNI.1 (v Torontu kanál 47/kabel 4 a 169), producentka Markéta Rešovská, tel: 647.892 6912, 77 Quebec Av., M6P 2T3, ON, novyzaber@yahoo.com, na www.novavize.com naleznete některé TV programy.

SLOVENSKÁ TV - SO v 10.30-11.00 a ÚT v 8.00 opakování - každý týden vysílá slovenská TV Slovenský svet. Producentka Katarína Homolová. Tel: 647.233 3105, email: slovenskysvet@gmail.com, www.tvsedna.com.

CALGARY

SO 29.9. - Václavská zábava

ÚT 30.10. v 19.30. - Zemlinského kvartet v Boris Roubakine Recital Hall University of Calgary, lístky v předprodeji do 29.října v kanceláři honorárního konzula 611-1 Av. SE, tel. 403.269 4924, anebo až před koncertem v hale univerzity

V Calgary mají další etnické Deli a druhé pekařství Jána a Jany Lončíkových. Sídli také na North West pod názvem Malicher. Je umístěno na adrese 1411 - Kensington Road na severní straně ulice. Info 403.270 3948, vice na www.malicher.com

Calgarské listy vycházejí čtyřikrát do roka, vydává je místní pobočka ČSSK v Kanadě, předplatné činí \$10. Šek (s jakoukoliv částkou - předem děkujeme) laskavě zašlete na: Czech and Slovak Ass. Of Calgary PO. BOX 355, Calgary, T2P 2H9.

Česky mluvící kněz Lukáš Drápal byl spolu s třemi dalšími vysvěcen v Katolické katedrále na 18 Ave a 1 St Street S.W.

Navštívte dobře vybavenou veřejnou knihovnu v Catholic Pastoral Centru, 120 - 17 Ave. SW., půjčují tam knihy na měsíc bez poplatku, telefon 403.218 5502, katalog on-line (M. Hlaváček)

EDMONTON

PÁ 20.7. v 7.00 odjezd - NE 22.7. v 18.00 příjezd - výlet pro seniory do Lethbridge regionu, který pořádá odbočka ČSSK pro své členy. Info: začnete své dotazy a zájem boženě Mackové zobane256@hotmail.com, tel. 780.467 4007 (zanechtejte vzkaz).

TÝDEN 21. - 27. srpna - Letní tábor pro děti Cooking Lake

KITCHENER-WATERLOO-GUELPH

ČESKÁ ŠKOLA Kitchener je v provozu, máte-li zájem své dítě do školy umís-

tit, je to možné dítě registrovat pro nový šk. rok na: www.kwczechsandslovaaks.com.

SLOVENSKÁ ŠKOLA pro školní rok 2012/13 čtete na: http://www.kwczechsandslovaaks.com/slovak-language-school/. Vyučování se bude konat o sobotách 9:00 - 11:30 na The St. Francis School, 154 Gatewood Road, Kitchener.

ÚT v 19.00 (do 20.00) - každé - cvičí sokolská pobočka KWG v Elizabeth Ziegler School. Info Jana Otrubová 519.884 9185. **Po prázdninách uvítáme každého zájemce.**

Zpravodaj Dobrý den

vydává ČSSK odbočky K-W-G, jehož redakční rada velmi oceňuje každý finanční příspěvek k pokrytí režijních nákladů. Prosíme, zašlete na Czech and Slovak association of Canada, K-W-G branch, 550 King St. N. PO 42053, Waterloo, ON, N2L 6K5. Pokud nemáte zájem tiskovinu dostávat, dejte vědět na: ektratochvil@sympatico.ca, tel. 519.821 3321

MONTREAL

23. července až 6. října: Laciné rodinné dovolené v chatkách na Hostýně - pobyt rezervujte předem. Na objednávku pro skupiny: Opékání selete, karibská noc v maskách, hudba.

NE 29. července/júla - Každoroční Slovenský piknik - organizovaný Kanadskou slovenskou ligou:

NE 5. srpna - pouť k Panně Marii Hostýnské (český piknik) - tombola, hudba, zábava.

5. - 22. srpna - Stretnutie a rekreácia rodín - informácie pani Drábová, tel. 905-875-1605, email drab_h@yahoo.com; alebo otec Libor Švorčík, tel. 416-532-5272, www.katolik.ca.

SO 3.11. - tradiční již 57. dobročinný bazar organizuje dámský odbor ČSSK, hala kostela sv. Ignáce. (Ema Košacká)

SOKOL -

Pravidelné sokolské cvičení i volejbal začnou opět **koncem září**. Informace o sokolských aktivitách podají manželé Hřibovi na tel. 514.683 2092.

Příští výborová schůze Sokola Montreal se bude konat v úterý 18. září 2012, v půl osmé večer v Českém domě na 6540 McLynn.

Svoji finanční podporu Věstníku

odešlete laskavě na adresu 5080 Glencairn Ave, Montreal, QC H3W 2B4. Více: montrealvestnik@gmail.com. www.montrealvestnik.com. Děkujeme.

VANCOUVER

Zpravodaj je časopis vancouverské pobočky ČSSK, vychází 4krát ročně, chcete-li jej odebírat, kontaktujte se s Czech and Slovak assoc., 797 - 916 West Broadway, Vancouver, B.C., V5Z 1K7.

WINNIPEG

SO 25.8. v 15.00. - za každého počasí pořádá odbočka ČSSK 18. vepřové hody na farmě „Dobrovolný“, info: 873.3062 nebo 981.8867

Časopis Řička vydává Kanadská

Česko-slovenská podporná jednota ve Winnipegu pro krajany českého a slovenského původu. www.czechoslovakbenevolentassoc.ca, tel. 204.5897483..

Český geolog, esejist a exulant, emeritní profesor University of Alberta v Edmontonu profesor RNDr. **Jiří Krupička** oslavil 5. května své 99. narozeniny. Přejeme rodákovi z pražských Vinohrad především dobré zdraví a pohodu. V lednu 2001 byla profesorovi udělena cena PEN klubu za celoživotní dílo a v říjnu 2009 pak státní Medaile Za zásluhy. Z celého srdce vynikajícími odborníky k nádhernému věku gratulujeme! (www.cssk.ca)

We acknowledge the financial support of the Government of Canada through the Canada Periodical Fund (CPF) of the Department of the Canadian Heritage.

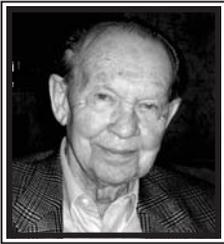
Dvojčísló 14/15 vyšlo 12. července 2012, č. 16 vyjde 16. srpna, uzavěrka je 10. srpna
REDAKCE: 416 439 9557 EMAIL: vera.toronto@gmail.com

Ve čtvrtek 17. 5. 2012 zemřel pan

MIROSLAV FOLTA,

byvalý předseda winnipežské odbočky ČSSK a držitel Ceny TGM.

Smrt jej zastihla v kruhu rodiny v Houstonu, v Texasu, USA, kde strávil poslední tři měsíce u dcery. Příčinou jeho smrti byl především pokročilý věk - za tři týdny mu mělo být 94 let.

Narodil se v roce 1918 v Proskovicích na Ostravsku ještě za Rakousko-Uherska, v malém, dvou-pokojovém domečku. Tak jako celá jeho generace, zažil mnoho politických změn: Rakousko-Uhersko, první republiku, druhou (pomnichovskou) republiku, protektorát, poválečnou republiku, komunismus. Následovala emigrace do Kanady a konečně demokracie v jeho rodné zemi.

Miroslav Folta studoval na učitelském ústavu v Příboře, ale po jeho záboru nacisty dokončil studia ve Slezské Ostravě. Za války i po ní byl učitelem na základních školách na Ostravsku. Ihned po skončení války začal studovat na Karlově univerzitě v Praze, napřed filozofii a později přešel na práva. Ale i tak nadále pracoval jako učitel, sloužil šest měsíců na vojně a v roce 1946 se oženil.

Promoval v roce 1948, těsně před začátkem komunistických prověrek. Po promoci začal pracovat jako městský advokát. Po dvou měsících byl však právník Folta propuštěn

těm jako politicky nespolehlivý a přefazen napřed jako dělník do Vítkovické válcovny a později doslova k lopatě. A tak ručním kopáním přikopu pomáhal budovat Novou huť v Kunčicích u Ostravy. Nakonec se ale přece jen jeho schopnosti nedaly potlačit a v polovině padesátých let začal učit ekonomiku na Vysoké škole báňské v Ostravě. Po několika letech přešel do Vítkovických železáren a jako jeden z prvních odborníků v republice pracoval s počítači. Foltovi emigrovali do Kanady začátkem prosince 1968, po sovětské invazi Československa.

V Kanadě se Foltovi usadili ve Winnipegu. Po poněkud těžších začátcích se Miroslav uchytil jako systémový analytik na Manitobské univerzitě, kde zůstal až do důchodu. Manželka Růžena pracovala v univerzitní knihovně a jeho děti ve Winnipegu dostudovaly - syn Jiří výpočetní techniku, dcera Miriam (Mirka) stomatologii jako jedna z prvních žen v historii Manitobské univerzity. Kromě zaměstnání se Miroslav snažil podnikat, ať už to byl chov včel, výroba sklolaminátových kánoí, zahradničení obchod nebo dokonce filmová produkce.

V roce 1983 se Miroslav a Růžena přestěhovali do kanadského hlavního města Ottawy, aby byli blíže synovi a jeho rodině.

V únoru tohoto roku oslavili Foltovi 66. výročí svatby a krátce na to odjeli na delší návštěvu k dceři do Houstonu v USA. Bohužel, za několik týdnů Miroslav v Houstonu zemřel, obklopen celou rodinou, včetně zbrusu nového pravnuka.

Miroslav Folta se vždy postaral o sebe a o svou rodinu, ale pocítoval nutnost postarat se i o svou komunitu. Vždy byl ochotný komukoliv pomoci, jak jen mohl. V Kanadě se plně zapojil do krajského života a organizoval různé akce, kterými seznamoval kanadskou veřejnost s naší kulturou a historií a s našimi talenty a schopnostmi. Winnipežské krajané si do dnes pamatují jím organizovaný večer na paměť J. A. Komenského, výstavu krajských

umělců ve Winnipegu - Five from Winnipeg, výstavu k výročí založení ČSR atd. Několik let byl předsedou winnipežské pobočky ČSSK.

V 80. letech ho kanadská vláda jmenovala přísedícím soudcem kanadského Tribunálu pro lidská práva. Konečně tedy mohl uplatnit své právnické vzdělání. V roce 2001 mu byla Českým a slovenským sdružením v Kanadě udělena Cena TGM za jeho přínos krajské i kanadské společnosti. Mimochodem, v roce 1990 obdržel tuto cenu mj. i Václav Havel.

Jeho největším odkazem potomkům je jeho odvaha a neschopnost smířit se s něčím, v co nevěřil. Nebyl schopen se podřítit a musel jít kopat příkop. Nebyl schopen si zvyknout na sovětskou okupaci a musel opustit vše, co mu bylo drahé.

S velkou odvahou odešel ve svých padesátých letech do země, kde se mluví jazykem, který tehdy neovládal, kde neměl zaměstnání ani obydlí, kde nikoho neznal, kde jsou jiné zvyklosti, kde i to podnebí je podstatně jiné, drsnější. Tehdy nevěděl, co je a jeho rodinu čeká, čím se bude žít, jestli jeho děti budou rodici studovat a jak vlastně jeho rodina přežije. Ale nebal se a nakonec i on i celá jeho rodina v exilu uspěli.

Miroslav měl velký smysl pro humor a do poslední chvíle žertoval, česky i anglicky, se členy rodiny i se všemi ošetřovateli. Jeho vnučata často vzpomínají, jak s dědou a babičkou v létě na pronajatou chatu nedaleko Ottawy a jak je děda Mirek učil sbírat houby a chytat veverky. O těch veverkách jim namluvil, že se mají chytit, když se jim nasype sůl na daci. Veverka se pak zastaví, aby si tu sůl olízala a tehdy je možné ji chytit. A tak jeho vnučata zbytek toho léta běhala po kanadských lesích se slánkami v rukách...

Pan Miroslav Folta měl dlouhý, pesťrý, často i těžký, ale hlavně hodnotný život. Byl to vzácný člověk.

Jiří Folta, syn

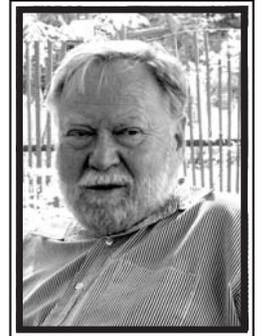
OSLAVME NAPLNĚNÝ ŽIVOT STANISLAVA REINIŠE

Stanislav Reinis MD, PhD, Professor of Physiology at University of Waterloo, loving husband of 47 years to wife Milada, beloved father of Renata, Stan, Teresa, adored grandfather of Justin, Brandon, Nikola, and Jonas, passed away peacefully on July 7th, 2012, at the age of 80 years at St. Mary's Hospital in Kitchener, under the compassionate care of the 5th floor doctors and nurses.
By wishes of the deceased, no funeral will be held.
If desired, donations may be made in Stanislav Reinis' name to St. Mary's Hospital, Kitchener.

Na smutné zprávy není člověk nikdy dostatečně připravený. Přijde okamžik, který zlomkem sekundy posune současnost do minulosti. Zůstane nám v paměti Standův humor, jeho vlnivý sarkasmus, i když někdy řal docela řízně. Ale věděli jsme, že jinak to neumí, že se stejně za ostřejším slovem schovává vlnivá a vědomou duše. Přesně taková, jakou ztělesnil v povídce Z tajného deníku starce, kterého dobře znám. Přičtěte si ji, pookřejete, tam se vám jeho duše celá rozkryje. A to člověčí s vědeckým JÁ uměl perfektně skloubit ve všem, co dělal a všude, kam psal - znal své členáře a k nim si uměl najít tu správnou cestičku. Proto měl mezi nimi tolik příznivců.

Připomeňme si, že prof. MUDr. Stanislav Reiniš, CSc., se narodil v Nitře 22. 12. 1931, kde jeho rodiče učili na gymnáziu slovenštinu. V roce 1936 se rodina přestěhovala do Rakovníka, kde dospěl a maturoval. Studium lékařství na Fakultě všeobecného lékařství v Praze zahájil v r. 1951, při studiu pracoval jako asistent na Fyziologickém ústavu fakulty. V roce

1955 vyhrál studentskou vědeckou soutěž na fakultě a o dva roky později promoval s vyznamenáním. Ale protože se zúčastnil studentských

demonstraci, musel si svoji svobodnost v komunistickém režimu usměrnit v nemocnici v pohraničním městě ve Varnsdorfu. Od roku 1960 studoval na lékařské fakultě v Plzni jako aspirant a v roce 1962 obhájil kandidátskou disertaci. Pak pracoval na plzeňské fakultě jako vědecký pracovník. Do Ghany s rodinou odjel v roce 1966, kde na Ghanské Medical School v Ákkře vyučoval fyziologii.

V Torontu od roku 1970 studoval na York University jako Postdoctoral Fellow. Byl jmenován řádným profesorem psychologie na University of Waterloo. Přestože v roce 1995 odešel do důchodu, vyučoval na Třetí Lékařské Fakultě Karlovy University fyziologii. Pedagogické profesi se věnoval až do svého onemocnění.

Na 150 vědeckých prací zejména z oboru fyziologie a filozofie nese jeho jméno stejně jako sedm knih v angličtině a čtyři v češtině. Jeho kniha o chemii chování byla vyznamenána americkým Svazem knihkupců jako kniha roku 1982 a je v tomto oboru považována za Standart Text. V roce 2007 jej American Institut of Biography jmenoval jako jednoho z tisíce nejdůležitějších myslitelů 21. století.

Ale vedle své odbornosti se věnoval i beletristice a rád se dělil o svoje pohledy na život skrze politiku. Z tohoto období jsou známy čtyři knížky, které vydala česká nakladatelství: Dvě věty zduřené jeptišky (nakladatelství FAUN), Sáзка na kulhavého koně (nakl. Faun), pozoruhodná knížka Největší omyl dějin (nakladatelství Bystrov) a hluboce lidské dílo Z tajného deníku starce, kterého dobře znám (www.erkab.com).

Vlastně bychom neměli truchlit, ale oslavovat profesorův život. Byl naplněný prací pro komunitu, pro rozkvet odborné obce i pro radost každého z nás. Děkujeme, Stando, Tvoje přátelství nadobro zůstane v každém z nás. S truchlící rodinou nad ztrátou sdílíme její smutek.

- vk -

Po statečném boji se zákeřnou nemocí nás naše Evička, jak jsme nazývali předsedkyni winnipežské odbočky Českého a slovenského sdružení v Kanadě, opustila ve věku 56 let navždy.

NAŠE EVA!

Není snadné psát smutné řádky o milé a přátelské osobě, která si našla cestu do mnoha srdcí nejen ve sdružení, které úspěšně vedla od roku 2001. Znenadání, po náhlém úmrtí tehdejšího předsedy Františka Hlubučka, se ujala tehdy tohto úkolu z funkce místopředsedkyně. Nikoho by tenkrát nemohla napadnout myšlenka, že to bude po ní na celý život. Úspěšně vedla naši odbočku jedenáct let. Získala si důvěru členstva, které její schopnosti jednoznačně uznávalo.

Po sametové revoluci PhDr. Eva Sailerová s manželem Milou a se třemi

chlapci přijeli do kanadského Edmontonu na studia, kde oba manželé obhájili doktoráty. Po skončení studií se přestěhovali do Winnipegu, kde oba nastoupili do zaměstnání. Při prvních setkáních s manželí jsme se dozvěděli o jejich plánech po několika letech se vrátit do Česka. Osud však velel jinak. Celá rodina si oblíbila „Friendly Manitobu“ která se stala Evě a celé rodině novým domovem. Ač chci psát o matce tří dětí, o ženě s úspěšnou kariérou, musím se zmínit i o chlapci - všichni tři vystudovali vysokou školu a Míla úspěšně vede farmaceutický podnik Apotex.

Krátce poté, co se Sailerovi zapojili do ČSSK, se ukázalo, že Eva má velký potenciál nejen být ve výboru sdružení, ale se svými vědomostmi a organizačními schopnostmi bude velkým přínosem pro celé sdružení. Na kongresu v Montrealu, kam byla delegována, byly Eviny přínosy pro sdružení oceněny a byla zvolena do celokanadského výkonného výboru. Jako nová emigrantka přinesla s sebou ze staré vlasti nové poznatky a

směry, které umožnily organizaci nahlednou na práci a problémy krajanů pod novým úhlem.

Za svoji obětavou práci pro kraja-

ny jí byla v roce 2010 udělena cena ministerstva zahraničních věcí ČR. Pamětní sříbnou medaili Jana Masaryka převzala z rukou pana konzula Kráče na 62. kongresu ČSSK ve Winnipegu. Toto ocenění se uděluje za podporu a rozšiřování dobrého jména České republiky. Eva tuto

cenу přijala nejen za sebe, ale jmenem celé naší winnipežské odbočky. Eva Sailerová byla nejen moudrou a pilnou pracovníci ve spolku, ale její přátelský vztah ke krajanům jí stávil do popředí v našem krajském životě. Vždy přiložila ruku k dílu pro úspěch našich akcí, ať už to byla Folkloráma, pikniky, besedy a přednášky z cest krajanů ve světě. Aktivně se podílela na tvorbě čtvrtletníku winnipežské odbočky Pramen, do kterého také často psala zajímavé a poutavé články.

Milá Evičko, budeš nám všem velice scházet! Nejen Čechům a Slovákům ve Winnipegu, ale i ostatním členům sdružení v Kanadě a na MZV v odboře pro styky s krajaný, se kterými jsi mnohokrát jednala. Čest Tvoji památce. Zůstaneš navždy v našich vzpomínkách a na našich setkáních Tě budeme postrádat. Ať je Ti je kanadská země, kterou jsi s celou rodinou vyvílila za svoji druhou vlast, lehká. Pozůstalé rodině posíláme naši hlubokou účast.

Vilém A. Kun

Aféra stíhá aféru, události se ve své vlastní sypané rychlosti, než se jedno překryje druhým, aniž by se občané státo, kterých se to bezprostředně týká, pořádně dozvěděli, oč vlastně jde. Vypadá to, jako by si členové vlády hráli na vlastním písečku. A všechno to pozdější vysvětlování, které se dostane na veřejnost, pak působí dojmem střihu talentovaného kadeřníka.

A tak v záváru prvních emocí se dočítáme v souvislosti s vyhazovem ministra spravedlnosti Jiřího Pospíšila (*1975) na jedné straně o otčovském politování ministrem zahraničí Karlem Schwarzenbergem na adresu "ubliženého syna" ("je to velice smutná záležitost, spravedlnost šla očividně stranou... během svého ministrování se projevil jako velmi odvážný člověk... zřejmě byl někomu nebezpečný, tak musel být odstraněn"), na druhé však o jednoznačném souhlasu s rázným, možná až rozeznělým krokem předsedy vlády Petra Nečase ("to, že odchází pan Pospíšil, neznamená nic jiného, než že z vlády odchází emisar jednoho z mocenských klanů...", říká Tomio Okamura). A samozřejmě se tam zanechá i ta skulinka jinotajné polopravdy - co když to udělal Nečas proto, že Pospíšil na něho něco věděl...?

Ano, Petr Nečas (*1964) nepříšel s nějakým odůvodněním, jeho krok proto působil jako rána z čistého nebe, čímž zavadil příčnu k pochybnostem, jež bezprostředně vyústily ve studentské demonstrace na podporu ministra jejich krvinné skupiny.

A nakonec, i když zůstalo jenom to špinavé prádlo odkopnutého člověka (i nyníšjší předseda Národních socialistů - levice 21. století, LEV 21,

Petr Nečas

Jiří Paroubek si na účet exministra vyvěsil: „Myslím, že to byl jeden z nejméně schopných ministrů a přitom ministr, který dokázal ve veřejnosti vytvářet dojem jakýchsi svých nekonvenčních schopností...“, hned se mu, jakmile přišel o ministerské křeslo, nabízi další post, neméně atraktivní - hejtman plzeňského kraje. Rodák z Chomutova se tedy zřejmě vrátí do míst, odkud vzešel - byl děkanem na „věhlasné“ právnické fakultě Západočeské univerzity, když předtím již měl za sebou zkušenosti z práce ministra spravedlnosti v Topolánkové vládě.

Musel Jiří Pospíšil skutečně odejít?

Oblíbený guru Tomio Okamura žasne: Cistý Pospíšil? Vždyť patří na Bory!

Česko-japonský podnikatel a kandidát do Senátu se nevidané ostře opřel do odcházejícího ministra spravedlnosti Jiřího Pospíšila. Ten byl prý

„žábou na prameni“ české spravedlnosti, kterou záměrně systematicky likvidoval a nakonec naši zemi po-

vrh ustanovení občanského zákona, kde Pospíšil navrhol, aby krade-ný majetek nabýtý v "dobré víře" ne-

MUSEL (SKUTEČNĚ?) ODEJÍT

škodil více než desítky kmetů.

V každém případě je dobře, že Pospíšil, byť po neuvěřitelně dlouhé agónii, odchází. Jde totiž o to, že zásadním problémem české justice byli vždy ve své podstatě ministři spravedlnosti. Lidé malí, bez vize, svázání s profesní lobby, lidé bez schopnosti nadhledu, pohledu na celek a bez vůle a touhy měnit systém k lepšímu. Nemohu mít za zlé, že zákonodárci či jednotliví ministři se upínají k jednotlivostem, ke konkrétním zákonům a jejich prostřednictvím si slibují změny k lepšímu. Ministr spravedlnosti by ovšem měl mít pohled širší. A hlubší. Jednotlivé zákony jsou houby platné bez vymahatelnosti, bez odpovědnosti za jejich naplnění, bez sankcí a samozřejmě bez moralnosti celého justičního i vládního aparátu, bez etické, morální podstaty celé legislativy.

Navzdory mediálním mýtům, navzdory hlouposti, neschopnosti mnoha jiných ministrů spravedlnosti, je dnes už bývalý pan ministr Pospíšil vrchol neschopnosti, hlouposti i všehoschopnosti v tom nejhorším slova smyslu. Systém práva už tak morálně slabý, vychýlený k nespravedlnosti, lálmal a pokrývoval k absolutním zvrstvům.

Nejsmutnější je, že právníké obci to zčásti vyhovuje, protože komplikované a špatné zákony přináší kauzy a byznys, a ta část, která to vidí z větší míry, mlčí, aby ji zbylé stádo nevyvrhlo.

Navíc pan ministr Pospíšil už druhé funkční období usilovně prosazuje systémovou podporu zločinu. Tak jako Klaus úmyslně ignoroval návrhy na pojistky proti tunelování fondů na počátku devadesátých let, tak stejně dnes Pospíšil vědomě Klaussem a Kočárníkem později zavedené pojistky ruší a mění či se pokouší měnit ostatní zákony tak, aby šlo majetek ukrást a kradené zlegalizovat a zároveň, aby se ztlížila možnost motivovat případné spolupachatele ke svědectví. Vše lze lehce doložit na jednotlivých navrhovaných paragrafech z Pospíšilovy dílny. Jistě - zákony nejsou z Pospíšilovy hlavy - píše je za něj tým právníckých lobbistů v čele s panem Eliášem - jenže odpovědnost ministra nelze tím nijak sejmut.

Viz pokusy o novely Obchodního a občanského zákoníku či nový trestní a korporátní kodex - vypuštění pojistky proti tunelování a navazující ná-

šel - ano čtete dobře - NEŠEL vrátit zpět původnímu majiteli. A samozřejmě zrušení účinné lítosti u korupce a absolutní negace institutu korunního svědka v případě korupce nebo pokus o zákaz odposlechů v korupčních kauzách.

Výše popsané je jen část zvrstev, za které by patřil Pospíšil ne na ministerstvo, ale na Bory. Protože jde skutečně o cílený útok na právní systém a jeho likvidace ve prospěch organizovaného zločinu - nikoli toho filmového, ale toho skutečného - tedy sítí politiků a kšeftarů parazitujících na děravých či úmyslně špatných zákonech a na nefunkčním justičním systému. A to jsem ještě ani nemznil stav českého soudnictví, které by si také zasloužovalo důkladnou reformu, jelikož v současnosti nemá kvůli protichůdným rozsudkům při stejných důkazech, justičním omylům, opilým soudcům či různým průtahům důvěru české veřejnosti.

Parták exekutorů

Občas čtete pochvalné glosy, že Pospíšil reaguje na exekutorské excesy. To je opravdu dobrý vtíp. Aneb vzato vážně, lež. O exekučních excesech mluví neziskovky už léta a občas i média. To, že vláda dnes přijala některé mnou a mími kolegy navrhované změny je sakra zpozdlé a přichází to až po gruntovní mediální masáží. Už téměř před více dvěma lety jsme začali lobovat za jedny poplatky z více dluhů u jednoho věřitele a dlužníka a o snížení odměn pro exekutory za marginální dluhy. Princípem vymáhání dluhů totiž je uspokojení věřitele, nikoli zničení dlužníka a uspokojení exekutora. Pospíšil naše návrhy přetvořil tak, aby mediálně zabraly a zároveň dlužníkům nepomohly. Poloviční poplatky se totiž dle jeho návrhu budou vztahovat jen na dluh, který dlužník do daného termínu uhradí - jenže ze zákona k uhrazení nesmí použít zablokovanou peníze z účtu, prodat zablokovaný majetek ani si půjčit a ručit zablokovaným majetkem. Takže na slevu dosáhne málokdo a kupodivu ani ten, kdo by jinak s placením problém neměl. Cílem opět je maximální likvidace dlužníka, maximalizace zisku pro exekutora a nulový efekt pro věřitele. Tomu je totiž úplně jedno, z jakých peněz se dluh uhradí i kolik dostane exekutor. Chce jen zpět své peníze.

Spravedlnost nade vše

Spisovatel J. N. Večerníček kdysi před lety žádal tehdejšího kandidáta na ministra spravedlnosti Pospíšila o spolupráci nad řešením justičních omylů a zločinů. Ministerský kandidát vzkázal po asistentovi, že nemá na justiční omyly čas, protože se blíží volební kampaň. Neumím si představit lepší reklamu pro kandidáta na ministra spravedlnosti než osvobození nevině odsouzených (a dopadení skutečných pachatelů). Ministr spravedlnosti, který tohle nechápe a necítí, nemá na ministerstvu co dělat. A abych nezapomněl - i já se přidávám k dlouhodobé výzvě, ať pan ministr předloží svou utajovanou, tuším že rigorózní práci, k expertize. Slíbil to už před dvěma lety a stále ta práce nikde.

"Práce" ministrů spravedlnosti je tou přísloušecnou kapkou, která mě přivedla k názoru, že partajnický adept bez jakékoli vize a touhy pracovat na změnách k lepšímu nemá na ministerském postu co dělat.

Vláda, správa veřejných věcí, nesmí být trafika, honorář za hlasy stranické kliky. Je to skutečně zodpovědná manažerská, tvůrčí a vizionářská práce pro lidi typu Bati nebo Steva Jobse. Dokud to nepochopíme, budeme se v krizích morálních i ekonomických utápět cyklicky dál a dál. To není proklamace, ale fakt - za současnou světovou krizí nejsou nějaké nezvratné ekonomické faktory, ale prostě korupční a nemorální propojení politiků a lobbistů v americké vládě.

Myslet si, že politici krizi vyřeší, je směšné - oni jsou její příčinou. Ti světošme i ti čeští. Ministr Pospíšil patřil k těm, po nichž škody budeme napravovat ještě dlouho."

(Zdroj: <http://www.parlamentniliesty.cz/zpravy/Tomio-Okamura-Ministr-Pospisil-odesla-zaba-na-prameni-237633,28.6.2012>)

Profesorka politologie z VŠE Vladimíra Dvořáková tvrdí,

že se Pospíšil prý nesnažil o vytvoření jakéhosi dominantního postavení pro státní žalobce, jak tvrdí autor Reflexu. Stejně tak Dvořáková vyvrací teorii o Pospíšilovi, který šel na ruku exekutorům.

„Zákon o exekutorech, který nyní skutečně žene k sebevraždě, vznikl ve vládě, kde byl velmi aktivní pan ministr Pavel Němec. Proto tvrdím, že kampaň, které nyní Pospíšil čelí, má zařít pokus vlády udržet si kontrolu nad fungováním justice. Veřejnost, i ta odborná, totiž vnímá změny na ministerstvu spravedlnosti, včetně chystaného zákona o státních žalobcích, k němuž se nikdo nemá, mimořádně pozitivně,“ říká politoložka.

Dvořáková prý hovořila s řadou lidí z řad úspěšných podnikatelů, kteří stále častěji hovoří o odchodu ze země. Tyto hlasy po odvolání Pospíšila ještě zesílily. „Po tomto Nečasově kroku jde už o protest všech, v ulicích nebyli pouze frustrovaní lidé s existenčními problémy,“ hodnotí složení protestujících na čtvrteční demonstraci proti rozkladu právního státu. Politik zraje ve funkci jako každý jiný.

Politik zraje ve funkci jako každý jiný. Jiří Pospíšil, s vládními zkušenostmi a vědomím, že nyní v protikorupční vládě může začít konat, skutečně začal. Pospíšil se stal nebezpeč-

ným ve chvíli, kdy svými kroky ukázal, že ne vyměna politiků za něho lepšího, ale nastavení systému, který v demokraciích běžně brání zneužívání moci, je tou cestou. O objevitelství přijal kroky, které fakticky omezily prostor pro korupci. Tedy posílil státní zastupitelství, dal řád hojně zneužívané oblasti soudněznalecké a podobně. Když to shrnu, tak jeho resort jako jediný ve vládě Petra Nečase skutečně něco dělá proti korupci, což logicky způsobilo prolomení ledů a budoucí posílení nezávislosti justice. Tady nejde o konkrétní osobu, konkrétní státní zástupce. On se chystal změnit systém, zrušit Vrchní státní zastupitelství, které bylo zneužíváno,“ myslí si Dvořáková v rozhovoru pro ParlamentníListy.cz.

(Zdroj: <http://www.parlamentniliesty.cz/zpravy/Profesorka-Dvorakova-Zadneloutky-Pospisil-zmenil-system-Protodpdl-237848,30.6.2012>)

Radima Smetku netrápí vládní hádky, ale pojetí reformy,

jak se vyjádřil za Stranu svobodných občanů k odvolání Jiřího Pospíšila: Nečítáme potřebu se vyjadřovat k vnitřním sporům v jiných politických stranách. Přiči se nám vydávat myšlenkové prázdna prohlášení, jen abychom si mohli kopnout do ležící vlády. Nás netrápí jejich hádky, náš trápí jejich pojetí reformy. Budeme je dál vytrvale kritizovat za nepovedenou důchodovou reformu, budeme je vytrvale kritizovat za schválení ESM, za neustálé zvyšování daní a zadlužování.

K vnitřním sporům mezi jednotlivými křídly nemáme co říct. Vystřídat ve vládě nepotřebuje ODS, vystřídat potřebuje celý myšlenkově vyprázdňený parlament.

(Zdroj: <http://www.parlamentniliesty.cz/zpravy/Smetka-Svobodni-Netrapi-nasvladni-hadky-ale-pojeti-reformy-237652,30.6.2012>)

Jiří Koskuba z ČSSD uvedl:

„Na tuto novou kauzu, která na čas místně zastřela i dění kolem „čudného“ nákupu údajně luxusních, ale nepříliš funkčních armádních letounů CASA, je nutno pohlednout z několika úhlů. A položit si klasičskou otázku: qui bono, komu to sluší? Přiznal, že i jeho zarazila náhlost a rychlost, se kterou premiér a na jeho návrh pak prezident jednali. Ocenil naopak kvalitu exministra: „...je to slušný a pracovitý člověk. Byť politický protivník, měl a má mou úctu.“

(Zdroj: [http://www.parlamentniliesty.cz/zpravy/Varovani-Pravicovi-fanatici-Petr-Nechas-Ize-A-krdo-Ize-Ien-Ikrade-237811,30.6.2012](http://www.parlamentniliesty.cz/zpravy/Varovani-Pravicovi-fanatici-Petr-Nečas-Ize-A-krdo-Ize-Ien-Ikrade-237811,30.6.2012))

Páteční průzkum společnosti SANEP, která zjišťovala, jak se občané dívají na odvolání ministra spravedlnosti Jiřího Pospíšila (ODS) ukázal, že téměř osmdesát procent dotázaných stojí na Pospíšilově straně a s postupem premiéra Petra Nečase nesouhlasí. Necelá polovina veřejnosti je pak přesvědčena o tom, že Pospíšil byl nejspolešnější ministrem Nečasova kabinetu.

A na závěr jen potvrzení onoho umně vystřeleného důvodu odvolání. Nemýlili jsme se, Nečas: manažerské selhání při řízení resortu.

Foto Wikipedia Přípravila - rk -

MEDAILE DIAMANTOVÉHO JUBILEA

► ze str. 1 a neskôr vo funkcii vedúceho. V r. 1970 sa Schlesinger opäť vrátil do zahraničia ako korešpondent CBC pre Daleký Východ so sídlom v Hong Kongu. Neskôr to bol Príž, Washington a Berlín. Po štyridsiatych rokoch sa vrátil i do Československa a bol očitým svedkom takzvanej nežnej revolúcie, odkiaľ podával reportáže do Kanady. V CBC zotrval až do odchodu do penzie v r. 1994, kedy sa rozlúčil s funkciou hlavného politického korešpondenta v Ottawe.

Joe Schlesinger za svoju novinársku prácu bol niekoľkokrát pociený významaniami. Štyrikrát získal Gemini awards, John Drainie award za významný prínos do kanadského vysielania a cenu Hot Doc za dokumentárny film, ktorý aj sám uvádzal - The Power of Good. Film získal i Emmy award v r. 2002. Pojednáva o záchrane 600 židovských detí z Československa. Bol to „Kindertransport“ z Prahy do Anglicka v r. 1939, organizovaný dnes už svetoznámy Nicholasom Wintonom. V tomto transporte sa nachádzali (z Bratislavy boli poslaní do Prahy rodičmi) i jedenásť ročný Joe Schlesinger so svojim mladším bratom.

Čestnými doktorátmi uctili Schlesingera Royal Military College, Dalhousie University. Honorary Doctorate of Laws dostal od Queen's University, Kingston a Honorary Doctorate of the Letters od University of Alberta, Edmonton. Za svoju celoživotnú žurnalistickú prácu bol Joe Schlesinger pociený kanadskou vládou, keď v r. 1994 dostal významné členstvo Member of the Order of Canada a teraz pri príležitosti 60 rokov vládnutia kráľovnej Alžbety - Diamond Jubilee Medal.

GEORGE (JIŘÍ) BRADY, KTORÝ PREŽIL HOLOKAUST, je známy ako aktivista, hovorca za ľudské práva. Za túto záslužnú verejnú prácu bol aj odmenený ontárskou vládou významaním Order of Ontario a v súčasnosti s Diamond Jubilee Medal.

Ako 17 ročný George Brady sa vrátil po vojne z Osviečimiu (kde

zomreli jeho rodičia a sestra) do Prahy, aby zase v roku 1949 utekal pred komunistickým režimom do Kanady.

Meno Bradyovcov sa stalo známe po celom svete zásluhou japonsky Fumiko Ishioka, ktorá v r. 1998 pracovala v Tokyú Holocaust Education Resource Center ako koordinátorka. Na základe toho navštívila v r. 1999 v Poľsku v Osviečime múzeum. Hľadala nejaké veci, ktoré tu ostali po deťoch. Chcela ich zapožičať, aby ich mohla v Tokyú vystaviť a na základe toho priblížiť tamojším deťom utrpenie, cez ktoré tieto deti museli prejsť. Dostal sa jej do rúk, medzi inými vecmi i kufrik, ktorý patrilo Hane Bradyovej. Kufor skutočne vedel povedať veľa. Deti, ktoré žili šťastne s rodičmi, boli zrazu transportované do koncentračných táborov a mali povolené si zobrať so sebou len jeden kufor. Fumiko na základe kufra začala hľadať rodinných príslušníkov, alebo niekoho, kto Hanu poznal. Počas ďalšej návštevy, tentokrát Terezína, zaregistrovala tam meno Jiřího Bradyho, čo ju ďalším hľadaním doviedlo k Jiřího spoluväzňovi žijúceho v Prahe, Kurtovi Kotoučovi. Ten s Georgom Bradym bol v stálom kontakte a na základe toho, Fumiko sa mohla s ním tiež spojiť v Kanade.

Príbeh o smutnom, tragickom živote malej Hany a objavenia jej kufrika zaujal Karen Levine, ktorá pracovala pre CBC, na základe čoho napísala o tom dokumentárny program - Hana's Suitcase - A True Story. Neskôr príbeh vyšiel i knižne a pre veľký záujem bol preložený do 40 jazykov. Kniha v r. 2006 získala i Yad Vashem award a bola odovzdaná G. Bradymu v Jeruzaleme. Podľa knihy bola napísaná Emilom Sherom i divadelná hra a film, ktorý nesie názov - Inside Hana's Suitcase. George Brady je aktívne zapojený, spolu s dcérou Larrou, do projektu Hanin kufrik.

K tomuto významnému významaniu, Diamantovej jubilejnej medaile, blahoželáme a sme hrdí, že takto osobnosti patria do našej česko-slovenskej komunity.

Foto V. Kohoutová, Wikipedia

Nadpis se může zdát nadnesený – neboť Írán jistě neštve různé Putiny a Chaveze a jejich odrůdy. Ale štve normální lidi ve vlivných zemích, takže můžu na tomto nadpisu trvat. V březnu jsme se rozhodli nenavštívit tento rok milovaný Řím; rozhodli jsme tak poté, když patero našich důvěryhodných komentátorů napsalo, že zastavit iránský úmysl mít atomovou bombu, nezbzdilo úsilí OSN ani následné ekonomické sankce. Názor komentátorů dotvrdil americký ministr obrany názorem, že letecký útok na iránskou nukleární výrobu začne před koncem června.

Konec června je tu, bomby nepadají a úmysl iránských muláhů získat A-bombu se nezastavuje, ani nezpomaluje.

Dotírá několik otázek:

1. Je vůbec představitelné, neku-li přípustné, aby nevypočitatelný Írán vlastnil A-bombu?

Nikoliv, řekne každý mírumilovník a občan, protože iránská agresivní politika zabraňuje přijetí dalšího státu jako je tento do exkluzivního klubu nukleárních mocností. Írán svým počínáním od islámské revoluce 1979 mnohokrát ukázal, že jeho politika je sousedům nepřátelská, k Izraeli výhrůžná a světovému míru a obchodu nepřipustná. 2. Je americká volební kampaň směrem ke zvolení Obamy natolik zoufalá, že chabý prezident Obama nemůže v žádném případě riskovat otevřený útok na iránské nukleární ambice, aby nepoděsil voliče? Zjistěte nevábný vývoj v Afghánistánu naznačuje, že další konflikt Američanům hrůzu nahání, ale následky Íránu vyzbrojeného A-bombou by mohly být tragické pro většinu světa, nejen pro země Předního východu a naftové magnáty. 3. Je Izrael ochotný čekat na to, že svět se spojí na ochranu malé země, které Írán soustavně slibuje a hrozí vymazáním z mapy? První dva důvody jsou silné, přesvědčivé, ale ten třetí je existenční a je nablíží, že Izrael musí jednat rázně, a to brzo, aby se neprobudil přiletem iránských raket - už i tak má dost práce se střelami Hamasu i Hizbalahu.

Aktualitu pro ND píše Rošťá Firla

Dá se ještě vydržet, jak Írán štve celý svět?

Jaká že jsou izraelská rizika z iránské odvety po leteckém útoku na iránské nukleární výroby? Z historického hlediska minimální, ba řeknu žádné: po vybombardování nukleárního podniku v Iráku roku 1983 se nestalo vůbec nic, akorát Irák přestal budovat A-bombu; a ani po náletu a zničení nukleárního podniku v Sýrii v roce 2008 se nerozhořel válečný konflikt a fiasko syrská vláda utajila.

Z hlediska současné politiky Írán nemá žádné přátele, kteří by za něj dali ruku do ohně; leda venezuelský Chavez a ubohá Kuba by mohly činit mediální protesty, ale komunistům už nenaslouchá ani vlastní zbídačený lid.

Má Írán vůbec nějaké spojence na Předním Východě? Arabové se ani netají, že Írán komplikuje naftový export a iránské ambice jsou Arabům zhora nepřipustné, i když samotní nemají palebnou sílu ani jedinou Írán brzdí. Íránu dnes zbývají výhrůžky o uzavření úžiny Hormuz, kterou denně proplová třetina naftového exportu z naftových polí Předního Východu.

Je snad zaminování či uzavření Hormuzské úžiny prakticky proveditelné pod dohledem válečných lodí soustředěných v Perském zálivu kvůli ochraně naftových tankerů a klidu?

Nikoliv, protože ekonomické zájmy daleko přesahují iránské ambice na hegemonii, přes nihilistické řeči Ahmadinedzada.

Představte si Írán jako opilce, který se potácí noční ulicí, svým křikem a kopáním do popelnice ruší noční klid, ale nemůže být nikomu nebezpečný, pokud nemá revolver v ruce, v případě Íránu - A bombu v munici skladu.

A protože jsem už přijal, že Írán A-bombu mít nemůže a nesmí, souhlasme s vybombardováním iránského nukleárního podniku co nejdříve.

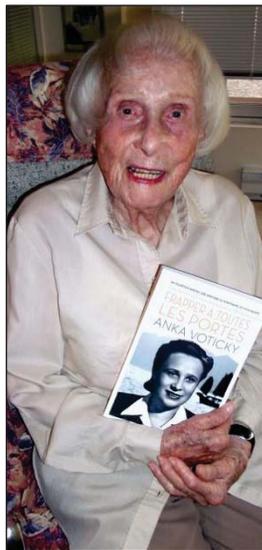
Paní Firlaova slíbila, že hned po výprasku chtivým iránským muláhům, kteří kazí tento svět, zakoupí letenky a poletíme do Říma ohmatávat klasické dějiny; tedy mám i osobní důvod, aby Izrael ukázal chabému Obamovi, jak nakládat s kazisvětý.

O Ance Votické, čilé nejstarší montrealské seniore, jsme již přinesli v nedávné minulosti několik článků. Ve svých 97 letech vydala v Praze první knížku vzpomínek „Zachráněna v šang-

ANKA VOTICKÁ 99LETÁ

hajském ghettu“. Nato jí vyšla v Torontu též její anglická verze „Knocking on every door“. Nyní, před jejími 99. narozeninami, The Azrieli Foundation vydala též francouzskou verzi „Frappé à toutes les portes“.

Anna Marie (Anka) Votická oslavila v Montrealu 5. července v plném zdraví a svěžesti své 99. narozeniny. Její rodné město Brandýs nad Labem si na svoji nejstarší rodačku mile vzpomnělo, i když žije již přes šedesát let v Montrealu. Starosta města Brandýs n/

Labem - Stará Boleslav ing. Ondřej Přenosil jí jménem města zaslal blahopřejný dopis spolu se Svatováclavskou plaketou, kterou jí město udělilo k jejím 99. narozeninám. Také my se připojujeme ke gratulantům a přejeme naší osavlenkyni mnoho zdraví a těšíme se již na oslavy její stovky!

Text a foto Láda Krivánek

Předplatné novin na adrese:
Nový domov 450
Scarborough Golf Club
Rd. Toronto
M1G 1H1 ON

The Bata Shoe Company in Toronto

U příležitosti 70. výročí vyhlazení české obce Lidice u Kladna 10. června 1942 uspořádala odbočka ČSSK v Torontu, Masarykův ústav společně se Sokolem Toronto ve čtvrtek 14. června vzpomínkový večer.

Na něm byl promítnut dokument ČT o vyhlazení Lidic a dokument natočený Viktorem Maurerem (1932-2010), přitelem Václava Janouše, žijícím v Praze.

O zběsilosti nacistického řádění a atmosféře v té době věrně vypovídá autentické vyprávění **Barbory Kutheilové-Kroulíkové** (1921-2007), maminky jednatelky torontské odbočky ČSSK **Barbory Sherriffové**, která členům Nového domova připravila zajímavý pohled na toto temné období dějin našeho národa.

***

Byla válka. Německá armáda vítězila na všech frontách, jak nás o tom několikrát denně ujišťovali v rádiu a ve všech novinách. Přesto byl konec války v nedohlednu.

Ale Pražané a všichni obyvatelé protektorátu museli žít svůj všední, každodenní život, který byl den ode dne horší. Museli chodit do zaměstnání, starat se o své rodiny, shánět potraviny, což bylo stále těžší. Praha, před válkou kulturně vyspělé město plné divadel, biografů, muzeí, obrazáren, kaváren a kavárniček, restaurací i hospůdek, kde každý mohl najít to své, teď usínala za zatemněnými okny a probouzela se do beznadějných mlhavých jiter, která neslibovala radost z nově zrozeného dne.

Dojížděla jsem denně do Prahy v přeplněném vlaku, ve studených, nevytápěných vagoncích, často s vytlučenými okny.

Vstávala jsem časné ráno v pět hodin a domů jsem se vracela večer kolem osmé, když měl vlak zpoždění. Bylo to únavné, vyčerpávající, beznadějně.

Ale ještě horší doba měla teprve přijít. V lednu roku 1942 dopadla na naši rodinu tvrdá rána. V nemocnici na Bulovce zemřel tatínek, ranila ho mrtvice. Bylo to náhlé, nečekané, kruté. Tatínka jsem velice milovala a jeho smrt se mě hluboce dotkla. Ale maminku jeho odchod úplně zlomil. Po celou dobu jejich manželství byl pro ni tatínek oporou: on se dovedl o všechno postarat, on řešil všechny životní situace týkající se naší rodiny. A teď najednou ten opěrný pilíř padl. Maminka nedovedla čelit starostem, které na nás dolehly. Brzy jsem začala přebírat vyřizování různých záležitostí, o kterých jsem do té doby skoro nic nevěděla. Nebylo to lehké. Byla jsem velmi mladá a nezkušená, unavená a nejistá. Pomalu jsem se učila, ale pochopila jsem, že dětství a krásná léta dospívání jsou pro mne nenávratně pryč.

BYLA JSEM U TOHO:

HEYDRICHIÁDA

Ze soukromé sbírky „Máma vzpomíná“ pro ND připravila **Barbora Sherriffová**

V té době jsem se v myšlenkách často obracela k Bohu a na mém myšlení se něco změnilo, a jen tato nová víra mi pomáhala snést všechny další osudové pohromy, které mě v budoucnu čekaly.

Autorka vzpomínek
B. Kutheilová-Kroulíková

Nevím proč, ale od první chvíle jsem si představovala, že válka skončí, až přijde jaro. I v roce 1942 jsem na jaro čekala s touto vírou. Jako každým rokem, přicházelo, ale moje očekávání se nesplnilo. Byla jsem přesvědčená, že když válka z jara neskončila, že už také není naděje, že skončí v tomto roce a že budeme muset čekat zase celý rok na příchod příštího jara. Byla to taková moje pošetilá hra, která měla jaskouši podvědomou souvislost s Erbenovou pohádkou o pokladu. Ten, kdo o Velikém pátku vstoupil do otevřené hory Blaník a včas neodešel, musel čekat celý rok, až se hora znovu otevře. Tak jsem vždy znovu a znovu čekala na zázrak jara, který nám všem měl přinést konec válečných hrůz.

Život v Praze a v celém protektorátu plynul zakřiknutě, všichni byli soustředěni na své starosti o denní chléb a bezpečí svých rodin. Myslím, že se nikdo nesnažil o to, aby se Němcům příliš pletl pod nohy a chystal atentáty.

Jinak tomu bylo v Londýně, kde byla naše vláda s prezidentem Benšem v čele. Tam, v relativním bezpečí pohodlné londýnské residence se pánům zdálo, že je třeba, aby na sebe Čechoslováci upozornili hrdinským činem. Je však rozdílné připravovat hrdinské činy v Anglii a něco jiného je uvádět ve skutek v zemi, kterou měla ve svých tvrdých drápech německá orlice s hákovým křížem. Tak se zrodil nápad udělat atentát na říšského protektora Böhmen und Mähren Reinharda Heydricha. Z československých parašutistů ve Velké Británii k tomu bylo vybrá-

no několik parašutistů. Byli tím často obracela k Bohu a na mém myšlení se něco změnilo, a jen tato nová víra mi pomáhala snést všechny další osudové pohromy, které mě v budoucnu čekaly.

Ovšem nejen oni, ale celý český národ byl vystaven smrtelnému nebezpečí. Ti, kdo atentát tenkrát plánovali, museli přece vědět, že to doma našim lidem jen tak neprojde a že Němci se budou krvavě mstít na nevinných. Ale těm, kdo seděli za hranicemi, na nás doma docela nic nezáleželo.

A tak jaro roku 1942 od nás den po dni odcházelo, až přišel 27. květen. V ten den se celou Prahou bleskurychle rozletěla zpráva, že v ranních hodinách byl na Reinharda Heydricha spáchán puňmový atentát. Heydrich byl těžce zraněn a posléze v nemocnici zemřel.

Těžko popsat, jak vyváděli Němci. Ti přece čekali na každou příležitost, jak šlápnout na krk nenáviděných Čechům. A najednou je jim k tomu dáno tolik možností. Bylo vyhlášeno stanné právo a nastalo velké zatýkáni. Ihned začaly pracovat stanné soudy a na základě jejich rozsudků byli bez velkých okolků popraveni lidé, kteří se vůbec ničím neprovinili. Dodnes nikdo nespočítá, kolik osob bylo tenkrát postřeleno, kolik rodin bezohledně zničeno. Odhaduje se, že jich bylo více než tři tisíce.

Je těžké o tom vyprávět dnešní mladé generaci. Nemohla by pochopit hrůzu těch dnů, nemohla by si představit život v takové době, kdy každá minuta mohla přinést strašné překvapení. Nacistům nezáleželo na zjištění, kdo je nebo není vinen. Jim stačilo, že se mohli mstít na celém národě. A to také s pověstnou německou důkladností dělali.

Na místě atentátu zůstalo jízdní kolo, aktovka a plášť do deště. Tyto předměty tam nechali ve spěchu pachatelé. Byly pak vystaveny ve výloze Baťova domu, aby se ten, kdo poznal, komu patří, přihlásil a udal jejich majitele. Byla slibována vysoká odměna. Ale nikdo se nepřihlásil. Praha mlčela. Dny mýjely a Němci, rozduření tímto neúspěchem vyhlásili, že nebudou-li do určitého krátkého termínu nalezení pachatelé, bude každý desátý Čech zastřelen. Nikdo snad nepochyboval o tom, že tento slib splní do posledního písmene. Vždyť byli neomezenými pány v naší zemi. Byli pány nad našimi životy a mohli si s námi dělat, co chtěli.

Celou Prahou a celou zemí šla hrůza.

Velmi dobře si pamatují na své pocity, když jsem každé ráno opouštěla maminku a jela do práce. Maminka mi pokaždé udělala křížek na čelo a říkala: „Snad

na nás Bůh nedopustí tak strašné neštěstí.“ Stejný strach prožíval celý národ vydaný zlovůli nacistů.

Je stále ještě dost pamětníků těch dnů, i když je tu přání Němcům tuto dobu nepřipomínat, udělat za vším tlustou čáru a hlavně zapomenout a odpouštět. A naopak se vytváří velká snaha vyzdvihnout, že v prvních dnech po válce si to někteří Němci odnesli, že si mnozí Češi vyřizovali účty na vlastní pěst bez dlouhých soudů. Ne, nejsem pro žádné násilí, ať ho páchá kdokoli. Zlo plodí zase jen

Kostel na Resslově ulici v Praze při zátahu

Dnes jsou v kryptě kostela busty hrdinů

zlo. ... Ale chtěla bych odpovědět na otázku: „Kdo je tedy vinen?“ K těmto událostem docházelo v době poválečného zmatku, v době bezvládní, kdy byla dána příležitost těm, kdo se chtěli mstit. Jistě tím byli postižení mnozí nevinní. Ale s jakou účastí by se k nám byli chovali ti ostatní Němci, kdyby byli vyhráli válku a Hitler splnil to, co slíboval od začátku: vyhlazení celého českého národa, vystěhování, vyvraždění všech nepohodných, zničení české inteligence. Vždyť se to německému národu líbilo. Poslouchal s nadšením, když to Hitler vykřikoval ve svých plamenných řečech. Jsou autentické doklady a filmy z té doby, kde je možno vidět nadšené zdvížení země a rozzařené tváře nepřehledných davů.

Praha prožívala těžké dny. Nikdo nevěděl, co přinesou příští hodiny. Nacisté stále ještě hledali pachatele a stále marně. A lidé si kladli němou otázku: „Co s námi bude, když je nenajdou?“

V té době jsem pracovala v Opatovické ulici. Každé ráno jsem chodila z Hlavního nádraží pěšky do práce. Toho dne (18. června) nás zastavila německá hlídka v místě, kde jsem přecházela Spálenou ulici. Cesta byla uzavřena, dál nikdo nesměl. Polekalo mě to, ale kdosi mi šeptem sdělil: „Už je mají. Jsou v pravoslavném kostele v Resslově ulici“.

Nemusela jsem se na nic ptát. Věděla jsem, že jde o ty nešťastné muže, kteří zaútočili na Heydricha. Silně to na mě zapůsobilo. Uvědomovala jsem si, že v těchto minutách, v těchto vteřinách ne daleko odsud se naplňuje tragédie několika mladých mužů (ten-

krát jsem ještě nevěděla, kolik jich bylo), kteří byli obětováni, aby v Čechách byl zbaven života jeden nacistický darebák. Uvědomovala jsem si i to, že ještě stejně není konec, a že ti hoši položili životy zcela nadarmo.

Vzpomínám si přesně, jak jsem byla otřesena. Opět jsem „byla u toho“, co tenkrát otřáslou celou Prahou a celým národem. Podrobnosti jsem se dozvíдалa postupně. Ti chlapi byli schováni v podzemních místnostech pravoslavného kostela v Resslově ulici. Byli při vydání zradou. Protože je Němci nemohli vypudit střelbou, začali do podzemí pouštět vodu úzkým okénkem vedoucím do ulice. Než se podzemí naplnilo, parašutisté spáchali sebevraždu kulkou z pistole. Kněz, který jim útlek poskytl, byl samozřejmě zastřelen. Pravoslavný biskup Gorazd, původním jménem Matěj Pavlík, správce kostela Sv. Cyrila a Metoděje, byl mučen Gestapem a popraven 3. 9. 1942.

Do práce jsem přišla pozdě, teprve až bylo po všem a ulice byly opět otevřeny. V podniku, kde jsem pracovala, byla zaměstnaná Němka. Narodila se na Moravě kdysi na Břeclavsku, kde za první republiky žilo hodně Němců. Byla to žena pánovitá a velice sebevědomá. Nikdy se nenaučila pořádně česky. Komolila a špatně vyslovovala česká slova. Ale podezírala jsem ji, že svou neznalost českého jazyka hodně přehání, aby nám dávala důkaz, že ji takový „plebejský jazyk“ jako čeština nestojí za to, aby se ho učila. Každý den chodila do „Šroubeku“ – do hotelu Šroubek na Václavském náměstí – kde se stýkala s německými důstojníky. Neměli jsme se v lásce. S ostatními děvčaty se jakž takž snašela, protože

ta se snažila zalíbit. Já jsem se jí snažila jít z cesty. Dávala jsem si před ní pozor na každé slovo.

Ted' poznala mé rozčilení, které jsem neuměla dobře zakrýt. Dávala se na mě škodolibě a neodpustila si otázku: „Ty schvaluješ atentát na Heydricha?“ Dodnes si neumím představit, jakou odpověď ode mne čekala. Pokládala mě za tak velkého hlupáka, že řeknu „ano“? Vždyť každý věděl, že za schvalování atentátu je smrt. Snad opravdu čekala, že v duševním napětí, jaké jsem prožívala, řeknu něco neuváženého. Odpověděla jsem jí – pravdivě, s plným přesvědčením: „Ne, v žádném případě nikdo nemůže schvalovat něco takového. Pokládám tento atentát za velké neštěstí pro celý náš národ.“

I dnes pokládám tento atentát za velké neštěstí. Kolik lidí, kolik rodin bylo vyvražďeno. Celý náš národ byl tenkrát ve velkém ohrožení, vzdán německé zvůli. Paní Milí, tak se jmenovala, se na mě podívala nejistě, ale proti mé odpovědi nemohla nic namítnout. Nakonec si to vysvětlila po svém a dala mi na chvilku pokoj. Ale stejně mě od té doby pozorovala. Nezapomenu na její pátravé pohledy.

Nevím, co se stalo s tou potvrou na konci války. Já jsem přijala jiné místo a z Opatovické jsem odešla. Po válce jsem od bývalé spolupracovnice slyšela, že paní Milí se vytratila ještě před koncem války. Dobře věděla, že v tom poválečném zmatku, který nastal, by se o ni někdo postaral. (Barbora Kutheliová-Kroulíková (1921-2007))

DOVĚTEK:

K represáliím vůči českému obyvatelstvu po Heydrichově pohřbu patřilo vyhlazení Lidic, což stálo životy 340 lidí. Jen o 14 dnů později, 24. června, pak nacisté srovnali se zemí i osadu Ležáky, kde na místě zastřelili 33 lidí a deportovali do Německa 24 dětí. Pravoslavný kostel Cyrila a Metoděje na Resslova ulici v Praze poskytl tři týdny útlek sedmi československým parašutistům, kteří se podíleli na atentátu na Heydricha. Gestapo nasadilo 800 vojáků proti sedmi parašutistům, kteří se v kostele skrývali, ale živě je nedostali. Po sedmihodinovém nerovném boji por. Adolf Opálka (27 let), seržant Jan Kubiš (29) a kaprál Josef Bublík (22 let) padli při přestřelce, další čtyři si poslední střelu nechali por sebe: Jan Hrubý (27), Jaroslav Švarc (28), Jozef Gabčík (30) a Josef Valčík (28 let). (Zradil je jeden z nich - Karel Čurda, který vyinkasoval i část vypsane odměny.) Toto nesmírně odvážné a hrdinské rozhodnutí řada činitelů kostela zaplatila životy, včetně biskupa Gorazda, děkana Václava Číčka a kněze Vladimíra Petřeka, jejich rodin i několika mladých členů pěveckého sboru.

Foto rodinný archiv a Wikipedia

Co mi řekl můj syn

Pro ND Rost'a Firla

„Pozadím veškeré hlouposti je zapomnětlivost“, napsal mi syn Rostík, když nám podruhé připomínal zhlédnout nový český film Lidice. Slíbil jsem (podruhé), že se podíváme.

Rostíkova zaujatost touto ponurou kapitolou českých dějin má překvapivý vývoj, který si dnes, po zhlédnutí filmu Lidice, připomínám.

V roce 1998 odjel Rostík na měsíc k prarodičům do Ostravy. Ve druhém týdnu jeho pobytu v Ostravě volala poplašená babička a chvatně nám oznamovala, že Rostík chce stopem jet navštívit Lidice.

„Proč by nejel,“ uklidňovala Eva tchýní do telefonu, „vždyť už má 22 let a svoje představy o tom, co chce v Česku navštívit a vidět.“

„Nepřipadá ti divně,“ kontrovala babička, že namísto koupání na Kružberské přehradě, chce jet na hrbitov?!“, a dodala, že nezná nikoho, kdo Lidice navštívil...

Po návratu nám Rostík vyprávěl, že také navštívil Terezín, ale to babičce neřekl, aby se neobávala, že jede tak daleko - až do Ústí na Labem. Z jeho líčení Lidic i Terezína jsme získali dojem, že Rostíkem tato kapitola protektorátu otřásla. Přinesl mi citát ministra amerického námořnictva generála Knoxe: „Když se budoucí generace zeptají, za což jsme bojovali, připomeňte jim příběh Lidic.“

O tři roky později jel Rostík do Ostravy znovu. Vzal s sebou do Evropy svou dívku Tanyu a babičce řekl, že jedou do polského Solnohradu prozkoumat muzeum soch ze soli, ale hlavně - řekl nám Rostík, musí navštívit Oswiecim čili Auschwitz.

Po návratu nám Rostík vysvětloval, že nechtěl babičku zlobit takovými cestovními destinacemi, a tak jí o cestě do Auschwitzu raději ani neřekl.

„Česi tu svou historii nemají rádi,“ řekl Rostík, a chtěl ji zapomenout.“ Přiznal jsem, že Lidice ani Terezín, neřku-li koncentrák Auschwitz, jsem nikdy nenavštívil, ani na to nepomyslel, a Rostík se usklíbil a řekl: „Jak chce někdo pochopit nacismus, když neviděl v Auschwitzu ty hromady brýlí, kupy bot a plynové pece, kde nacisti zpopelnili milióny lidí, hlavně Židů?“ Mlčel jsem a Rostík zvýšil hlas: „Když to Evropané zapomenou, bude se to opakovat.“

Posledních pět let Rostík pracuje na kanadském ministerstvu zahraničních věcí. Usiloval o diplomatickou pozici ve východní Evropě, ale dostal umístění do Kuala Lumpur v Malajzii jako komerčních attaché, takže neberu jeho doporučení na lehkou váhu.

Film Lidice je pozoruhodné dílo, vyrobené k 70. výročí heydrichiády a následující exemplární pomsty na Lidicích 10. června 1942. Začíná výrokem generála Knoxe: „Když se budoucí generace zeptají, za což jsme bojovali, připomeňte jim příběh Lidic“. Ano, tímto výrokiem, který mi syn Rostík sdělil před 14 lety. Já jsem ho neznal, i když pocházím z Československa, kde se účast Američanů v druhé světové válce zlehčovala. Také že legendární generál Patton osvobodil Plzeň věděli jen Plzeňáci. Nebudu film popisovat, i když bych docela rád, ale musí se vidět, než se na jeho konci ukáže statistika lidické tragédie: Výchvní muži starší 16 let byli povražďeni, 173 celkem, ženy a většina dětí odvezena do koncentračního tábora, kde rovněž většina putovala na věčnost komínem krematoria.

Nevím, proč film, předvedený českým divákům na den 69. výročí lidické tragédie, nebyl nominován na Oscara. A bude mi vrtat hlavou, proč se žádný z mých českých přátel a korespondentů o filmu nezminil. Přivedl mě k němu náš syn Rostík z Ottawy.

Mezinárodní spolupráce a mimořádná aktivita Viléma Prečana pokračuje. Začátkem března 2012 došlo v knihovně kostela sv. Václava v Torontu ke schůzce mezi představiteli té vlny, která se nakonec zasloužila o zhroutení režimu, a to profesora Viléma Prečana se skupinou exulantů, z nichž se zejména prof. Josef Svoboda stal znalcem komunistických kriminálů, v nichž strávil devět let (1949 – 1958). Znaleč Josef Svoboda sdílí s Vilémem Prečanem povolání – po útěku z Československa v Kanadě dostudoval a svoji mimořádně úspěšnou akademickou kariéru; byl mimo jiné kanadským zástupcem a národním koordinátorem Mezinárodního tundrového experimentu, organizátorem 20 výzkumných expedic do kanadské Arktidy a autorem řady knih. Jejich výměna názorů při torontském setkání byla zvlášť zajímavá.

Vilém Prečan přiletěl do Toronta dojednat plánovaný pražský seminář ke stým narozeninám zesnulého profesora Torontské univerzity H. Gordona Skillinga, kterého Prečan považuje za pokračovatele díla cizinců tak významných pro naše dějiny, jako byli americký prezident Woodrow Wilson, francouzský historik Ernest Denis a anglický historik Seton-Watson.

A poněvadž na dobu jeho torontského pobytu bylo plánováno minisymposium v Munkvově centru na torontské univerzitě nejen k oslavě Skillingových narozenin, na které z Vancouveru přiletěl Skillingův syn David, ale i vzpomínka na nedávno zesnulého jiného profesora univerzity, slavného českého spisovatele Josefa Škvoreckého, Vilém Prečan i David Skilling byli pozváni k účasti v programu minisymposia (a Vilém Prečan i k setkání s krajany v kostele sv. Václava v Torontu).

Vilém Prečan připomněl, že mezi Skillingovy zásluhy patří i iniciativa založit

ČERNÁ KNIHA a prof. VILÉM PREČAN (6)

PRO ND MIROSLAV SÍGL

na Torontské univerzitě „Program českého a slovenského jazyka a literatury“ – návrh na založení byl dojednaný na schůzce se zástupcem českého a slovenského sdružení v Kanadě.

Co ještě povědět z přebohatého života Josefa Prečana. V říjnu 1998 obdržel Řád TGM ještě z rukou prezidenta republiky Václava Havla, po jehož smrti uvedl, že byl největší českou osobností za poslední čtyři desetiletí a že by vědci měli začít kriticky zkoumat jeho dílo, a že na detailnější bádání je nyní správný čas.

Vhled do fungování disentu v bývalém Československu a jeho styků se Západem přináší nová kniha s dopisy z let 1983 až 1989, které si posílali tehdejší disident a pozdější prezident Václav Havel a historik Vilém Prečan. Knihu Václav Havel - Vilém Prečan: Korespondence připravil a editoval Vojtěch Čelko. Vydalo ji Československé dokumentační středisko.

Dopisy Havla a Prečana patří podle knihy k nejdůležitějším a nejzajímavějším pramenům dokládajícím systematické spojení domácí a exilové rezistence v čase Charty 77. Prečan na rozdíl od Havla, který zůstal v Československu, pobýval v exilu v bývalém západním Německu.

Dopisy dávají nahlédnout do spolupráce, jež se rozvíjela navzdory všem rizikům a obtížím skrz železnou oponu. Hluboká stopa po živém kontaktu odhaluje jedinečný fenomén „paralelní polis“ v perspektivách pohledu dvou osobností, jejichž životní cesty se nespojily náhodou. Kniha na 800 stránkách obsahuje 244 dopisů. Je čtvrtým souborem Havlovy korespondence. Naposledy vyšel v roce 2007 svazek, který zaznamenává korespondenci mezi Havlem a českým emigrantem a zakladatelem Nadace Charty 77 Františkem Janouchem.

Podle Viléma Prečana je žádoucí vyvarovat se chyby, která se stala v případě prvního československého prezidenta T. G. Masaryka. Důkladné bádání o masarykovském odkazu bylo odsouváno kvůli válce, potom kvůli komunismu, takže se mnoho podkladů ztratilo a mnoho pamětníků odešlo navždy. Mezitím se začíná hledat nový prezident naší republiky (k volbě má dojít už zkraje roku 1913), jehož vlastnosti jsou spojovány často s Masarykovým a Havlovým jménem. Společným jmenovatelem takové osobnosti má být mravnost, čestnost, principiálnost a věrnost. Výzvu ucházet se o Pražský hrad oficiálně oznámil také dnes již 74letý senátor Karel Schwarzenberg, od prvopůlky exilových snah Viléma Prečana jeho podporovatel a přítel. Svě politické postoje shmul při zakládání strany TOP 09 jako tradici, odpovědnost a prosperitu. Svým založením je proevropsky orientovaný konzervativce, stoupence idejí řádu a pořádku, prosazuje církevní restituce, které chápe jako návrat k původní spravedlivé situaci.

Ještě zdaleka nebyla uzavřena jedna velká kapitola našich novodobých dějin, do nichž se promítají problémy celosvětového vývoje, ve stadiu globalizace jsme svědky nových a nových konfliktů včetně válečných. Stále se u nás hovoří o tom, že jsme se nedokázali zcela vyrovnat se svou komunistickou minulostí, oživují se diskuse o sociálním státu, podporuje a narůstá vliv občanských iniciativ a masových aktivit občanů, naproti tomu klesá důvěra v politické strany a jejich představitelé.

Sám za sebe jako 85letý občan této naší krásné země se mohu už jen ohlížet po stopách své práce, předávat zkušenosti svým potomkům a podporovat je v jejich životním usilování. Mají neomezené šance, jaké naše generace po celá dlouhá léta neměla. A přesto díky takovému lidem, jimž jsem věnoval tuto tať, se rodilo velké duševní bohatství, z něhož mohou žít další a nová pokolení.

KONEC

DESET PREZIDENTOVÝCH BYTŮ

Pro ND Josef Tichý (6)

Nejstarší zpráva o domu č. 15 pochází z roku 1393. Vyhořel v r. 1420 a 1541 a vždy byl obnoven. Až do r. 1614 byli jeho majiteli řemeslníci různých profesí. Potom se v jeho držení střídali šlechtici nižších kategorií. Starý renesanční dům byl mezi lety 1738-1770 barokně přestavěn. Následovala další přestavba nebo dostavba, při které vzniklo třetí patro a průčelí v dnešní podobě. V r. 1785 dům koupil Josef Macák z Ottenburgu za 8520 zlatých, r. 1835 jej prodal Pavlu Aloisovi Klarovi a jeho manželce Karolině Marii, roz. Vvratilavové z Mitrovic, za 12000 zlatých. Po smrti P. A. Klara r. 1860 se stal spolunajatelem domu jeho syn Rudolf Maria Klar, okresní hejtman a ředitel ústavu pro slepce na dnešním Klárově.

Roku 1894 koupil dům od Klarových český zemský sněm za 55000 zlatých a zřídil zde úřadovny.

Masarykova rodina bydlela ve třetím patře. Říká nám to knižka Pražské městské pojišťovny. Byt měl čtyři pokoje, kuchyni, dřevník, komoru. Tři pokoje poskytovaly výhled na Valdštejnské nám. a palác Albrecht-

berka, kde původně chtěli zůstat do poloviny září. Trvalé deště je však vyhnaly zpět do Prahy.

V Praze bylo ale zle. Trvalými dešti vzvednutá hladina Vltavy a jejích přítoků se změnila v děsivý živel s kmeny z rozbitých vorů jako beranidly a ničila majetek i desítky životů. Čtvrtého září neodolal tlaku vody, zadržené nakupenými kmeny, ani Karlův most. Jeho tři oblouky i se dvěma barokními sochami Ferdinanda Maxmiliána Brokoffa se zřítily do řeky. Již v listopadu začala stavba dřevěného obchvatu zničené části mostu, který sloužil celé dva roky, nežli byl most opraven.

Jakmile voda opadla, dostali se Masarykovi na druhý břeh jen po Rudolfově, lidově Železně lávce pro pěší, postavené v roce 1870 z dnešního Klárova k Rudolfínu, stojícímu zde již od roku 1884 a považovanému vedle Národního divadla a Národního muzea za třetí nejkrásnější novorenesanční budovu v Praze. Také na ní se podíleli architekti Josef Žitěk a Josef Schulz. Lávkou dodnes připomíná hrázdný domek výběrčího mýtného, stojící na její malostranské patě. Láv-

(mladočechy) ve volném okrsku řesk-
ti jihočeských měst poslancem říšské
rady. Poslanecký slib složil 9. dubna.
Ve své vídeňské poslanecké činnosti
byl natolik aktivní, že soubor jeho vy-
stupení a řečí, pronesených na říš-
ské radě, tvoří rozsáhlý svazek jeho
sebraných spisů.

V doplňovacích volbách v prosinci
1891 ve třech jihočeských městech

byl Masaryk zvolen ještě poslancem
českého zemského sněmu. Zde se
uplatňoval jako člen komisi školské
a pro veřejnou správu. Na podzim
1893 se však pro neshody ve straně
svého mandátu vzdal. K rozhodnutí
přispěl i fakt, že starost o celou rodinu
spočívala na jeho manželce.

V lednu r. 1891 zemřela matka Char-
lottina, paní Charlotta Garrigue-Whi-
tingová, 25. května se narodila Olga,
poslední z Masarykových dětí. Char-
lottin otec Rudolph Garrigue rád ces-
toval po Evropě. Pro svou zatvrze-
lost vůči zeti nikdy však jeho rodinu
v Praze nenavštívil. Jen jednou, v
roce 1884, se setkali s ním všichni
na nádraží v Lipsku a doprovodili ho
do Bremerhavenu, odkud odplouval.
Když už se na své cestě v r. 1891 v
doprovodu jedné z dcer rozhodl na-
vštívit Charlottu a její rodinu, náhle
28. září ve Vídni zemřel a tak tam
byl pohřben.

I když byli Masarykovi výjimečná ro-
dina, nemůžeme je v našem vyprávě-
ní vytrhnout z kontextu doby, ve
které žili, a která v politickém, hospo-
dářském a kulturním dění znamena-
la diametrální změnu proti minulosti.
I vzhledem k tomu, že oněch převrat-
ných změn byl osobně účastníkem. Proto
zařazujeme do textu některé dobové
realie, které dokreslují kolorit a atmo-
sféru Prahy na sklonku 19. století, v
níž se příběh rodiny Masarykových
odvíjel.

Jako vzpomínka na první průmys-
lovou výstavu na evropském konti-
nentě, uspořádané českými stavy v
r. 1871, konala se v době od 5.5. do
18.11.1891 Zemská jubilejní výstava
v Královské oboře (dnes Stromovka).
Připomínáme ji proto, že při bojkotu
německých průmyslníků se tato vý-
stava proměnila v demonstraci české
dovednosti a zdatnosti a v přehlídku
svěbytnosti českého kulturního ži-
vota. Výstavy se zúčastnilo 8 772 vysta-
vovatelů a navštívilo ji na půl milió-
nu osob. Tři dny po zahájení výstavy,
18.5.1891, bylo slavnostně otevřeno
Národní muzeum na Václavském ná-
městí, opět dílo arch. Josefa Schul-
ze. Jeho výstavba na místě, kde do-
posud stála Koňská brána, trvala pět
let a náklady na ni činily 1 935 000
zlatých. Stejně jako v případě Národ-
ního divadla se na její malíř-
ské a sochařské výzdobě po- ➤

ta z Valdštejna, z nádvorní místnosti bylo v dále vidět věž svatovítské katedrály s českým lvem.

Kladem bytu byla velká obytná plocha – středová místnost se třemi okny měla 53 m², boční místnosti se dvěma okny (pracovna profesora a jídelna) měřily 34 a 33 m², ložnice manželů měla 20 m² a kuchyně 10 m².

Díky pořádkumilovnosti pana domácího i nájemníka dochoval se nám v Archivu TGM sešitek Záznam nájemného z bytu pana císaře a krále profesora T.G. Masaryka v domě č. 15/III. Říkáji, že nájemné činilo 109 zlatých čtvrtletně a že bylo hrazeno od 6. srpna 1890 do 1. listopadu 1894.

Na Malé Straně, s výjimkou krátkého pobytu na Hradčanech, prožili Masarykovi téměř devatenáct let, aby pak opět na Hradčanech zakončili svou pražskou bytovou odyseu.

Po přestěhování odejel Masarykovi konečně na praždny. Tentokrát poprvé do Klášterce nad Orlicí, ve druhé pol. srpna se přesunuli do Žam-

ka sloužila až do roku 1914.

V domě nebyl vodovod, voda se nosila ze studny na dvoře. Svítlo se petrolejovými lampami. Otec a děti měli blízko do práce a školy. Pan profesor přešel Malostranské nám., Mosteckou ulici a Karlův most – a byl v Klementinu. Obecná a měšťanská škola byla v Josefské ulici, prakticky za rohem. Dodnes do ní chodí žáci základní školy a gymnázia. Po přestěhování navštěvovala Alice dva roky měšťanskou školu, Herbert dokončil poslední rok obecné školy a od r. 1891 začal studovat na malostranském gymnáziu u Novodvorské (dnes Hellichově) ulici. Alice přešla v r. 1892 do prvního českého dívčího gymnasia spolu s Minervou, založeného z podnětu pokrokových českých intelektuálů v čele s Eliškou Krásnohorskou. V témže roce nastupoval Jan do první třídy obecné.

V r. 1891 Masaryk poprvé vstoupil do velké politiky. V březnu byl zvolen za Národní stranu svobodomyšlnou

► díleli nejvýznamnější umělci té doby.

Neznáme mašinérii rakouské byrokracie, je však pozoruhodné, že teprve 21.11.1891 potvrdil císař František Josef I. mimořádného profesora T. G. Masaryka v učitelském úřadu. Po devíti letech jeho působení na české univerzitě.

Z dědictví po otci zařídila Charlotta v bytě v Tomášské ulici salon, který v té době patřil k bontonu lépe situovaných rodin. Sloužil nejen k přijímání návštěv, ale především jako obývací pokoj rodiny. Historik Martin Kučera se domnívá, že intenzita duševního života vytvářela z bytu Masarykových měšťanský intelektuální salon svého druhu.

Víme již od vídeňských dob, že o domácí práci se starala pomocnice. Vařila, uklízela a od pumpy na dvoře nosila do 3. patra vodu v putně. Na velký úklid či praní prádla byla též stálá pomocnice, později i druhá: pokojská a kuchařka. Pomocnice byly vždy součástí rodiny a děti na ně mívaly pěkné vzpomínky.

Pod vánočním stromčkem měly ženy domácnosti obvyklý dárek pana profesora: krabička s lahvi kolínské vody, ozdobenou snítkou. Pomocnice dostávala od paní navíc látku na šaty. Když se svobodná vdávala, vždy dostala svatební dar. Pokud paní zjistila, že se některá zajímá o divadlo nebo hudbu, kupovala jí vstupenky, některé pomocnice chodily se členy rodiny cvičit do ma-lostranského Sokola.

U Masaryků se nevařila opulentní jídla. Kromě české kuchyně byl oblíben americký rostbif paní domu. Jídlo bylo jednoduché. Pan profesor vlastně jedl všechno, měl rád ale moučnatá jídla, zejména kynuté knedlíky. V oblibě měl maminčin v ubrousku vařený bramborový závin s tvarohem. Měl rád ovoce i zeleninu. Při jídle se pila jenom voda, i když byli hosté. Večere byly zpravidla vydatné, s nezbytným čajem v samovaru. Paní Masaryková sama podávala jídlo u stolu, seděla v čele stolu, nalávala polévku, maso rozdělila až na stole. Její doménou bylo zavařování ovoce v takovém množství, aby na stole nechybělo po celý rok. Děti byly od malička vedeny ke kultuře stolování.

Když Masaryk zavřel dveře vídeňského parlamentu a zemského sněmu, vrátil se ke své pedagogické práci. A už zase prahl po novinářně. Potřeboval časopis, který by oslovil široký okruh čtenářů, zejména mladých, seznamoval je se současnými problémy a přitom je nenápadně vzdělával a rozšiřoval jejich obzor.

Nový časopis Naše doba, datovaný rokem 1894, vyšel ve skutečnosti 20.10.1893 nákladem dr. Josefa Laichtera, o rok později jeho bratra Jana. Jeho redaktory byli doc. František Drtina, prof. Josef Kaizl a prof. T. G. Masaryk.

Spokojený život v Tomášské ulici se v r. 1894 chýlil ke konci. Počátkem roku začal totiž zemský sněm Království českého jednat s panem domácím o prodeji domu pro své administrativní účely. Masaryk si prozíravě již v květnu zajistil byt nový.

POKRAČOVÁNÍ

JEDEN ZE TŘÍ KRÁLŮ pplk. JOSEF MAŠÍN

Posledního června před 70 lety zemřel před popravčí četou na kobyliště střešnický podplukovník Josef Mašín. Jeden ze Tří králů, jak se nazývala protinacistická odbojová skupina, která se začala formovat krátce po okupaci republiky v březnu 1939.

Tři králové a jejich další spolupracovníci udržovali ve styku přísné konspirační metody, takže se jim podařilo odolávat prionikání konfidentů gestapa dovnitř. Přežili těžký rok 1940, v němž se nacistickým bezpečnostním orgánům podařilo zlikvidovat celou řadu odbojových buněk. Zbytek se sloučil do nové organizace Ústředního vedení odboje domácího tzv. ÚVOD, který zastrešoval jinak samostatně fungující skupiny. Tři krále v ní zastupoval Josef Balabán, další člen skupiny. Tím třetím byl Václav Morávek.

Jako prvního ze Tří králů se gestapu podařilo 22. dubna 1941 dopadnout právě Josefa Balabána. Během krátké přestřelky byl zraněn a zatčen. Přestože ho vyšetřovatelé při výslechu podrobili mučení, své spolupracovníky neprozradil. Popraven byl 3. října 1941.

Jako druhý byl 13. května 1941 zatčen Josef Mašín, když zajišťoval radiové vysílání do Londýna. Do bytu, z něhož se vysílalo, vpadlo gestapo. Mašín, který střelbou kryl ústup svých spolubojovníků, jednoho z gestapáků zranil, ale sám, také již zraněn, byl zatčen a umístěn do vězeňské nemocnice, odkud byl posléze přemístěn na Pankrác. I on byl při výsleších mučen, ale nic neprozradil. Zemřel 30. června 1942 před popravčí četou na kobyliště střešnické.

Václav Morávek, jako jediný z trojice, mohl nejdéle pokračovat v ilegální činnosti. Avšak při pokusu osvobodit některé již zatčené odbojáře při přestřelce u Prašného mostu v Praze Václav Morávek 21. března 1942 zahynul.

Přisaháme při všem, co je nám svato, že svých vojsk neopustíme, ale i životy své ochotně dáme na obranu vlasti a její svobody. Přisaháme, že budeme druh druhu milovatí, sobě věrně státi, v nebezpečí se neopouštětí, ale až do konce se brániti tak, jak nám káže čest a vědomí povinností občanských. Tak přisaháme.

Každá generace potřebuje konkrétní příklady statečných lidí, kteří dokázali odolat mnohdy silným svodům pragmatických postojů široké sedé zóny. Dokázat vybočit z řady a postavit se třeba i za cenu velkých rizik a obětí zlu vyžaduje velkou vnitřní sílu a odvalu. Takovouto štafetu svobody převzali od svého otce protinacistického odbojáře Josefa Mašína jeho synové, bojovníci odboje III., nedávno zesnulý Ctírada a jeho žijící bratr Josef.

Na úmrtním oznámení Ctírada Mašína stojí: K tomu, aby zlo triumfovalo, stačí, že dobří lidé nic neudělají. K rozlišování mezi pšenicí a plevelem, mezi dobrou a zlou setbou, vybízí i biblická moudrost. Zda kolem nás převládá dobro nebo zlo, záleží do jisté míry také na každém z nás.

Josef Balabán, Josef Mašín, Václav Morávek Foto Wikimedia

Evangelický pastor na pohřbu Ctírada Mašína (zemřel 13.8.2011), syna důstojníka prvorepublikové Československé armády pplk. Josefa Mašína (který byl v r. 2005 povýšen in memoriam, do hodnosti generálmajora), v americkém Clevelandu loňského roku mimo jiné řekl:

„A tak je namístě, aby v této chvíli zazněly otázky, které mnozí opakují na adresu odbojářů. Proč to dělali, když neměli šanci něco zásadního změnit? Proč riskovali životy své i svých blízkých? Museli sáhnout i ke zbraním? Jistě že nemuseli. Nemuseli nic z toho. Ovšem poznali, že každé vyklizení pozic dobra znamená, že na uprázdněné místo se prodere zlo. A zlo se tehdy činilo – v podobě oprav a vznění nevinných, krádeže majetku, devastace životního prostředí i duší. Ti, kteří se tomu postavili, jakkoli v té chvíli bez šance, nám pomohli komunistické běsnění nazvat pravým jménem. A tím nám dali odvahu bránit se zlu a horlit pro dobro.“

Podle Daniela Hermana v pořadu Slovo na neděli, ČRo 6 Přípravila - vk -

Mezinárodním knižním veletrhu úspěšnou knihu Olgy Novákové „Válečné deníky“, do které autorka přiložila napínavou manželovu cestu do zahraničního odboje. Na knížku jsem se velice těšil a nebyl zklamán. Zhltnul jsem ji, když ještě takřka voněla čerstvou tiskařskou černí.

Olga Horníčková-Nováková se narodila před devadesáti lety v rodině diplomata našeho vyslanectví ve Varšavě. Svůj deník, který začala psát v roce 1938 jako patnáctiletá, je opravdovým svědectvím doby. Od ranných let strávených v míru, děj graduje a dostává spád.

Zpočátku autorka popisuje život v Polsku, svá studia se sestrou ve Varšavě na francouzském lyceu, jakož i prázdniny v Československu v letech 1937 a 1938. Po přepadení Československa Hitlerem v roce 1939 odchází s rodiči a celým vyslanectvím do exilu do Francie, a po přepadení Francie v roce 1940 pak do Anglie, kde její otec již pracuje v kabinetu exilové vlády dr. E. Beneše. Její válečná anabáze s popisem všech kritických událostí dovede strhnout čtenáře do víru dějin, a často i pozvednout adrenalin.

V roce 1940 obě sestry začnou studovat v Oxfordu a v červnu 1942 se vdají při dvojité svatbě za naše západní vojáky. Olga si bere JUDr. Miloše Nováka, který slouží u československé tankové brigády a později se zúčastní bojů v Normandii při obléhání Dunkerque. Její sestra Vlasta si bere válečného pilota RAF Stanislava Rejthara. Po ukončení studií se obě manželky odstěhují do Londýna. Obě rodiny se rozrostou a jejich štěstí kalí pouze čekání návratu otců z bojů a zákeřné nálety V1 a V2.

Olga Horníčková-Nováková: VZPOMÍNKY NA VÁLKU

Pro ND Ladislav Křivánek

Druhou část knihy tvoří deník dr. Miloše Nováka a jeho napínavý osud, který velice dobře doplňuje vyprávění Olgy, v němž líčí, čím vším oba za války prošli. Aby se dostal na západní frontu do Francie, utíká z protektorátu přes Slovensko do Maďarska a dostává se konečně do Francie. Po napadení Francie odchází českí vojáci a letci do Anglie.

Po skončení války se rodina přesune do Prahy, později služebně do Belgie a po roce 1948 odchází do exilu. V listopadu 1949 se vylodí v Montrealu. Závěr knihy popisuje život v Montrealu souběžně s osudem rodiny její sestry, která po roce 1948 zůstala v Československu a za komunistů trpěla jako ostatní západní letci a jejich rodiny. Stanislav Rejthar, letec RAF, napsal později knihu válečných vzpomínek „Dobří vojáci padli“, kterou vydalo nakladatelství Volvox Globator (vloni již ve třetím vydání), a které uvítalo knihu Olgy Novákové jako příhodný doplněk.

Rodina Olgy a dr. Miloše Nováka prožila v Montrealu velice šťastný život až do smrti dr. M. Nováka v červnu 1984. Paní Olga byla profesorkou francouzštiny a dr. Novák díky svému malířskému talentu byl vedoucím grafického oddělení letecké firmy Canadair. Posledních 14 let pracoval v grafickém oddělení Royal Bank.

Největší radostí paní Olgy je její velká rodina, čítající sedm dětí, sedmatřicet vnučat a šestadvacet pravnoučat. Obdivujeme na ní v jejím věku - v zří oslaví své 90. narozeniny, duševní svěžest a aktivitu. Kromě toho, že je vedoucí našeho montrealského Klubu seniorů, dosud řídí auto, a ani nezapře, že byla v mládí - kromě vyznavatelkou jiných sportů - též úspěšná vítězka mnoha plaveckých závodů. Ještě i letos si již několikrát zaplavala krala v kanadských jezerech, v řekách státu Vermont, ba i v moři ve státu Maine.

Jsem upřímně rád, že jsem si mohl tuto jedinečnou knížku přečíst a vřele ji doporučuji i do vašich knihoven. Kniha Olgy Horníčkové-Novákové a Miloše Nováka „Válečné deníky“ je k dostání v domovních ve všech knihkupectvích.

Více čtěte na: www.volvoxglobator.cz/knihy/mimo/mimo.php?valecne_deniky V Kanadě si ji můžete koupit u Lenky Storzor - Czech Books (www.czech-books.com) E-mail: mail@czech-books.com nebo Toll free tel: 1-877-287-1015

Se jménem Alena Martinů se setkáváme pravidelně díky Montrealskému věstníku, jehož je šéfredaktorkou. Řídí jeho vydávání už dvanáct let. Méně známé je v okruhu běžného života jméno jejího manžela Ludvíka (B.Sc., M.Sc., Ph.D. - Charles University, Prague, Department of Engineering Physics, Professor, École Polytechnique, Montreal). To proto, že jeho životní pádou je výzkum a vědecké pracoviště, kam se normálnímu smrtelníkovi sotva kdy dostane příležitost zavítat. Výjimkou je ale Kanadský Sokol, ve kterém je rodina Martinů aktivní od svého příchodu do země javorového listu, a kde je Ludvík s malými přestávkami starostou montreal-

dinou v situaci, kdy jen podezření z emigrantských myšlenek mohlo mít za následek mnoho problémů pracovních a osobních s dopadem na celou širší rodinu. V té

svým bývalým spolužákem o fotbale a jen tak mimochodem jsme mu dali naše pasy, aby do nich natiskl příslušné razítko. Ludvík strávil hodiny na telefonu s lidmi

hlavním zájmem a pracovní náplní je vědecká činnost, tedy výzkum, experimenty, které často vedou k objevům nebo – v mém případě – k vývoji nových tech-

této úrovni, kromě vědomostí a příslušného talentu, vybavení?

LM: To je zajímavá otázka, která se snad dá extrapolovat i do dalších oborů činnosti a působnosti, nejen ve vědě. V každém případě k získání řídicí pozice musí člověk získat důvěru po odborné i lidské stránce jak u budoucích podřízených (ostatní profesori, vědečtí pracovníci, technici, administrativní a studenti), tak i u budoucích nadřízených (v mém případě vedoucího katedry to byl generální ředitel École Polytechnique a jeho nadřízený, quebecký ministr pro vzdělání, kulturu a sport). Člověk musí předložit dlouhodobou vizi dalšího vývoje instituce, tedy katedry.

Je to i docela velká osobní zkouška, protože teprve tady si člověk uvědomí, že nemůže uspokojit úplně všechny a že je tam stále určité procento lidí, kteří s názory vedoucího nesouhlasí. Je to neustalý námet pro přemýšlení během bezesných nocí.

Když to, co jsem řekl výše, funguje, další předpoklady úspěchu jsou nejméně čtyři: 1. neustálá práce bez odpočinku – jak může potvrdit Alena, pracuji v průměru 80 až 100 hodin týdně a dovolím si tak jeden, dva týdny dovolené za rok; 2. vytvořit si síť vlivných kontaktů; 3. být ve správnou chvíli na správném místě; a 4. ještě jednou, neustále pracovat bez odpočinku. A k tomu je potřeba být stále optimistický, nedat na sobě znát únavu, mít věrohodnou odpověď na každou otázku, atd.

Co považujete za svůj dosavadní největší úspěch – osobní a pracovní?

LM: Několik věcí by se dalo klasifikovat jako úspěch. Osobní – přesadit celou rodinu se dvěma dětmi z komunistického Československa do Kanady a dát jim rodinné zázemí, které by je připravilo na úspěšnou životní a profesionální dráhu.

Profesionální – vybudovat výzkumné pracoviště, které se ve svém oboru řadí mezi nejlepší na světě. Konkrétně, podařilo se mi založit a rozvinout laborator pro výzkum technologií tenkých vrstev a inženýrství povrchů, která

Na návštěvě u ALENY A LUDVÍKA MARTINŮ

době i nepodání informace o záměrech někoho jiného bylo trestné. Člověk nesměl udělat chybu, a přitom musel najít způsob, jak vše připravit. Naštěstí těch několik lidí v různých koutech světa, kteří o našich záměrech věděli, bylo velice spolehlivých. Pak už

z Kanady, kteří se snažili proces vyřízení našich imigračních viz urychlit. Jsou to nezapomenutelné vzpomínky.

LM: Jaký kontrast s dřívějším prostředím, kdy člověk nemohl nic říct ani před svými dětmi, které by se mohly prociť ve škole nebo ve školce. Jsme vědci mnoha lidem tady v Kanadě i v jiných zemích za to, že jsme tady.

Kde vlastně působíte, Ludvíku? Čím jste více: řídícím či výzkumným pracovníkem?

LM: Od roku 1988 působím na katedře inženýrské fyziky na École Polytechnique de Montréal, tedy inženýrské fakulty Montrealské univerzity. V 90. letech jsem se stal profesorem, v době, kdy bylo velice těžké či skoro nemožné získat takové místo vzhle-

nologii. S tím ovšem úzce souvisí i výchova nové generace vysoce kvalifikovaných lidí (doktoranti a post-doktoranti) a získávání grantů na další výzkumnou činnost. Jeden z nejlepších pocitů je, když profesor vidí, že jeho student má úspěch, vidí ho zastávat významné funkce na univerzitách nebo v jiných výzkumných pracovištích v Kanadě a různě ve světě.

Někdy má člověk dojem, že může přispět k dalšímu rozvoji instituce jako je École Polytechnique jako univerzitní administrátor (řídící pracovník). V roce 2003 jsem byl zvolen vedoucím katedry inženýrské fyziky a tím také členem univerzitní rady. Tuto funkci jsem vykonával po dobu dvou funkčních období, tedy přes šest let, současně s vědeckou činností. Je to práce velmi náročná jak časově, tak i z hlediska osobního vypětí. Nakonec jsem musel ještě „přesluhovat“, neboť trvalo téměř rok, než se za mě podařilo najít náhradu. Po skončení mandátu jsem se vrátil k profesorské a výzkumné práci vzhledem k velmi nadějným technologickým projektům a spolupráci s průmyslem, navzdory lákavým nabídkám na pozice v univerzitní administrativě v Montrealu i jinde.

Svatba Aleny a Ludvíka r. 1978

ské jednoty přes deset let. Dovolili jsme si zavítat do jejich soukromí, a tak se stávají společně s námi jejich pomýšlenými hosty.

Kdy a proč jste zavítali do Kanady, co bylo vaší největší motivací v ní zůstat?

Ludvík Martinů: Do Kanady jsme přijeli v roce 1988, ale pracovali jsme na tom po několik let. Motivací bylo hned několik – větší na z nich, jak jsme později zjistili, byla stejná jako u mnoha dalších lidí. Například i to, že „nechceme, aby naše děti vyrůstaly v prostředí, kde se něco jiného říká doma a něco jiného na veřejnosti“ - to bylo českými emigranty vždy uváděno jako ten nejsilnější důvod. Komunismus, nebo spíš socialismus, byl založen na lži, přetváře a modifikované historii. S tím souviselo i to, že člověk nemohl získat určité pracovní postavení, aniž by nebyl členem komunistické strany. A to byl můj případ, když jsem se rozhodl být univerzitním profesorem.

V druhé polovině 80. let začala být moje vědecká práce známá i v zahraničí, a to vedlo k tomu, že jsem dostal pozvání na místo výzkumného pracovníka („Senior Research Scientist“) do Montrealu na École Polytechnique - do výzkumného pracoviště, které mě velmi zajímalo. Toto pozvání samozřejmě náš odchod urychlilo.

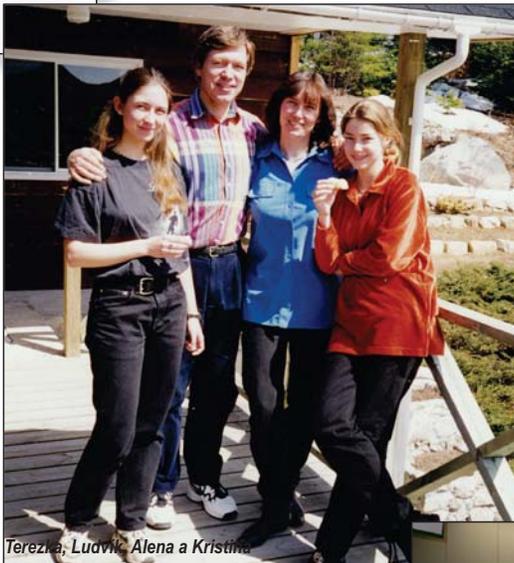
Bylo pro vás, vzhledem k vašim zaměřením, složité zařadit se do společnosti? Jak jste začali?

LM: Nejsložitější bylo pro nás najít způsob, jak odejít s celou ro-

bylo „jen“ důležité najít způsob, jak překročit hranice. To se nám podařilo 2. ledna 1988 – a pak už to bylo jen otázkou času, trpělivosti a úředních formalit.

Odjeli jsme vlastně na dovolenou do Itálie, kde jsem měl v té době sjednaný výzkumný pobyt na univerzitě v Bari. Domnívali jsme se, že získat víza do Kanady bude otázkou několika týdnů, maximálně měsíce, ale to platilo pro pracovní vízum. Nám to nakonec trvalo téměř tři čtvrtě roku, než jsme dostali imigrační víza. Do Montrealu jsme dorazili v neděli 18. září 1988 a já jsem nastoupil do práce hned příští den.

Alena Martinů: Za celou tu dobu jsme potkali spoustu lidí, kteří nám nabízelí pomoc a vůbec se zajímali o naše plány a naši rodinu. Stále ještě mám prostěradla, která nám dal jeden profesor v Bari. Naši vnuci si ještě teď hrají s autem, které dostaly naše děti od úplně neznámých lidí, když jsme stanovali ve Val d'Aosta poblíž jejich chaty. Se stanem, který Ludvík dostal od kolegy v Novare, jsme objeli velkou část Kanady během našich prvních dovolených. Přítel v Bari nám zařídil prodloužení italských viz – vzal nás na policii, popovídá si se

Tereza, Ludvík, Alena a Kristina

dem k finančním úsporným opatřením federální a provinční vlády. Nicméně již v té době univerzita uznala, že je zapotřebí podporovat novou a velice rychle se rozvíjející oblast výzkumu v oboru technologie tenkých vrstev a inženýrství povrchu materiálů.

Abych odpověděl na vaši otázku, začnu trochu obsáhleji. Povolání univerzitního profesora se sestává v podstatě ze tří činností: 1. výuka, tedy přednášky jak pro studenty bakalářského, tak i doktorantského studia, 2. vlastní vědecké práce, tedy experimenty, 3. práce akademická v různých vědeckých společnostech, vědeckých skupinách („committees“), většinou mezinárodních nebo meziuniverzitních. A tady je pak trochu přesnější odpověď: Mým

Prof. Igor Bello z ontarijského Londonu s prof. Ludvíkem Martinů

Jak složité je dosáhnout výsadní či řídicí pozice a jak složité ji udržet? Existuje nějaká – řekněme tichá – rivalita i v této oblasti? Čím musí být pracovník na

je teď podporovaná jedním z největších grantů kanadské federální vlády ve spolupráci s průmyslem jak v Kanadě, tak i v USA a v Evropě.

POKRAČOVÁNÍ

Zmizení jedné vesnice a písnička Rosa na kolejích

Pro ND Frank Nykl

Konec 2. světové války byl v Sudelech ve znamení americké armády. Do Chodova vstoupila 7.5.1945 ve 12 hodin. Demarkační čára musela skončit na pokraji Karlových Varů a pak se posunula až na linii, co vedla od Nejdku podél železniční tratě mezi dnešní Mírovou, Chodovem a na pokraji Smolnice až po Jalový dvůr v Lokte. Celá chodovská oblast je mírně homatá a kopec Spitzberg (Lesný) je největším a nejvyšším bodem. Český název existuje od roku 1948. Německý název Pechgrün znamenal Smolný háj či Smolná louka. Na návrh ONV byl pozměněn na Smolnice, protože navrhovaný název dostala ves Pechbach u Rotavy. Ještě v r. 1921 měla vesnice 552 obyvatel a 76 domů.

Smolnice zmizela z povrchu zemského na konci 50. let. Část obce, která ještě zůstala, byla připojena k Chodovu, ale pak zanikla také. V našem kraji takto zaniklo na stovky vesnic a samot, byly zasypány rybníky, potoky, louky a vykáčeny lesy, zbořeny mlýny i vodní pily. Z paneláku se dnes můžeme dívat jen na holé bahňaté pláně, na kterých nerostou keře ani tráva, protože úrodná půda skončila na dně hnědouhelných šachet v písku a škváře. Ze starých vesnic zbyly jen šedivé fotografie a tečky na starých mapách s neznámými jmény. Kdysi to musel být úrodný a krásný kraj, protože u většiny názvů vesnic byl doplněn přídomkem Grün. V typografii Království Českého zdejšího kraje Loket z r. 1847 Johann Gottfrieda Sommera napsal: Pechgrün (Smolnice), 45 minut chůze severně od Chodova podél Černého potoka, se nachází obec Smolnice: má hostinec, 46 domů s 310 obyvateli (r. 1845), z nichž dva domy spadají pod okres Loket, patří chodovské farnosti; trochu stranou asi čtvrt hodiny cesty na severovýchod je státní les a čtvrt hodiny na sever se nachází soukromý mlýn.

Různé druhy skal jsou většinou pokryté mechem a travou. Západně od Ober Chodau (Horního Chodova) a také u Stelzengrünü (Staré Chodovské) a u blízké obce Pechgrün (Smolnice) je odkrytá žula, poblíž Stelzengrünü a Douglasgrünü (Vřesové) je také pískovce a břidlice. Chodovský potok protéká skrz obec a pramení na severozápadě. Takto je vytvořen soutokem ze Zinichovym a Lochmühlovým potokem a pod Horním Chodovem protéká skrz loketské pozemky do řeky Eger (Ohře). Nad Pechgrün (Smolnicí) teče Černý potok do zdejšího vesnického rybníka a odtud do loketských vesnic Poschetzau (Božičany) a odtud do Imligau (Jimlíkovského) potoka také na loketském území. Všechny tyto potoky jsou plné pstruhů. Celý katastr panství má 18 rybníků a několik menších je mezi Horním Chodovem, Novou Chodovskou, Vřesovou a Starou Chodovskou. V těchto rybnících jsou nasazené kapři a (v dalších) jsou k vylovení také štiky. Některé rybníky se změny v pole a louky.

Obyvatel je v okrese Elbogen (Loket) 1600, z čehož je jedna židovská rodina. Převládající jazyk je německý. Zdrojem příjmu a potravy je zemědělství, pěstování dobytka, průmysl a paličkování. Obyvatelé žijí ze zemědělství, pěstují chmel, je tu ně-

kolik dolů antracitu a různé městské obchody. V řece Eger (Ohře) se nachází úhoř, mník a štika, Zwodauský (Svatavský), Litmitzký (Lipnický) a Rohlauský (Rolavský) pstruh, také Lobsbachský (Lobzký) pstruh a rak." Léta 1945-46 přinesla německým obyvatelům Karlových Varů na základě Postupimské dohody odsun, tj. vysídlení z jejich domovů. Souběžně s vysídlováním Němců probíhal složitý proces osídlování pohraničí českým obyvatelstvem. Češi zde postupně nacházeli nový domov. V souvislosti s odsunem Němců a se zavedením komunistického režimu po roce 1948 došlo v 50. a 60. letech u okolí Karlových Varů, zejména v homatých oblastech Krušných hor, Doupských hor a Slavkovského lesa k devastaci a zániku četných vesnic a památek. Také v samotném lázeňském městě došlo k mnohým neuváženým demolicím domovního fondu.

Neu Rolau – Nová Role byl bývalý koncentrační tábor, který pak ještě naposledy sloužil v roce 1946 jako sběrný tábor pro odsun. 25. října 1945 byla zahájena první etapa vnitřní kolonizace (přemístění, většinou nucené) obyvatel maďarské národnosti z jižního Slovenska do českého pohraničí; tato etapa skončila 4. prosince 1945. Masivní úbytek německého obyvatelstva Sudet byl alespoň z části nahrazen lidmi z Prahy, z vnitrozemí českých zemí, Slovenska a přistěhovalci ze zahraničí, např. Řeky, Rumuny a Volyriskými Čechy. Imigrantů z ciziny bylo úhrnem asi 200 000. Do Sudet později za podpory komunistické vlády přesídlilo i mnoho slovenských Romů. Většina Pražáků, která vyšla školu, dostala umístěnku do zaměstnání v pohraničí. Byly k tomu dávány i pohraniční příplatky.

Není divu, že si tento bohem opuštěný a krásně divoký kout země na místě zničených a prázdných vesnic oblíbili začátkem 60. a 70. let místní i vzdálenější trampské osady. V místech, kde byla vesnice Smolnice, byla divočina, polorozpadlé sklepy domů, zaplevelené zahrady s ovocnými

stromy bez plotů, zarůstající rybník a uprostřed doposud krásně znatelná vesnická cesta dlážděná kameny se starými patníky a jablčnou alejí stromů podél ní. Tady jsem poprvé viděl, jak alejí vroubená cesta končí ve vysoké trávě. Cesta, která vedla od ní k níkam. Ke konci 60. let a v průběhu let 70. si v těchto místech zbudovali trampský kamp osady – Zapadající slunce, Orion a později osada Frog's Valley (Žabí údolí). Na kopci nad rybníkem v rozmlácené hájence našla své útočiště i sokolovská osada Orli dráp. Trampové většinou chodili v sobotu odpoledne (ještě byla pracovní sobota) na své kempy pěšky z Chodova a tak si cestu zkracovali za Chodovem po kolejích tehdy nově zbudované vlečky. Vlečka byla součástí nově postaveného Palivového kombinátu 25. února k.p. Vřesová (1958) na hnědém uhlí v místech, kde kdysi stávala vesnice Douglasgrün. Kolem obce bylo kdysi 14 rybníků a tři mlýny. Protože tam byly vřesoviště a rybníky, byl v r. 1948 ustanoven název Vřesová. Kombinát byl postaven v místě vesnice a nová vesnice se vybudovala o něco dál. "Vesnice" nová Vřesová – je jen prostě pět hrozně vypadajících paneláků, které nemohou ani dnes zapadnout do rázu krajiny.

Mezi kamarády, kteří jezdili na Smolnici, byl i kamarád Wabi Daněk. Po vyučení zámečnickem a po vojné přesídlil z bytových důvodů do Chodova u Karlových Varů, kde se na potlachu v Oloví v r. 1970 potkal s kapelou Plízáč Sokolov a v roce 1971 spolu s ní vyhráli v Karvině celostátní Portu. Vstoupil i do osady Zapadající slunce, a když spolu s kamarády šlapal pěšky po kolejích na Smolnici, vložil tyto své vzpomínky do textu slavné písničky „Rosa na kolejích.“ Před nedlouhým časem bylo nad městem Chodov v místech Smolnických rybníků zbudováno přírodní koupaliště s názvem Bílá voda. Je to opravdu ideální prostor pro příměstskou rekreaci.

Začátkem 60. let vznikl na Kombinátu Vřesová nápad, aby se nepotřebné horniny vyvážené z vytěžených povrchových šachet smíchaly s vodou a těmito kaly byla zaplavena uď neexistující vesnice Smolnice. Trampové museli začít ustupovat, protože černé kaly a smrduté bahno jim bylo v patách. Dodnes lemuje obrovská černá bažina silnici z Chodova na Vřesovou. Osady pomalu mizely stejně jako příroda a lesy kolem nich. Po vesnici Smolnice zůstaly jen vzpomínky kamarádů, vybledlé fotky a písnička Rosa na kolejích.

Tak jako jazyk stále naráží / na vylomený zub. / Tak já se vracím / k svému nádraží abych šel zas dál. / Předem mnou / stíny se plouží / a nad krajinou krouží / podivnej pták pták nebo mrak. Atd.

Zdroj: k vesnici Smolnice, J. G. Sommer (1847), „Kingdom of Bohemia“, vol. 15, pp. 1-16. Archiv v Jindřichovicích u Kraslic, Vzpomínky na 60. a 70. léta moje i mých kamarádů. Vzpomínky Wabiho Daňka, které mi dal po jeho vystoupení v Sokolově r. 2000. Znalí jsme se dobře od r. 1971 a vystupovali jsme na podiu v té době. Já s kapelou Pekelníci Karlovy Vary a on s kapelou Plízáč Sokolov.

Masaryk Memorial Institut Inc.

450 Scarborough Golf Club Rd. Toronto

Přijďte se všichni vykoupat pod širé nebe

Bazén s ostrahou na Masaryktownu je v provozu

ÚTERÝ - NEDĚLE 12.00 - 19.00 h.

ZAVŘENO v PONDĚLÍ

Vstupné: děti \$ 3.00 dospělí \$ 4.00

ČESKÝ HOUSLISTA V NIAGARA ON THE LAKE

V rámci hudebního festivalu Music Niagara konající se letos po čtrnácté v originálním prostředí Niagara on the Lake letos uvítá celou řadu zajímavých interpretů včetně muzikantů vyznávajících různé hudební žánry – klasickou hudbu, jazz, vocal, country i sborovou hudbu.

Pokud byste se rádi setkali s českým houslistou Norbertem Hellerem, pak navštivte 41 Byron Street St. Mark's Anglican Church 21. července, kde koncert začíná ve 20.00 h.

Vítěz Mahlerovy ceny předvede Beethovenovu Sonátu pro piano op. 2 č. 3, Hummlovu Sonátu pro cello a piano, Dvořákovu Sonátu op. 100 pro housle a piano a Smetanovu Trio. Celý festival a výběr koncertů naleznete na <http://www.musicniagara.org/about.jsp>.

PLÁNUJETE NÁVRAT DO STARÉ VLASTI ?

Komfortní rodinný dům v Pošumaví na prodej – 4 ložnice + kuchyň, jídelna, šatna a prostorná obývací místnost, 3 koupelny s WC (jedna z ložnic v přízemí je garsonka se zvláštním vchodem a přístupem do domu), sklep s garáží, zahrada se skleníkem, gril, pergola. Dům je na klidném místě v obci Petrovice, 7 km od Sušice. Hezky lokalita v blízkosti Národního Parku Šumava. Dominantu obce Petrovice tvoří románsko-gotický kostel ze 13. století. Obýtná plocha 155 m² plus garáž 17 m²; sklepy 31 m². Pozemek celkem 793 m². Stáří domu je 16 let, dům a exteriér jsou v perfektním stavu. Foto-galerie k shlédnutí na www.muller-reality.cz (reálnitní společnost Muller provede prodej a převod nemovitosti) Více informací: +420 376324006, nebo email: mechel7@email.cz Cena 3 450 000 Kč

MILÍ ČTENÁŘI

Nového domova, dostáváte do rukou dvojčíslu novin č. 14.15 se čtyřadvaceti stranami (!) pohodového čtení.

Pokusila jsem se společně se spolupracovníky a autory pokrýt co možná nejširší námetý čtenářského zájmu. To proto, abyste i u novin, které dostanete v polovině července, pocítili pohodu laskavého léta.

Další noviny č. 16 budou k expedici připravené 16. srpna. Jako nyní už obvykle 16stránková tiskovina bude obsahovat čtyřstránkový supplement v angličtině.

Pokud budete mít zato, že byste ještě chtěli přispět letním úsměvným námětem či fotografií s troškou humoru, pak máte možnost. Užavěrka je koncem července.

Přejme si horké léto a koupání v chladivé vodě, hlavně však šťastné pobyty i návraty domů.

Vaše editorka Věra Kohoutová

Pani Hana Zeithammelová předává výhru

PŘEDSEDA MMI DĚKUJE DOBROVOLNÍKŮM

Ještě v nás doznívají poslední dotyky setkání Čechů, Slováků a Kanaďanů, ale už se přemýšlí o tom, jak bude takový den vypadat v příštím roce. Vyhodnocují se klady a záporny a hledají se nové inspirace, které by jedno nádherné odpoledne obohatily.

Je nesporné, že board MMI nenechal slavnostní den náhodě. Že program byl pestrý a tak přispěl k nádherné atmosféře souzářnosti.

A jak uvedl předseda MMI František Ječmen na sklonku této 23. června, bez dobrovolníků by nebylo možné tak rozsáhlou akci uskutečnit. A jejich ochoty bylo zapotřebí na každém kroku dávno před a dlouho ještě i po akci. Ovšem nejvíce v průběhu dne, ať už třeba při organizaci parkování osobních vozů, přenosu zvuku, zajištění pohostění v letní kuchyňce, při opékání burčiček, bez nichž by pivínko tolik nechutnalo, při označování terénu, dovozu potřeb a cen, stavění stanů, třídění opotřebovaných knih pro prodej, obstarávání cen do tomboly, jednání s jejich dárci, nábor a uzavírání dohod s prodejci ve stáncích, se zajištěním tanečnicků, dalších účinkujících, dovoz a odvoz židlí a stolů, konečně i úklid po tom všem radování se... a tak poděkování posílá František Ječmen:

dobrovolníkům farářů rev. Dušanu Tillingerovi, Ivo Sypťákovi, Antoniu a Pavlovi Břeským, Janě Holubové, manželům Pospíšilovým, Vladimíru Čarbovi, Edo Blahovi, Haně Zeithammelové, Věře Riplové, Marku Sypťákovi, Ivetě Cutz, Timothymu a Lukášovi Takacsovým, Daně Janoudové, Jaroslavu Jarosilovi, Petru Kohoutovi, Ivě Ječmenové, Gině Halenčákové, Nicol Sypťákové a Katce Bočkové. Dobrovolnou práci přispěli organizátoři-členové ředitelské rady MMI téměř všichni, takže dík i těm: Jarka Jurič, Joe Redek, Libuše Peichlová, Dagmar Hübschmannová, Vlado Soudekovi, Robertu Tmejovi a Milly Sypťákové. A všechny ty nitky dění před i po akci procházely rukama Ivy Ječmenové.

Všichni se budeme těšit na rok následující v dobré víře, že spolupráce zejména se Sokolem, Novým divadlem, mladou slovenskou scénou sponzory, podnikateli a restaurací Praha zase přinese radost a spokojenost všem návštěvníkům.

VYZVEDNĚTE SI SVOJE VÝHRÝ !

Do uzavření letošního ročníku zbývá vybědnout majitele zakoupených slosovacích lístků, aby si překontrolovali následující čísla výher, které nebyly ještě vyzvednuty:

- 2. cena** – 31 litry jamaica rum, žlutý lístek č. 0102
- 5. cena** – předplatné na sezónu Nocturna ve městě, žlutý lístek č. 0068
- 9. cena** – koncert Toronto Philharmonia, žlutý lístek č. 0502
- 15. cena** – román Věry Noskové Bereme, co je, žlutý lístek č. 0818
- 17. cena** – jablonecká bižuterie (dar Jablonexu), žlutý lístek č. 0195
- 22. cena** – jablonecká bižuterie, žlutý lístek č. 0066

Některé výhry pořad čekají na svého majitele Text a foto - vk -

Na tradičním Českém a slovenském dni, pořádaném každoročně Masarykovým ústavem, jsme se 23. června setkali s celou řadou zajímavých účinkujících. V restauraci se o hudební pohodu hostů postaral již legendární pianista Milan Bučil, pod širým nebem už známý Jan Chlmský z Montrealu a další.

Velkým překvapením však bylo vystoupení umělců nejmladších. Spontánní potlesk si odnášela skupina čtyř (batolecím střevičkům sotva odrostlých) tanečnicků původních indiánských tanců Turtle Clan Dancers z Oneida Nation of the Thames – sourozenci Colin, Kayson a Samiah Cameronovi a Hanna Pegahmagabow. Ohlas byl tak spontánní, že se diváci zvedli a v kruhu začali podupávat v indiánském rytmu s nimi. S obdivem byla ovšem přijata i černošská a černoáka Josephine Paul, která svým zralým vystupováním připomínala spíše divu nežli budoucí studentku čtvrté třídy ka-

tolické francouzské školy. Ac ji jí teprve osm let, její repertoár je nabitý písněmi hvězd z celého světa, včetně hymen několika zemí. Již dnes mluví perfektně třemi jazyky – anglicky, francouzsky a filipínským úředním jazykem své matky tagalog (a musíme dodat, že pokukuje po španělštině a i po čínštině, což jí rodiče dočasně zakázali, aby zvládla nejprve pořádně to, co potřebuje). Její otec Josef Paul je původem Čech, takže i čeština je součástí jejího zájmu, v každém případě pokud se jedná o písně. Vedle své oblíbené Celine Dion, a to hlavně pro podobnost hlasové kategorie, preferuje Barbru Streisand. Z filipínských zpěvaček má nejraději Reginu Velasquez. V pořadníku českých interpretů to vyhrál Karel Gott a Lucie Bílá, od níž se učí mimiku a pohybovou kulturu těla a která jí inspiruje k celkové choreografii, již si Josephine ale nejraději dělá sama. Nejvíce ji rozciluje, že Lucie Bílá, podle jejího názoru, zahazuje svůj nádherný hlas a talent s "cheap Rock Music".

V loňském roce ocenila filipínská zpěvačka Pilita Corrales (78 let), jinak známá jako "The Queen of Asian Songs", Josephinin přednes její písničky z mládí "Ang Pipit" a darovala jí za to vlastní talisman – skleněný náramek s malým zajičkem, který si uchovávala dob svých začátků s dovětkem,

že sama už ho nepotřebuje a že určitě přinese štěstí Josefíně. A malá Josefinka věří v talismanovu kouzelnou moc a také bez něj nikdy na scénu nevzkročí. „Pro mě zpěv znamená všechno, chci posluchačům dávat radost,“

Josefininy školy stojí na 500 dolarů měsíčně, ale nelitujeme toho. Chceme dohnat zpovědi, které nastalo díky naší nevědomosti: týdně bere hodinu hraní na piano v konzervatoři, hodinu zpěvu, soukromě pak další dvě hodiny...

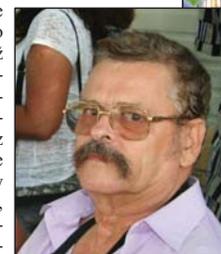
Chvilu s Josefem a Josefínou

zní přímá odpověď premiantky třídy s nádherně zbarveným sopránem, u níž se dá již dnes tušit, kudy se bude její životní cesta ubírat.

Rodiče Eva a Josef si jejího talentu všimli až na popud jejich

Rodiče překvapuje i dcerino dospělé chování. "Pedagogy nám bylo řečeno, že Josefina je velice pedantní, do školy že chodí dokonale připravená, že je zodpovědná a že se nikdy nezapojila do zlobení a vyrušování výuky.

Za šest měsíců končí level 3, který normálně trvá čtyři roky. A tak se za dva měsíce naučila nejen kompletní teorii, zpěvu z not a čtení not na piano pro dvě ruce, ale i koordinaci prstů a pedálu při hře na piano. Učitelé předpovídají, že by Josefina mohla posunout věkovou hranici světového rekordu v kategorii Nejmladší akreditované učitelky hudby," konstatuje vážně Josef Paul, „protože si už nyní dceru vybrala prof. Zhanna Zhuravel (původem Ruska) vyzradila, že Josephina má velice vyvinutý univerzální hudební talent a doporučila ji zapsat i na hru na piano. Asi po třech týdnech nám nanovo prof. Zhanna sdělila, že Josefina půjde z přípravy do levlu 1a, načež si nás za několik dnů zavolali zase na pohovor: pan Paul z Main Office Conservatory nám oznámil, že začku sledovali "pod lupou" a zjistili, že je mimořádně hudebně nadaná. Ocenili její práci jako druhou studentku konzervatoře oceněním Za talent a dosažené výsledky ve studiu. Tento "award" ji opravňuje postupovat do vyššího stupně nezávisle na délce studia. Dopotud naše dcera neztratila ani jediný bod, všechny testy udělala na sto procent. Výjimkou je nedostatečná praxe, což jí stálo pět bodů, a za to se jí pan Paul omluvil,“ líčí Josefín otec naplněný život malíčkové studentky. „Dnes náš

ni (kupř. dvě Zlaté medaile ve zpívání a pianu, ale dokonce i z výtvarné výchovy, kde se jeví také jako talent), zpěvačku? Zatím si nepřejí nic konkrétního, nechtějí nic uspěchat, i když tajně doufají, že se

cílevědomá dcera zabydlí v pěveckém žánru něco mezi operou a populární písní. Co však převyšuje v jejich vědomí, je starost, aby ten dnešní nápor ještě nějaký čas vydržela.

Jste šťastný otec? – uzavíráme otázku na tělo příležitostný rozhovor se sedmdesátiletým Josefem Paulem. Odpověď je jednoznačná: „Moc šťastný...“

Text a foto - vk -

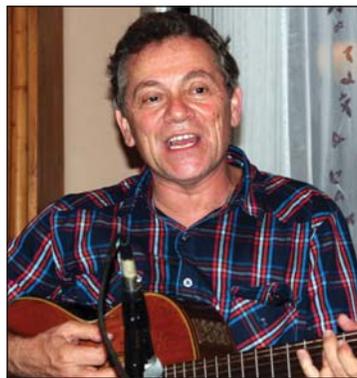
Záznam z Masarykovnu: <http://youtu.be/Zdc0vWEGK9w>

JIRÍHO NOVÉ ZKUŠENOSTI

Jediným letním koncertem šestého července oblažil své příznivé posluchače Jiří Grosman, který na nějaký čas změnil své místo působení za Orlando, hlavní město okresu Orange County, stát Florida ve Spojených státech amerických. Byla to pro nás příležitost položit známému torontskému jazzmanovi několik sousedních otázek.

Co tě tam, Jiří, zaválo?

Od známé tumpetistky Bria

Skonberg, která se mnou hostovala v Torontu kolem Vanoc 2010, jsem se dozvěděl, že existuje vízum O1, které se v Americe poskytuje lidem s mimořádným nadáním, kteří mohou prokázat, že ve svém oboru něčeho dosáhli. Celý proces vyřizování s asistencí americké advokátky trval asi rok. Nyní mě toto vízum opravňuje žít v Americe muzikou. Po třech letech si je mohu prodloužit anebo se také vrátit zpět.

To je technická stránka věci. Ta osobní spočívá v mé dlouholeté touze si to v Americe zkusit. Příležitostí jsem se jen chopil.

Zda v USA zůstanu déle než do října 2014 – čili do konce termínu víza - o tom rozhodne celá řada věcí, také vysoká nezaměstnanost, problém se zdravotním pojištěním atd. Ale na rozhodnutí, zda zůstanu déle či se vrátím nebo půjdu někam jinam, je ještě dost času.

Kdybys měl porovnat, jak se dělá hudební byznys tam a v Kanadě, které momenty bys z osobního pohledu považoval za klavné a které za záporné?

Těch rozdílů není mnoho. Hlavní spočívá v tom, že působím v americkém městě, které je ve srovnání s Torontem (o GTA ani nemluvě) skoro třikrát menší. To s sebou přináší výhodu: práci sehnat je lehčí, protože je menší konkurence. Ovšem na druhé straně je těžší sehnat kvalitní muzikanty – z téhož důvodu.

Co se týká obecně, řekl bych, že Američané jsou ve srovnání s Kanadany otevřenější, vícejší a vstřícnější, i když i v Torontu jsem si vybudoval svoji posluchačskou základnu, což ve Státech ještě nemám.

O Floridě se říká, že je to oblast boháčů, ale už na odpočinku...

Řekl bych, že to je klíše, které tak zcela neodpovídá pravdě. Ano, existují oblasti, které tomu odpovídají, ale Orlando je chudší město než Toronto, je tam méně peněz, méně luxusu než v Torontu. Ti majetní žijí ve vybraných oblastech – zejména na jihu Floridy, jako je Miami či ve West Palm Beach. Orlando je v tzv. centrální Floridě. Ve všeobecnějším pojetí je na jihu USA, řekl bych, trochu drsnější život a méně sofistikované publikum. Lidé mají rádi svoje oblíbené blues, ale člověk si nakonec svoje obecněstvpěče jen najde.

Jsou tam tedy jiní posluchači než tady?

Toronto je daleko kultivovanější město, žijí v něm lidé z celého světa. Je to město, které bych přirovnal k americkým velkoměstům jako jsou New York, Boston či Chicago. Mluvíme o zcela jiném obecněstvu, s jiným pozadím, kulturou, s jiným přístupem k věcem, jsou to jiné móresy. Jih, to jsou přirození větší lidé, je tam teplo, slunce, jde se koupat i v lednu, nemáš tedy ten hektický pocit, že všechno musíš zvládat právě teď, a takový je i přístup k životu tamějších lidí – všechno může počkat do zítřka. Nenajdeš tam tolik obecněstva pro trdý jazz jako v Torontu, nenajdeš tam mnoho fanoušků opery či baletu, je to méně intelektuální prostředí – pozor, charakteristikou nesleduji žádné pejorativní hodnocení.

Charakterizuj hudbu, se kterou tam nyní žiješ, nebo která by tě měla uživit...

Dělám pořád svoji hudbu, nikdy jsem ji nezměnil, možná má nyní dnes jiné nastínění, ale pořád je to ta moje hudba, mající bluesový a jazzový nádech. Nedělám pop, elektronickou hudbu, rock atd. Ale co se v ní trochu změnilo, je onen jižanský neworleánský nádech. Co to znamená? Jižanská hudba má v sobě více veselí, více rytmu než melodie – na rozdíl od evropské hudby, u níž je to naopak. Možná má v sobě určitou mystiku. To jsou charakteristické rysy hudby, kterou na jihu každý načichne. A rád. Ale nic to nemění na věci, že ta moje je pořád hudba jazzová a bluesová.

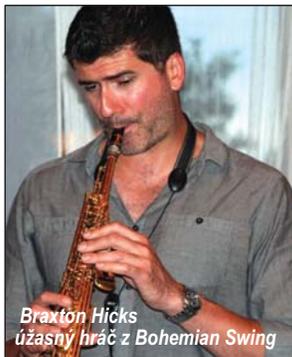
Mnozí naši umělci, žijící v Torontu, si postesknou, že postrádají slunce. Myslíš si, že je tedy pravda, že sluníčko ovlivňuje mentalitu lidí?

Absolutně – u mě se to projevuje tím, že jsem klidnější, produktivnější, nemusím tak dlouho spát... když je sluníčko, žije se veseleji a řekl bych že nějak hladčeji...

Co tobě v Americe vyhovuje jako muzikantovi a co jako člověku?

Mně se nejednalo specificky o Floridu, mně to tu vyhovuje z principu – jsou to Spojené státy. Mně se vždycky líbilo ve Státech, mám rád americký způsob života, americký způsob myšlení. V USA jsem našel tolik přátel, kolik jsem jich nenašel ani za dvě desetiletí let působení v Kanadě, kde jsou podle mého lidé uzavřenější, chladnější. V Americe se dávají lidé hned do řeči. Přisedneš si do klubu, hned se k tobě někdo otočí, představí se a naváže – vymění si kartičky a může se stát, že tentýž člověk se ti ozve, protože pořádá nějakou party a potřebuje tvoji muziku. Existuje citát Calvina Coolidge: *After all, the chief business of the American people is business*, a to je to, co se mně na Američanech líbí: nestydí se vydělávat peníze, nestydí se dělat byznys, umějí dělat kšefty, a když si tě najmou, víš, na čem jsi. Kdežto Kanadáné chtějí být ohleduplní, diplomatičtí, hodní a nechtějí nikoho urazit a končí to tak, odkud vane vítr: chce tě, nebo nechce. Mně vyhovuje americká otevřená přímocarost.

Uvažuješ o tom, že by třeba Bohemian Swing hostoval v Americe?

Braxton Hicks
úžasný hráč z Bohemian Swing

Nejen uvažuji, ale už máme sjednaný termín. Máme to štěstí, že v kapele z pěti lidí jsou tři Američané, a tím pádem není třeba plynout časem na vyřizování pracovního víza!

Co vlastně očekáváš od radikální změny svého životního rytmu?

Podle mého je pro každého taková dobrovolná změna jenom dobrá, může ti jenom prospět, můžeš se něčemu novému naučit, vypadnout z únavné rutiny. Ve svém případě ji považuji za maximálně přínosou.

Co bychom ti měli přát?

Totéž, co jste mi přáli tady. Hlavním, prioritním cílem muzikanta je užít si muzikou, když to dokážeš, je to úspěch. Já jsem doposud z profese byl schopen zaplatit činži i položit chléb na stůl.

Text a foto Věra Kohoutová

PROMÍTÁNÍ FILMU ODCHÁZENÍ, který jako poslední své dílo režíroval Václav Havel, pozval členy komunity generální konzul ČR v Torontu Vladimír Ruml. Konalo se v pátek 8. června v restauraci Praha na Masaryktownu jako vzpomínka na nedávno zesnulého exprezidenta, především však dramatika. Původně jeho hra z roku 2007 s notnou dávkou autobiografických rysů dala ve fimovém zpracování příležitost nejen řadě kvalitních hereckých výkonů, hlavně však předstírá ve svých promyšlených až absurdních scénách obraz české společnosti po revoluci 1989 a kriticky shrnuje činnost exprezidenta v tehdejší funkci hlavy státu.

Skrze dramatické obrazy vnímá divák realitu posamětové politiky. Dokonce režisér a dramatik ani nepředstírá své zklamání nad tím, jak se politická a celospolečenská situace v zemi po revoluci 1989 vyvíjela. V závěru díla se exprezident vlastně omlouvá za to, že nedokázal odhadnout již tehdy některé momenty vývoje společnosti, aby jim tak mohl lépe čelit.

Kdo neviděl tento ojedinělý film, vidět by měl. Úžasná sebereflexe, otevřenost poznání s výhledem do neisté budoucnosti dalšího vývoje demokracie v zemi. Připomeňme si jen, že úspěšnou hru Odcházení shlédli v Anglii v roce 2008 v překladu známého překladatele díla Václava Havla Paula Wilsona.

Strhující film z roku 2011 získal v rámci ankety Český lev 2011 nominace ve všech hlavních kategoriích pro hrané filmy. Proměnil je v kategorii nejlepší scénář a nejlepší stříh.

Je bezpochyby, že iniciativu GK v Torontu torontská komunita vítá, o dobrá díla je totiž vždycky zájem. Úspěšné promítání je tak jen výzvou organizátorům k následování tohoto počinku. Text a foto - vk -

DRUHÝ ROČNÍK DĚTSKÉ recitační soutěže pod názvem Marško se konal 9. června v hale Evangelického kostela a.v. kostela sv. Pavla v Torontu. Uspořádal ji Klub Martina Rázusa za podpory Úřadu Slováků žijících v zahraničí.

Malí recitátoři se umístili takto:

1. místo: Štefka Bartolová s básní Milana Ráfusa Rozhovor v parku s anjelem strážným

2. místo: Nicole Swelka recitovala s recitací básně Ludmily Podjavorinské Naša Ola

3. místo: Pavlínka Bakošová, která recitovala báseň Marii Rázusové-Martákové Lístek z Bratislavy, a Nicole Varga s básněmi Motlity.

Děti byly odměněné pěknými cenami. Soutěž byla doplněná programem doplňkovými hrami, ručními pracemi a se zpěvy lidových písní. Dětem přišlo vhod občerstvení.

Za práci v porotě děkujeme Olze Turokové, Adrianě Soudkové a Katarině Kozákové, která se ujala stěžejní organizace tohoto odpoledne. Těšíme se na třetí ročník s krásnými básněmi recitovanými v půvabném slovenském jazyce nejmladší generaci našich imigrantů. - kk -

Richard Firkušný je příbuzný slavného klavíristy Rudolfa Firkušného. Už v roce 1964 emigroval do Německa. Oženil se s houževnatou, pracovitou Margret s klidnou milou povahou a usilovnou prací i odříkáním okamžitých radostí a požitků

se, jak se říká, zabezpečili. Krásný domeček ve vilové čtvrti menšího města si s Margret postavili převážně vlastníma rukama. Měla jsem to štěstí, že se mu zalíbily moje knížky, a tak mi po jednom setkání v Praze nabídl, abych k nim přijela v klidu psát. Bylo to v době, kdy jsme se čerstvě přestěhovali, v novém bytě máloco fungovalo, byt zavazily krabice a pytle s věcmi. Vysílala mě únava duše i těla z předchozích měsíců, kdy se vyklízel jeden byt a rekonstruo-

val zároveň ten druhý, řemeslníci nám mnohdy plili krev a plenili bankovní účet... Ráda jsem přijala. A ocitla se v poklidném německém ráji s pevným řádem. Krásný dům s utěšenou zahradou zdobily artefakty z mnoha koutů světa. Panovaly tu poklidné domácí rituály, snídání v osm, oběd ve dvanáct, večere kolem sedmé, před každým jídlem krátká modlitba, po obědě siesta, večer zábava. Tu přišla návštěva – mladí čeští manželé (žijí v Německu sedm let a už si koupili jen za manželův plat pohodlný dům se zahrádkou, Hanka je s dvěma dětmi doma) – jindy Richard promítal diapozitivy z cest – navštívil se svou ženou několikrát Indii, Jihovýchodní Asii, některé Africké země, Austrálii, USA, země Středního Východu... Letos se chystají po třiceti letech znovu do Íránu.

Dobře, že jsme odešli

Pro ND Věra Nosková

Tajemství prosperity? „Neúnavně jsme pracovali, v Německu jsem ale začínal jen jako dělník v lomu,“ vypráví 84letý Richard a líčí pozdější firmy a svůj profesní postup. „No a když už pak byly nějaké peníze, dobře jsme investovali. Koupili jsme postupně několik bytů, které pronajímáme.“

Snažím se rozpomenout, znám-li ze svého okolí v Čechách někoho, kdo se pouhou usilovnou prací domohl krásného domu a cestování po exotických zemích světa – no ale ta paměť už není co bývala. Richard s Margret navíc chválí sousedy. „Pomáháme si, můžeme se na sebe navzájem spolehnout.“

Před rokem a půl v Kanadě, kam jsem byla pozvána českou ambas-

dou v Ottawě na literární turné, si někdejší čeští emigranti, když na to přišla řeč, také líbovali, že z vlasti odešli. Rádi k nám přiletí na návštěvu, platí si u nás zdravotní pojištění a nechávají si ve staré vlasti vyměnit tu zub nebo třeba kyčelní kloub, ale v podstatě nás litují. Za to, že se tu moc krade a podvádí, počínaje nejvyšším patrem. Vzhledem k příjímům většiny lidí je prý u nás draho. A kapitalismus neumíme. Snad jen ten, jinde už překonaný, ve stylu urvi, co můžeš. Kde máte startovací levné byty pro mladé rodiny? Ptají se kriticky někdejší Češi. Kde sociální byty pro chudé důchodce? Jak to, že se na ministerstvu obrany prořustovalo na 80 miliard, a nikdo nebyl potrestán? Jak je možné, že náměstek ministra, na něhož se provalilo, že si řekl o tučný úplatek, nesedí ve vězení?

Že se z naší země prchalo za komunisty, je víc než pochopitelné, ale že to je i za demokratických poměrů vnímáno jako skvělý tah a dobrý nápad, je smutné. Bory hučí po skalnících a voda hučí po lučinách i v Německu, Anglii, Kanadě, Rakousku, toho se nenajím, řekla by moje pragmatická babička, členka spolku České srdce, která po válce přitáhla dědu a dceru z Vídně do Čech, čehož po zbytek života litovala. Náš život kromě borů, lučin a skvícího z jara květu ovlivňuje, jak se k nám chová stát, jaká jsou nastavená pravidla, jsou-li trestány velké zločiny. Do jaké míry máme cit pro druhé. Máme-li dobrou vůli pomáhat si se sousedy. A také, můžeme-li se domoci pouhou usilovnou prací osobní prosperity.

Foto Karlovy Vary, Věra Kohoutová

Vrátili jsme se zpět na louku před lodžii, kam se konečně dostavili všichni nosiči a mnozí přivedli s sebou své yaky. Díváme se, jak se rozdělují náklady na zvířata a jak je upevňují na jejich hřbetech. Děvčata si také rozdělila náklady a řemeny a hrubými provazy si je upevňují na záda. Stále nemohu věřit tomu, že tato útlá děvčata jsou schopna nést tak těžké náklady a vynášet je do výšek, kde nejsou schopni jen pouhou přítomností mnozí návštěvníci snést. Zdá se, že pro Šerpy výška vůbec nic neznamená. Tak konečně vše je připravené a vydáváme se na pochod. Jdeme po skupinách a pak se cesta mění v pěšinu, takže jdeme v zástupu. Za chvíli jsme přešli karavanu nosičů a yaků, ale dívky-nosičky nás se smíchem předešly. Jsme obklopeni rhododendrovými lesy a nelze si nevšimnout magnólií, které rostou všude. Je teprve březen, ale zde už je jaro. Ovšem na květy těchto stromů je ještě brzy.

Restupujeme z náhorní výšiny do údolí hlubokého kaňonu, kudy teče řeka Dudh Kosi. Prameni daleko na severu a sbírá vodu z Khumbu, ledovce pod Everestem. Je to divoká řeka a voda je úplně mléčné bílá, protože vytéká z ledovce. Pro barvu vody Šerpové nazývají řeku Dudh Kosi, což v jejich jazyce znamená mléčná.

Jdeme stále po břehu této řeky, ale není to cesta pohodlná. Na několika místech je pěšina ztrzená proudem divoké řeky. Musíme přecházet přes padlé větve a obrovské kameny, které jsou často na sebe nakupeny. Někdy musíme přejít napříč svahem, který končí dole ve vlnách rozbořeně řeky. Jak asi taková místa překonávají zvířata? To jsme se mohli jenom dohadovat. Bylo nám řečeno, že se pravidelně každým rokem na jaře řeka zvedne do velké výšky a strhne všechno, co je na cestě. Nejhorší je to s mosty, které se musí neustále opravovat a budovat nové. Dovidáme se, že v září roku 1987 se na severu zřítila obrovská lavina, která zvedla koryto řeky o deset metrů. Všechny mosty byly zaplavené a cesty zmizely. Také mnoho lidí zahynulo.

Hillary se zamiloval do zdejšího lidu a chtěl jim pomoci, tak založil agenturu, která se snaží získat finanční prostředky. Peníze jdou na opravu mostů, ale také na stavbu nových škol, na přívod pitné vody z horních ledovců a na další projekty. Také my jsme přispěli do sbírky peněz, když za námi Šerpové přišli.

Míjíme malé vesnice, jednotlivé domy chudých zemědělců a ještě chudších poliček. Po cestě stojí také malinké modlitebny Šerpů a svaté kameny, kterým říkají Mani, stupy – kamenné pomníky, u kterých se věří modlí. Na nich jsou vytesány modlitby k bohům. Všude vlají praporce různých barev. To jsou vlastně vytištěné modlitby na vysokých stěžních, ale jsou vidět i mezi domy a na

Příhoda z Himalájí (2)

Pro ND Vladimír Bumbala

střechách domů. Je tu spousta dětí. Jsou velmi nužně oblečené, mnohé bosy. Děti jsou usměvavé, všude nás vítají, ale nezebrají.

Postupujeme pomalu a pozornost věnujeme všemu, co kolem sebe vidíme. Poznáváme konečně kraj Šerpů, horského národa žijícího v této oblasti Solo-Khumbu. Těch Šerpů má být kolem deseti tisíc, ale to číslo se mně nezdá. Máme příjemný pocit, prožíváme pěkný den, což je příslib dalších slunečných dnů.

Teď už jdeme nahoru a zdá se, že jsme blízko cíle dnešního pochodu. Za sebou kdesi na cestě slyšíme nějaké zvýšené hlasy a výkřiky, ale stále nás doprovázející zvuk zvonců, které mají yaci kolem krku, nás ubezpečuje, že je vše v pořádku. Přicházíme k vesnici Phakding, ale napřed musíme přejít znovu vybudovaný most, je to sice trochu riskantní, ale šťastně se dostáváme na druhý břeh.

Vesnice je poměrně malá. Uprostřed je skupina nových dřevěných domů a před nimi rozlehlá plocha udapaného trávníku, končícího na břehu divoké řeky. Zde naši Šerpové postaví tábor. Tady budeme trávit naši první noc v Himalájích. Naši nosiči tu ale ještě nejsou. Vzápětí nás děvčatonošičky docházejí a už rozbalují vaky. Dnešní den nebyl náročný, ale velmi zajímavý.

V příštím dnu nás ale čeká strmý výstup na horské plato, kde se nachází hlavní město Šerpů Namche Bazar, ležící v nadmořské výšce 3440 metrů. Výškový rozdíl mezi námi a městem je 1100 m, proto druhou noc a následující den bude pro nás odpočinkový, anebo jak se říká - aklimatizační. Nejsme tu ještě všichni, nosiči

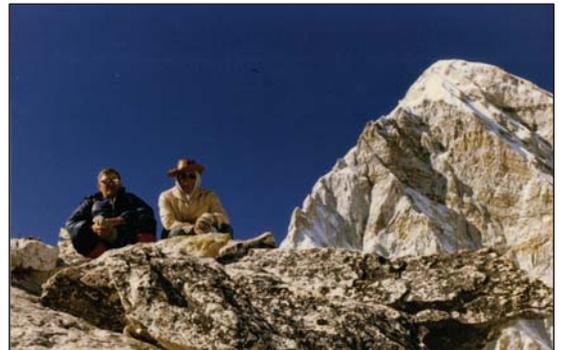
jeho pád zdrželi a teď jsou naměstnání jeho vytahováním zpět na cestu. Prý se ještě zdrží, ale už to nebude dlouho trvat. Hlavně že yak žije. Tak musíme ještě čekat.

Teprve nyní si uvědomujeme, proč ten křik a zvýšené hlasy, které jsme slyšeli už na dálku. Hlad se začíná už opravdu hlásit. Vzpomínám jsem si, že v batohu mám čokoládu, kterou stále nosím pro každý případ s sebou. Strhávám batoh na zemi a hledám ji. Před námi přes cestu je skupina dětí opřená o plot a stále nás pozorují.

Děti jsou velmi milé, pořád mezi sebou štěbetají, usmívají se na nás, z očí nás nesputují. Jsou oblečené do starých roztrhaných šatů, v obličejích usmudlané. Některé mají polorozbité botičky a podomácku vyrobené sandály. Pořád posmrkují a utírají si nosy do špi-navých rukávů.

Je to poměrně smutný pohled. Neuvedomují si svůj obohý stav. V životě neviděly auto, nevědí, co je elektrický proud, telefon a o televizi určitě moc neslyšely. Jejich povědomí zahrnuje jejich všedníku, obydli, kde žijí se svou rodinou a od rána do večera pracují na kamenitých poličkách.

a jejich zvířata se někde zdrželi. Máme už hlad, ale zatím musíme čekat, až nám další skupina div-vev-kuchařek něco uvaří, zatím alespoň rozbalují stan kuchyně. Čas ubíhá pomalu. Vtom někdo přichází se zprávou, někde na cestě sem jeden yak uklouzl a spadl do kaňonu řeky. Šerpové však

My ovšem přicházíme z jiného světa, jsme pro ně symbolem bohatství. Děti ale mají jakési představy, jak se žije v tom bájném světě, který je pro ně nedosažitelný. Je mně těch dětí líto, ale to jim z jejich situace nepomůže.

Foto Wikipedia
DOKONČENÍ PŘÍSTĚ

LIBRI PROHIBITI ANEB KDE KDYSI STÁLA TRÓJA

Pro ND Hana Smithinová

Češi jsou zvyklí na zakázané knihy. Knihy se páily, nesměly publikovat. Nesměly se vlastnit, ani inzerovat ve všech údobích útla. Dlouho však už přemýšlím nad knihou, která vyšla anglicky, ale o které se nemluví, nepíše a která je naprosto potlačena. Jmenuje se Where Troy once stood, napsal ji Iman Wilkens a poprvé vyšla ve St. Martin Press v roce 1990 v USA a v Rider Press v Anglii.

Jak se ve svobodné společnosti potlačí kniha, přestože vyšla? Vydá se v malém nákladu, nepíše se o ní, nerecenzuje se, a hlavně její cena se stanoví nepředstavitelně vysoko, ve stovkách dolarů. Cui bono? Komu to prospívá, kdo má na potlačení knihy zájem? My víme o nepřátelských režimech a ideologiích, jenže ty by vedly proti knize kampaň. Existují však i zdánlivě nevinná místa, která se bojí nových názorů a potlačují je. Klasičtým příkladem je Academia, Univerzita, čili ustálené názory, které by nová teorie posta-

leziště cinu bylo a stále je v Cornwallu, v jižním cípu Britského ostrova. Cín se ovšem musel převážet do Evropy, a proto bylo důležité, kdo kontroloval přepravu na kanálu La Manche, čili English Channel. A tam, právě tam, na neuvěřitelně malém ostrově stála Trója. Ne tedy v Turecku, ale ve východní Anglii. Dodnes nedaleko odtud existuje bývalé posvátné místo Ily. Velké město stálo na severojižní pahorkatině Gog Magog (o tom níže).

Wilkens dokazuje, že tzv. Trojskou válku nevedli Řekové, nýbrž keltské kmeny, které měly vzájemně podobný jazyk, a že to byla válka o zdroje. Některé z nespočetných důkazů se pokusím jen vyjmenovat: - Řekové nejsou nikde v Homérovi zmíněni. Vždy jen Danajové, či Achájové. - Historicky Řekové neměli velké loďstvo, a to moře barvy rudého vína a vysokého přílivu, není přece moře Středozemní, jak ví každý, kdo ta místa někdy navštívil,

nýbrž Atlantik, který má i vysoký příliv a odliv, jak uvedeno v Illiadě. - Klima je u Homéra nespolehlivé. Déšť, mlha, větry, občas i sněh. - Příroda: hluboké lesy a sady. Tamarisly a fíky se dodnes občas najdou v Anglii i Francii. - Válečné vozy, ve kterých se bojovníci u Homéra pohybovali, nebyly typické pro Řeky až do doby Alexandra Velkého. - Řekové ani Římané se nespolehali v bitvách na

koně, zatímco pro Kelty byli nezbytností. - V Turecku není žádná velká řeka, kolem které se dá běhat. Plán v Turecku je příliš malý, aby se tam umístila velká skupina lidí, natož dvě armády. Dnes má rozlohu 4 km, v Homérově době jen 2 km. - Bohové nebyli představováni krásnými sochami. V době bronzové se mělo zato, že i Zeus je vtělen do dubu, a nebyl tvůrcem světa. To platilo pro viru obou armád.

Nejzajímavějším důkazem pro Wilkense jsou však zachovalá jména pravěkých míst, jenže ta jsou jinde, než kde by je očekával současník čtenář. Stejně jako jména Paris a London v jižním Ontáriu neodpovídají lokacím

původních měst, po kterých byla pojmenována, stejně tak je tomu i se současnými názvy starověkých měst a údr. Jedině většina názvů řek se udržela přes staletí do současnosti.

Otázkou zůstává, proč tato stará historie je dnes docela zapomenuta?

Důvodů je několik. Zaprvé není pravda, že se o skutečné historii nikdy nepsalo. Existovalo mnoho zápisů už od 5. století naše-

ho letopočtu (Dares, Phrygius, Dictus), které se snažily zachytit pravdu o zkázonosné keltské válce. V 19. století to byl Volcker, Herscher, Dorfped a jiní. Sám autor se nejvíce opírá o belgického právníka Théophile Cilleuxe, který v roce 1879 dokazoval, že Odysseus se plavil přes Atlantický oceán.

Homerická jména se tedy dochovala ve jménech řek, např. Granicus-Granta, Scamander-Cam, Collicolone-Colne a Themese-Thames v jižní Anglii. 21 Gog Magog v Anglii stále existuje. Ve Starém Zákoně varuje prorok Ezekiel před zkázou, která se udála na pohorí Gog Magog, čili tato válka se odehrála před napsáním Starého zákona, The Wash je v Anglii stále obrovský záliv pro mnoho lodí, které za Trojské války v Illiadě strádaly od severních větrů.

Jelikož zpráva o Trojské válce se zachovala ústně a byla zapsána teprve 400 let po události, a to řecky, mělo se zato, že události se odehrály v Řecku. Wilkens se domnívá, že spisovatel Homér byl ilyrský Řek.

Dnešní Londýn byl podle stararé pověsti založen Trójany, kteří utíkali z bojště. Stejně tak existuje i pověst, že Řím byl založen Aeneasem, synem trojské šlechtické rodiny, který tam doputoval s otcem a synem po mnoha útrapách - viz Virgilius "Aeneis". To všechno by dávalo smysl, východní Anglie není daleko od Londýna, a i do Říma je možné po mnoha útrapách doputovat. V dalších jazykových souvislostech autor dokazuje, že Hellespont byl na severu, kde existuje více než 30 názvů Helle, Hell, Hull a Hel, což byla personifikace království mrtvých. Země, zvaná Kréta v Odysseji, byla uprostřed moře barvy tma-vočerveného vína se zasněženými horami a oblastí Knosen. To

odpovídá Skandinávii. V Odysseji vanou jižní větry, a to je ve Středozemním moři nemožné. Ostatní místa, která Odysseus navštívil, musela být v Atlantickém oceánu. V roce 1200 před naším letopočtem Řekové ještě neobývali Řecko. To všechno byly keltské oblasti. Obyvatelé jižní Anglie byli Celtové a jejich spojenci v dnešním Skotsku, Walesu a Cornwallu byli pre-Keltové. Galicia, která existuje ve Španělsku a Polsku (Halič) je odvozena od jména Gauls (Keltové).

V knize jsou také mapy. Účelem Wilkensovy knihy je dokázat, že tzv. Trojská válka se odehrávala v Anglii a v západní Evropě. Svědčí tomu i orientace podle hvězd, přílivy a instrukce pro plavbu. Delta Rýna byla náboženským centrem všech Kelty v době války a jméno Circe, čarodějnice, která zdržela Odysseya, znamená med. Wilkens nachází v Odysseově putování cestu individua k moudrosti a samo jméno Odysseus znamená cestu k Bohu. V době Tacitově se ještě věřilo, že Odysseus se plavil po Rýnu. Apollo byl původně severoevropský Bůh.

Keltové a Germáni

Dnešní Francie byla v Homérově době nazývána Argos, v dobách římských Galia, což znělo Římanům jako slovo gallus, kohout, a proto se stal kohout symbolem Francie. Slovo Germanus není germánského původu. Jeho význam je - mající stejné rodiče, jako jméno Germanicus v historii Říma.

Indie byla napadena až kolem roku 1500 před naším letopočtem Indoevropany ze Sibíře a dnešního Ruska. Přinesli koně a Vedic-ko náboženství. Z těchto Indoevropců se usadili na různých místech Evropy, včetně západního Řecka, kde se zachovala ústně a nakonec v osmém století před naším letopočtem byla zapsána i vzpomínka na strašlivou evropskou válku. Teď tedy znovu - komu tato historie vadí? Anthony Snodgrass, profesor z Cambridge, nazval Wilkense nekonečně bezvýznamným autorem. Proč asi? Aby se nemusel zabývat ani jediným argumentem v knize a pokusit se vyvrátit jej?

Dnes je kniha nejžádanějším titulem mezi knihami, které nejsou v tisku. Vyšla znovu v roce 2005. Zřejmě ne v žádaném množství. Má znovu vyjít letos, roku 2012. Nemám informace ani o datu, ani o počtu výtisků. Zato vím, že několik výtisků je k dostání v Amazon, a to z druhé ruky, v ceně 200-300 amerických dolarů.

Wilkens žije ve Francii a pokračuje ve studiu pravěké západní Evropy. Kdyby kniha byla volně přístupná a smělo se o ní mluvit, profesor Snodgrass by asi ztratil reputaci a důvěru. I mnoha čtenářům by přineslo zklamání, že válka se nekonala pro krásnou Helenu ve Středozemním moři. Ale pravda je většinou zajímavější, než pohádka.

I když se tak netváří, a většinou ani nechovají, mají nás v lásce. Nepamatují si, samozřejmě, kdy máme

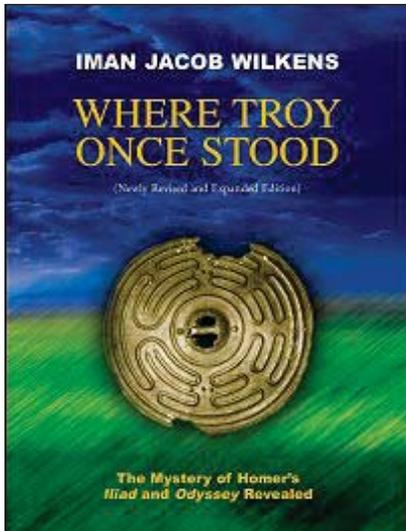
svátek, narozeniny anebo dokonce výročí naší svatby. Mně tohle nevadí. Jsou mnohem důležitější věci v životě a s těmi se lze o ně opřít anebo alespoň přít. Máme s nimi bezesporu život hodně veselý, ale i oni to s naší existencí ve své blízkosti tak úplně lehké též nemají. A tak jim dále perme, žehleme a skládáme košile, vaříme svičkovou s knedlíky, někdy s nimi popojedme vlakem a někdy je vezmeme na koncert nebo do divadla, a ve zcela výjimečné a slavnostní situaci s nimi navštívme fotbalový stadion. Nechme zcela v klidu jejich nákupy suchého bílého vína, i když my samy máme mnohem raději vína červená a polosuchá. Nezapomeňme mít po celý život dobrou kama-rádku, s kterou lze jednotlivé život-

Mají nás rádi?

Pro ND
Jana Fajfytová

ní radovánky a strasti podrobně probrat někde při dobrém kapučínu. Se značným časovým předvánočním předstihem jim připravujeme kartičku s názvem našeho oblíbeného parfému, ale hlídáme, aby kartičku neztratili. Chceme-li ráno vzbudit ve stejném čase, kdy oni sami odcházejí z domova, pak respektujeme jejich naprostou zapomenutost a zasunujeme předem každý večer tabulku se správným popisem našeho přání do futra předšifrovaných dveří „Vzbudit“ anebo „Nebudit“. Necháme si od nich písemně potvrdit, že jim připravujeme smaženici z hub, které si sami nasbírali, výhradně na jejich vlastní nebezpečí. Nechme si též od nich písemně potvrdit, že jsme všechny podzemní komposty přeházeli zcela bez jejich pomoci, totéž děláme na jaře po náte-rech plotů. Nemohou se pak ve společnosti neprávem holedbat tím, co sami neudělali.

Mají-li narozeniny, kupme jim jejich oblíbenou značku bílého suchého a pozvěme je na večeri do restaurace s jidlem, které celý život preferují, které jim připravovala hlavně jejich matka a které od nás moc očekávat nemohou, protože my v životě máme hodně málo času dělat vepřovou, knedlíky a zeli. Občas jim připomeňme, že na otázku „Zda dobrovolně vstupují do manželství se zde přítomnou...“ odpověděli kdysi docela přesvědčivě „Ano“. Nikdy je nemutme odpovídat na otázku „Rekni, že jsi se mnou šťastně ženatá!“ Znám zdrcující odpověď: „Je tedy pravda, že jsem se mohl oženit hůř, ale mohl jsem se samozřejmě oženit i líp.“

vila na hlavu.

A takovou knihu je právě „Kde kdysi stála Trója“. Autor, Holanďan Iman Wilkens, si kdysi tak četl Illias, podíval se z okna, a náhle si uvědomil „To je jako zde v Holandsku, ty deště, chlad a strádání, to se muselo odehrávat někde tady.“ Už od starověku se psalo a vzpomínalo v Evropě na velkou válku z doby bronzové 1500-1200 před naším letopočtem.

Doba bronzová

Je pochopitelné, že nová technologie si vyžadovala nové zdroje. Bronz se vyrábí z cinu a mědi, takže velká naleziště v Evropě začala být důležitá. Obrovské na-

Chief Ouray z indiánského kmene Ute žil v letních měsících v horách Colorado. Na zimu se celý jeho kmen stěhoval do rovin, do mírné oblasti, kde jsou dnes městečka Montrose a Delta.

Chief Ouray měl několik žen. Poslední byla jeho squaw jménem Chipeta. Byla to celkem pohledná ženská, která nemusela stát po kolena v řece Uncompagre a moc máchat a prát, neboť podsaditý Chief byl jedním z nejbohatších náčelníků mezi indiány vůbec. Jednoho dne – a každý se dočká – Chief odjel na návštěvu do jižního Colorada navštívit spřátelený kmen Jižních Ute a řešit kmenové problémy. Když odjížděl z tábora, byl v pořádku.

Co se mu přihodilo u sousedů, to nikdo neví, a nikdo ani ve snu nemohl předvídat, že se tak stane. Udělalo se mu velmi zle a zakrátko běžec přiklusal se zprávou o jeho úmrtí. Od toho okamžiku začaly pro jeho bývalku Chipetu nedozírné problémy. Kolem chaty, kde manželé přebývali, se začali shromažďovat válečníci za účelem ničení. Jeden by řek' - co blbnou, ničit vdově majetek, když zrovna ztratila manžela? Jenomže zákon v kraji zněl jednoduše a srozumitelně. Pakliže zemřel indián nezanechal pozůstalým závěť s přesným popisem, co komu zanechává, tak veškerý jeho majetek musí být zničený. Nejen majetek věčný, ale i koně a jiná zvířata musí být usmrčena. Další zákon nařizoval, že jeho mrtvola musí být pohřbena v místě, kde dotyčný zemřel. A navíc nikdo – kromě hrobníků – nesmí znát místo posledního odpočinku nebožtíka. Přestupky proti jejich zákonu se trestaly smrtí. Tvrdé a přísné byly jejich kmenové zákony. Jediná výhoda spočívala v tom, že se pozůstalí nemuseli hádat. Všechno bylo zničeno a zdemolováno. Nevýhodou ale bylo, že pozůstalí potom třeli bídu a vlastně neměli ani kde bydlet. Chyběli koně a chyběli psi. Chybělo všechno a muselo se začít znovu. Tím se myslí začít znovu tvrdě

ŽLUTÝ PTÁČEK - CHIPETA Z COLORADA

Pro ND Jerry Pupál Vecka

pracovat. V případě, že se našla závěť, která určovala, kdo a co dostane, tak veškeré rozdělení majetku proběhlo hladce a bez nejmenších problémů. Taková závěť v případě smrti náčelníka Ouraye se nenašla, a proto se scházeli muži i ženy s jedinou myšlenkou a za jediným účelem: všechno spálit, všechno zdemolovat a zvířata vyvraždit. Chudák Chipeta. Umíte si představit tu hrůzu, kterou musela prožít? Hádali se do krve a ti horkokrevní škrťali křesadly. Vyděšená žena nakonec urychleně poslala běžce pro správce rezervace, pana Berryho, a ten se okamžitě vydal do tábora rozozelených válečníků. Přijel v bryčce za minutu dvanáct. Ne za pět, ale za jednu. Trvalo celý den, než je přesvědčil. Přesvědčil je o tom, že už nejsou v době kamenné, ale že jsou v rezervaci a musí se podříditi jiným zákonům. Snad jim slíbil i větší příděl zboží a pohrozil posmrtnou Sedmou kavalérií. To se lze pouze domnívat. A tak nakonec došlo ke smutné dohodě. Bylo vybráno sedmáct těch nejsilnějších a nejušlechtlejších koní a stádo bylo hnáno do tábora Jižních Ute. Tam koně převzali hrobníci a odjeli pohřbit slavného náčelníka. Odjeli sami. Bez honců, jen s mrtvolou a se stádem koní.

Kosti náčelníka Ouraye

Trvalo roky, než hrobníci z kmene Jižních Ute v Coloradu souhlasili s odhalením tajného místa posledního odpočinku náčelníka. Několik vládních úředníků se vypravilo i s hrobníky do opuštěného kraje, do skal, kde Ouray ležel. Vlastně neležel, seděl. Seděl ve skalním otvoru a byl zazděn kameny. S mrtvolou se nedalo hýbat. Rozpadla by se na prach. Tak byly kameny zase vráceny na své původní místo a záležitost ponechána osudu.

Na zpáteční cestě do rezervace se celá výprava zastavila pod strmým útesem, kde se odehrála poprava ušlechtilých koní. Jedno zvíře za druhým bylo zabito na kraji propasti a svrženo na hromadu nanošených kmenů a větví. S posledním koněm byla hranice zapálena. Nalezené kosti svědčily o popravě koní.

Jeden se ptá, a právem: Proč vraždit koně? Protože tehdy – a snad i dnes – indiáni věřili, že se po smrti dostanou do Šťastných lovišť (Happy Hunting Grounds). A tam budou žít a potřebovat zdatné koně. Nejen koně, ale i věci, které užívali na zemi. Když indián zemřel v noci – a z toho měli strach – znamenalo to, že se bude i v noci prohánět po vysněné přérii. Když byl slunečný den, tak vždy prohlašovali přesvědčivě, že je dobrý den umřít (It is a good day to die). Zrovna tak věřili, že zohyděná a rozsekávaná mrtvola nepřítele bude v takovém stavu přebývat ve Věčných lovištích. Věřili ve Velkého ducha. Měli svého boha (Great Spirit) i viru a z toho plynoucí krutosti i nelidská mučení. Zdaleka nebyli jediní! A učili se rychle!

Z připravované knihy: Co viděla americká přerie

JISTOTA ROZMNOŽOVÁNÍ, PRAVDĚPODOBNOST PODIVNOSTÍ (2)

PRO ND OTA ULČ

V předchozí části tohoto textu již byla zmínka o paralele s křesťanstvím v šestnáctém a sedmáctém století, kdy se neblaze vyznamenalo svou bojovností a nesnášenlivostí, a nyníjším počínáním islámu, s krvavým rozporům ve vlastních řadách (sunnitě - šitě), s pogromy zasahujícími křesťany jinověrce v Egyptě, Indonésii, Nigérii, Pakistánu, Afghánistánu, Iráku a Etiopii.

Vrcholným cílem k ultimální potěše Alláha je ovšem globální kalifát, který bude zejména, ale nikoliv výlučně dosažen, energickým rozmnožováním ve vlastních řadách.

K tomu přispěje počínání nemuslimských infidel, nevěřících psů, zákony a tradici zkrocených restrikcemi, zákazy, příkazy, zvláštním zdaněním do rolí tzv. dhimmi, v předzvěsti oněch Unter menchen, podle představ, významnými muslimskými hodnostáři, imámy a ayatolláhy, respektovaného velikána Hitlera Adolfa. Součástí takové dhimmitude je ochota, podřízenost nestejnému metru s výlučnými kritérii, odkazem na šar'adu muslimské sensitivity, ultracitlivosti, neukonejšitelné seubeuctivějšími opakovanými omluvami.

Zda rozhořčení autentické či jen předstírané, to nelze vždy snadno posoudit na rozdíl od skutečnosti, že dovede účinně zapůsobit v kruzích, jimž je adresováno. Tvorové či netvorové, s gusem uřežavající hlavy svým jakkoliv nevinným obětím, aniž by byli postiženi náznakem pochyb o správnosti svých doslova hrdořežných iniciativ, dovedou však zareagovat záchyty úzkosti, psychickou trýzní na zvěst, že někdo někde medvídkovi - dětské hračky dal jméno Proroka. V bažení po pomstě za každou cenu ovšem nezáleží na oběti, její vinně nebo nevině, však vlastně nemůže existovat neviný nevěřící pes. Urputná, nemilosrdná pomstychtivost, krvežíznivost. Onu sensitivity - citlivost, háklivost, s exkluzivním oprávněním jakkoliv nehorázně řádit - vyjadřují čtyři písmena anglického slova RAGE („hněv, vztek, zuřivost“, tak překládá aglicko-český slovník). Diana West, autorka, jejíž prozatím poslední kniha má příhodný titul *The Death of the Grown-up: How America's Arrested Development is Bringing Down Western Civilization*, uvádí příklady těchto organizovaných uragánů vášněho rozhořčení se smrtelným dopadem:

- 2005 - Rage karikatura Mohammeda v dánské tiskovině. Vlny násilnosti v řadě zemí, bojkot, demonstrace, ničení, zhářství, víc než sto zabítých.
- 2006 - Rage papež Benedikt XVI, který si troufá zmínit se o textu s datem před mnoha stoletími. Muslimové se rozběhli, kostel shořel, italská jeptiška, věk 65, v Somálsku zavražděna.
- 2007 - Rage medvídek Teddy Bear. Třída dala medvídkovi jméno Mo-

ammed, britský učitel byl odsouzen do vězení na 15 dní pro prohršek „urážky náboženství“, desítky tisíc Sudánců vyrazilo do ulic s urgentním požadavkem učitelů uříznout hlavu.

- 2008 - Rage „Fitna“, jméno krátkého filmu, spojeného s jménem kurážného holandského zákonodávce Geert Wilderse. Muslimové v ulicích řádili, ničili, zapalovali, domáhali se trestního postihu pro zločin „urážky muslimů.“ Soud Wilderse osvobodil.

- 2011 - Rage Pastor Jones. Baptistický kazatel na Floridě předem oznámil zapálení kopie Koránu. Došlo k předpokládanému pozdvižení, v Afghánistánu přepadnuta OSN mise a zavražděno jejich sedm pracovníků.

- 2012 - Rage Quran Burning. Čtyři kopie koránu se vpsky pochytaných Talibánců k jejich vzájemné komunikaci, čímž tedy znesvěcených, pak nějakým nedopatřením vyřazených ke zničení. Americká, dosud jakási supervelmoc, se pokorně omluvila - hlavní velící generál, ministr obrany, prezident země, opakované omluvy, leč nic naplat. To nestačí, musí dojít k potrestání. Již došlo k zabiti několika Američanů, počet obětí přibývá, rozvášněné davy nelze utiší, nikdo ze strany afghánského státu neshledává potřebu se omluvit za úmyslné zabijení, aniž by někdo z americké strany by ji oficiálně požadoval. Čili přesně to počínání podřízenosti podle islámských předpokladů oné dhimmitude.

- Jménem celosvětové Organizace spojených národů se vyjádřil její funkcionář Jan Kubis - jméno dost český znějící: „Po prvním kroku profandy („hluboký, důkladný, pronikavý“) omluvy musí dojít k druhému kroku - potrestání (disciplinary action). Pouze poté bude možné, aby international forces („mezinárodní síly“) doslova, zřejmě miněly všechny NATO jednotky) mohly frict „Ano, s naší omlouvou jsme to myslely dopřady.“

- Mluvíci OSN, v perfektní roli onoho potupného slouhovského dhimmitude. Doufejme, že jeho jméno nemá s češtštvím nic společného.

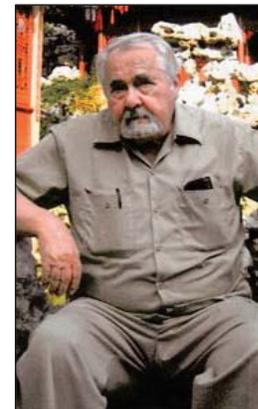
***

- Jiným mezinárodním údem je INTERPOL (International Criminal Police Organization), nikoliv však policie v pravém slova smyslu, ale oficiálně pouze fungující jako „mezinárodní koordinující mechanismus pro národní policejní útvary“. Jeho posláním je „respektovat lidská práva a právo svobody projevu a vyhýbat se náboženským a politickým případům.“

Ne vždy se tak ale daří, jak může potvrdit saúdský novinář Hamza Kašghari, jenž zásluhou Interpolu možná ztratil svůj život. Na svém twitteru se totiž dopustil pošestlosti zapochybování o dokonalesti proroka Mohammeda, čímž se dopustil dvou velmi závažných zločinů - blasphemie („rouhání“) a apostasy („odpadlictví“). Naštěstí ze středověkého království, kde 13 000 jeho spoluobčanů pode-

psalo petici dožadující se jeho smrti, se mu podařilo upláchnout. Dorazil do Malajsie, kam už ale rovněž dorazila zpráva Interpolu o saúdském požadavku o jeho zatčení a vydání do rozkazované vlasti.

O jeho osudu jsem se dosud nedozvěděl. Tak či onak, Interpol nyní již věru posloužil zákonům šárii.

Již zmíněná Organizace islámské spolupráce (OIC) urputně prosazuje celosvětově trestní odpovědnost pro každého - mohamedána, mormona, pentakostalistu, ateistu - za jakýkoliv projev, který by mohl muslimy urazit. Jinými slovy, tento tzv. Istanbul Process legitimizuje univerzální platnost šárii, a kdokoliv včetně zcela určitě autora těchto řádků, pak může a měl by být postižen,

Nechá si to svět líbit, bude se vůbec zajímat? Posloužím příkladem dnešadna ještě zcela nepředstavitelným. Zdrojem je text s názvem „Penn Judge: Muslims Allowed to Attack People for Insulting Mohammad“ (autor Mark Whittington, Yahoo! Contributor Network, 24.2.2012).

Mechanicsburg, stát Pensylvánie, den s Halloween parade - procesím strašidel. V něm se vyskytly i dva ateisté, jeden z nich jako zombie Mohammed, druhý jako zombie Papež. Zatímco žádný katolik se nerozběsil, jinak tomu v případě muslima jménem Talaag Elbayomy, který zaútočil na Ernie Perce, provinivšího se ateistického aktivistu.

Ten si to ale nenechal líbit a obrátil se k soudu. A nedobře pořídil. Soudec Mark Martin, taktó veterán z války v Iráku a konvertita k islámu, žaloby zamítl, s odůvodněním, že útočník, motivován svým náboženstvím a kulturov, musel zasáhout, že skutečným pachatelem byl onen napadený provokatér.

Ústavní záruky občanských svobod projevu, first amendment v háji, v němž šárii, její platnost, se začíná zelenit. Horší už by to snad nemohlo být. Ale může, jistěže může - taktó pesimista realista namítne. KONEC

Jaké zlato našla trampka z Brna na Klondiku?

Pro ND Hanka Hosnedlová

Mývalu, čili dneska Alenu Kennedy, si pamatují ještě z dob zeleného trampského mládí. Tehdy, jak to mám v paměti, jezdila se dvěma dalšími kamarádkami – Tapi a Kytkou. Nenavázaly jsme tenkrát žádný bližší kontakt, ale čas od času jsem o ní či o jejím muži Kennedym slyšela pak od společných známých. Setkali jsme se znovu až po dlouhé době, v roce 1993, na světovém potlachu v Coloradu. A najednou jsme si toho měly tolik co říct, že to rozhodně nešlo stihnout za těch pár chvil, které jsme měly k dispozici. A tak jsme si začaly dopisovat a ten korespondenční most se stále rozšiřoval. Jednak proto, že jsem byla nenasytná po autentických informacích o životě na Yukonu, pro mne nadmíru exotické krajině, a Mývala byla báječný vypravěč, a jednak proto, že jsme zjistily i spoustu společných zájmů a shodných názorů.

Když jsme pak v roce 1998 s kamarádkou Zuzanou po světovém potlachu na Bush River v Kanadě cestovaly stopem po tomto kontinentě, nemohly jsme samosebou vynechat ani Yukon a Aljašku.. A tím méně návštěvu v Mývaly a Kennedyho.

Teprve tehdy jsem viděla na vlastní oči to, o čem dokázala Mýval tak poutavě a plasticky psát. Díky ní jsme během své návštěvy viděly a slyšely i věci, které by nám jinak jako běžným návštěvníkům unikly – za což jsme jí dodnes velice vděčné. Však jsem to také ve velké míře využila ve svých článcích, reportážích a knížkách.

Alena Mývala Kennedy

Škoda jen, že nebylo dost času i na vyprávění o Mývalině tuniské anabázi, která předcházela cestě do Kanady. Sice jsem četla několik kapitol už dávno před léty připravované knihy o jejím úteku z domova a zázitcích, které patřily k oněm dvěma rokům stráveným na severu Afriky – v Tunisu a Egyptě, ale ani zdaleka to neuspokojilo mou zvědavost a žízeň po dalším líčení.

Později, díky internetu, sice naše stýky zhoustly a jsem za ně nesmírně ráda, ale už nemají tu zvláštní důvěrnou intimitu ručně psaných dopisů, které mi někdy opravdu moc chybí.

Když se ale objevila annonce na publikaci Trvalé bydliště Klondike, kde je jako autorka podepsána Mývala, ani na chvíli jsem nezaváhala a požádala ji o rozhovor. Ze staré známosti mi neodmítla. Sice jsem si nějakou

chvilku musela počkat, protože Mývala byla zavalená posledními pracemi na knize, ale nakonec jsme vše přeče jen dotáhly do zdárného konce.

Mývalo, od kdy přesně žijete na Yukonu a co tě tam vlastně přivedlo?
Na Yukonu žiju od roku 1985, kdy jsem přijela s kamarády na Bear Creek u Dawsonu navštívit Kennedyho a už jsem tam zůstala. Provádala jsem se za něj a zamilovala si nejen jeho, ale i sever, který k němu tak nějak samozřejmě patří.

Čím ti ta krajina, kde jsi teď není nelehčí žít, učarovala?

Je těžké odpovědět jen pár slovy, protože je v tom celá řada souvislostí, bylo by to na dlouhé povídání. Yukon Teritory má rozlohu jako Belgie, Holandsko, Německo a Dánsko dohromady, ale počet obyvatel asi jako město Kolín. Je sice součástí Kanady, ale není to vlastně Kanada. Jsme Yukonani, a jsme na to pyšní! Odjakživa se tady říká, když někdo odjížděl z teritoria, že jede „outside“ – prostě ven... Je to docela jiný svět, svět sám pro sebe, jako by ani nepatřil k téhle planetě.

Uvažovala jsi někdy odtud odejít?

Určitě ne natrvalo. Ovšem od doby, co mám dost závažné zdravotní problémy a nemůžu už jezdit se psy a vlastně ani chodit ven, mívám takové záchvaty i několikrát za zimu, která je tady hodně dlouhá a někdy i dost úporná. Toužím jet kamkoliv za slunkem a teplem. Ale s příchodem jara mne to zase přejde.

Pomohla ti trampská minulost v překonávání problémů v téhle drsné krajině?

Každý tramp je v podstatě neoddiskutovatelný romantik a díky romantice dokáže překonávat i sám sebe.

A nechýbí ti klasický český tramping?

Já jsem na takovém velkém vandru prakticky už dvacet sedm let...

Udržíte kontakt se starou vlastní i prostřednictvím její kultury?

Sleduju dost pravidelně české zprávy i noviny, hodně čtu české knihy, poslouchám české písničky a koukám na české filmy. Je to zvláštní, že jsem si teprve tady oblíbila třeba Karla Gotta, kterého jsem dřív nijak nemusela. Jako trampce mi velice sedí nejen krásné melodie, ale i slova, která mi mluví z duše. Z filmů si vybírám spíše tituly natočené před rokem 1989 – ty jsou mi bližší. A ráda čtu knížky třeba ženských autorek jako Valja Stýblová nebo Zdena Frybová, a když ten repertoár mnou čtených autorů je pochopitelně mnohem širší a pestřejší.

Jak dalece zasáhla do tvého života nemoc, která tě přepadla?

Velice! A to celou řadou dost zásadních omezení. Ale protože je neléčitelná, snažím se tím moc nezabývat a neníčit si tak i to málo příjemného, co mi zůstalo. Prostě už nic nejde tak jako dřív, ale to známe asi důvěrně všichni...

Kdy jsi vlastně začala psát?

Psala jsem už od dětství – většinou básničky, tím si asi projde snad každý. Víc jsem pak psala, když jsem jezdila s Brdskou smečkou, a to už i do různých časopisů. Tady na Yuko-

Hanka Hosnedlová, autorka

nu jsem se psaní začala věnovat seriózněji. Jenomže moji brzdu je to, že mě vždycky někdo musí dokopat do projektu a stát nade mnou s oním pomyslným bičem, abych nenechávala čas přlíti plynout.

Jaká publikační možnost se ti doposud naskytl?

Jako první mě oslovila asi Waki za Avalon, a tak vznikla povídková knížka Zákon Yukonu. Potěšilo mě, jak rychle byl její náklad vyprodán. Psal mi potom jeden kamarád, že ji sehnal až někde v aukci a za několikanásobnou cenu. Tak to člověka rozhodně těší. Potom mi Petr Jahoda nabídl rozšířené vydání tohoto povídkového sborníku v Klubu českých cestovatelů, ale doplněné o dalších zhruba patnáct povídek, které mám zatím stále ještě rozepsané. Jinak na našich internetových stránkách T.O.P. Tuláci severu jsem několik let psala svůj Yukonský deník, přičemž měl onen symbolický bič v ruce Kennedy, ale také čtenář, kteří se nemohli dočkat dalšího pokračování. Ten také stále čeká na knižní zpracování.

Občas napíši něco do časopisu kanadských emigrantů Nový domov v Torontě a případně na jiné internetové servery. No a loni mi Ctěrad z nakladatelství Outdooring nabídl možnost vydat knihu *Trvalé bydliště Klondike aneb Kde medvědi dávají dobrou noc*. A ta právě vyšla...

Před delším časem jsem četla první kapitoly jakéhosi tvého životopisu – četlo se to jako detektivka. Kde skončil tenhle rukopis?

Po určitých úpravách se stal základem právě téhle nové knižky...

A na co se můžeme v roli čtenářů těšit dál?

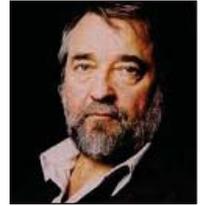
Snad už konečně dodělám ty slibované povídky z Yukonu.

Mnozí se plahočili na Yukon, aby zde našli zlato. Co jsi našla na Yukonu ty?

Asi všechno, po čem jsem kdy toužila. Nádherou, i když drsnou přírodou, jedinečné divadlo nenapodobitelné polární záře, romantiku a dobrodružství, lidi, kteří si na nic nehrají, mužského, který je stejný blázen jako já – prostě zlato, které se nedá zpeněžit...

Psát knižní recenze je práce, ale psát recenze o knihách z pera Benjamin Kurase je práce velice příjemná, protože každá z jeho knih je zajímavá a současně zábavná, také něčím poučná či provokativní. Kdo zná Kurasovu tvorbu, ten bude souhlasit – vtipný přístup i k významným námětům, to je jedna z Kurasových autor-
ských „značek“.

Benjamin Kuras se narodil ve Zlíně v roce 1944 a od roku 1968 žije ve Velké Británii, kde v roce 1974 konvertoval k judaismu. Tato osobní historie ovlivňuje Kurasovy náměty i jazyk, kterým píše – napsal přes dvacet českých knih, řadu anglicky psaných rozhlasových a divadelních her a knih a od roku 1990 také přispívá do českých novin a periodik.

Mnohý český čtenář četl Kurasovy knihy (či aspoň viděl knižní nabídky titulů) jako Češi na vlásku, Business je byznys, Anglie je na houby, Jak přežít padouchy, Nebýt Golema, Je na Marxu život?, Deník viruse AIDS, Pryč s prašivkami, Glokalismus a demokracie, Sekl se Orwell o dvacet let?, Zakázané ovoce vědění, Tao sexu, Ciao sexu, Mao sexu, Evropa snů a skutečnosti, Slepování střepů aneb Komenského návrat, Kleštění zarostlého chodníčku aneb Janáček pro samouky, PPP – Politika prochází pupkem, Pravicová kuchařka – Kulinární velmoc Británie, Jak nejíst přátele. Více titulů vyšlo také v anglickém překladu.

Benjamin Kuras: Žít všemi údý – hravý Talmud

Pro ND Jarmila Horná

Benjamin Kuras připomíná ve své úvodní autorské poznámce ke knize *Žít všemi údý*, že to není příspěvek do seriózní učené debaty o Talmudu, ale stručný pokus o vzhled do nepretřížitého dramatu a občasně komedie židovského přežívání pěstováním a vybrušováním intelektu, argumentu, neomezeného bádání, demokratické debaty a vášně k životu jako lidského nástroje Boží tvorby. Je to hravý Talmud. A Talmud se podle slavné učitelky Brurie musí studovat všemi 248 údý těla, neboť „Tófe budeš rozumět teprve tehdy, až se ti do všech údý rozprostře“.

Jméno Talmud jednoduše znamená studium. Je to soubor vysoce ukázněných argumentů, poháněných vytrvalou kritikou, která pomáhá odhalovat skryté významy a možnosti výkladu biblických pasáží. Při tom je stejně důležité sledovat a chápat celý průběh argumentace jako znát její závěr povyšovaný na zákon. Talmudická debata je jako „brainstorming“, zákon se ustavuje vždy většinovým hlasováním, a zákaz nadpřirozených iracionalit se stal pevným pravidlem rabínské debaty. Protože obsahuje celé demokratické spektrum politických odstínů, je zároveň konzervativní, liberální, progresivní, ale vždy antitotalitní, zato není nikdy revolucionářský.

Talmud jedná o všech formách a stránkách spoluzávislosti ve společnosti, určuje který den týdne je vhodný pro uzavření manželství, věnuje se otázkám manželského života a sexu, mimomanželského sexu, připomíná, že je zakázáno člověku jíst cokoli, než to požehná. Rovněž rozpracovává podnikatelskou a obchodní etiku, vztahy, povinnosti a práva prodejce a zákazníka, dodavatele a subdodavatele, zaměstnavatele a zaměstnance, zacházení s hospodárskými zvířaty, udržování půdy, nástrojů, vah a měr. Přestože se v Talmudu hodně píše o penězích, židovské náboženství není o penězích, ale naopak – talmudští rabíni si kládou otázku, jestli se smí půjčovat na úrok a jak vysoký, a snaží se zacházet s penězi a peněžní transakce podřít zákonům Boží tvorby.

Z hlediska historie soudnictví je pak zajímavé, že talmudické debaty o trestu smrti probíhaly osmnácti století před tím, než západní civilizace s konečnou platností zakázala rozsudky na základě mučení a vynuceného přiznání nebo krivého svědectví a uzákonila presumpci nevinny.

Knihou o Talmudu Benjamin Kuras přidal další zajímavý námět k široké škále námětů, kterým se věnoval dříve. Kdo rád čte Kurasovu tvorbu, ten sáhne i po této knize, nový čtenář se začte se zájmem a potěší se tímto objevem.

Knihu *Žít všemi údý* si můžete objednat v internetové prodejně www.czech-books.com nebo na čísle 1-877-287-2847. Stojí CAD\$21.00 plus poštovné. Foto Wikipedia

Teď vás trochu zklamou, protože nechci psát o dovolené, kterou jsem právě či nedávno prožil, ani o exotických místech, o kterých se mi za mlada ani nesnilo, ale o jedné dovolené z mládí, která mi tehdy přišla jako zárazk.

Psal se rok 1967 a do té doby se na dovolenou jezdilo na Slapy, na Boubín, do Krkonoš snad i na Moravu a někteří odvážlivci jezdili až na Slovensko, ale dál to fakt nešlo. Byl jsem mladý, pozornosti světa chtivý a Československo byla jedna velká klec, ze které se nikam nesmělo. Bral jsem to těžce a nebyl jsem sám. Byly nás tisíce a tehdejší politika nás hnala v náruč Západu, kam jsme snad kulturně kdysi patřili, ale o čem by se dalo dnes i pochybovat.

Byla to tehdy taková zvláštní doba, ve které bylo vlastně všechno zvláštní, ba i styl vyjadřování. O výjezd do ciziny rozhodovala Strana a vláda. Stranu jsem schválně napsal s velkým S, aby si snad dnešní mládí nemyšleli, že se jednalo o Malou stranu, kde dnes vládá sídlí. Kdepak, jednalo se o velkou stranu, u nás tehdy největší, komunistickou, a kdo byl ve vládě, ten byl i ve Straně, jinak by ve vládě nebyl. Zdůrazňování, že jako rozhodla i vláda, bylo jaksi navíc, abysme si snad nemyšleli, že když jsme kolonii Sovětského svazu, že žádnou vládu nemáme. Tisíce mladých tehdy trampovalo, já mezi nimi, a bylo to jediné hnutí, které se Straně, vládě, ba ani Sovětskému Svazu nepodařilo zničit.

Jestli si někdo dneska zaslouží medaili za odboj doma, pak to zcela jistě jsou tehdejší trampové. Mladí se prostě v pátek převlékli do trampského, hodili přes ramena US trojku a vyrazili do lesů. Tam se srocovali v táborových ohněch, místo na garmošky hráli na kytary a zpívali i nepovolené písně. Mezitím pili, kecali a hanili Stranu, vládu ba i Sovětský svaz. Strana si s tím nevěděla rady. Ti lidé byli neorganizovaní, neměli žádné představitele, které by bylo možno zavřít do kriminálu na mnoho let a tím celé hnutí zastrašit a rozpráší. Když někde někoho zavřeli, tak to na ostatní skupiny nemělo žádný vliv. Prostě jezdili na tramp dál, a tím víc brblali. A bylo jich čím dál tím víc, páč nic jiného, co Strana nekontrolovala, se v republice dělat nedalo. Na druhou stranu by Strana tyto lidi ráda podchytila. Jednak to, co jí lezlo do Svazu mládeže (ČSM) buď nemělo budoucnost, nebo to bylo bezohledně kariéristické. Konec konců, trampové měli rádi přírodu, stanování a nejen že nedělali nikde škody, ale zakládali si na tom, aby nikdo nepoznal, kde kempovali nebo měli oheň. Získat takové hnutí na svou stranu by jistě pro Stranu byl přínos. Na pováženo ovšem bylo, že trampové byli neorganizovatelní a rozhodně by si od nikoho nenechali příkazovat. Takže Strana kolísala. Občas byla na trampy zlá a občas je nechala v klidu. V šedesátých letech však mládež,

která už kapitalismus nezažila, vyložené zuřila. Chtěla jezdit nejen na Brdy, ale už jí nebyla dost ani Morava nebo Slovensko. Tady někde začal obrodný proces. To je další výraz, který patří do té zvláštní komunistické mluvy. Jako kdyby šlo něco obrodit. Dítě se vám nepovedlo? Obrodit! Šel by obrodit nacismus? Podle komunistů asi ano, i když já si jen těžko dovedu představit nacismus s lidskou tváří...

I rozhodla Strana a vláda, že povolí ventil a lidé budou smět jezdit i do ciziny. Ne ovšem té kapitalistické, to tak, aby zjistili, jak jim režim celá léta o zbláčených dělnících na západě lhal, nebo aby tam dokonce zůstávali (!), ale do Polska, Maďarska ba i do Rumunska a Jugoslávie, no prosím, když jinak nedáte! Až to

rozuměli, takže jsme se usadili ve vlaku v jednom z posledních čtyř vagónů, které na nějaké zastávce odpojili a zatímco předek vlaku jel dál do Sofie, nás připojili k vlaku, který jel nazpět do Srbska. Přišli jsme na to až ráno, a strávili tak další den o hladu. Do Sofie jsme přijeli druhý den v pět ráno a hladu jsme už šilhali. Na nádraží žádnou restauraci nebo bistro neměli a tak jsme se vydali hledat něco k jídlu do centra. Tak brzo však bylo všechno ještě zavřené. Prošli jsme se pěkný kus než jsme objevili velkou restauraci, kde se podávalo jídlo. Zato ale dobré. Číšníci nosili maso, ryby a vše nádherně vonělo. Sedli jsme si k volnému stolu a zavolali číšníka. „Máte maso?“, zkusil jme to rusky. Číšník zavrtěl hlavou, že ne. „Máte ryby? Chleba!“, sipali jsme hladově a na vše nám bylo odpovědi jeho zavrtění hlavou. Mysleli jsme, že zkrátka nechtěl obsluhovat cizince a tak jsme ho propustili s prohlášením, aby nám přinesl co chce, že jsme tři dny nejedli. Za chvíli nám přinesl chleba, maso, ryby a saláty... až teprve teď jsme si vzpoměli, že Bulhaří vrtí hlavou, když chtějí říci ano a kývou jí jako my, když říkáme ano, ale u nich to znamená ne. Že to mají zkrátka obráceně.

Ze Sofie jsme se přesunuli letadlem do Burgasu na Černém moři. Letadlo jsme zaplatili už v Československu a tak s tím ne-

všichni chodili do toho lesíčku si ulevit a my se v tom vyspali...

V Rumunsku, poslední zemi našeho cestování, pokud nepočítám Maďarsko, kterým jsme jenom projížděli, jsme udělali podobnou zkušenost, i když tentokrát v ob-

ráceném gardu, mohu-li to tak nazvat. Procházeli jsme pěšky Bukurešti a obdivovali obrazy Nikolae Ceausesca, rumunského do Stalina té doby. Visely ty obrazy všude, ba i fasády domů byly pomalovaný jeho portréty v nadživotní velikosti, a nic jiného jsme v Bukurešti neobjevili, co by se dalo obdivovat. Na druhou stranu musím přiznat, že jsme se schválně vlekli jen po okraji tohoto velkoměsta. Kudy jsme šli, tam se sbíhaly davy Rumunů. Cestování se tenkrát v LidoDemo zemích teprve rozbíhalo a tuzemci byli na cizince nadrženi. My, v našem trampském oblečení s noží u pasů a sombréry jsme rozhodně vypadali exoticky. „Mechiko?“ volali na nás lidé a my, neznaje ani slova rumunsky, ale tuše, že s ruštinou tu moc nepracujeme jako v Bulharsku, jsme sebejistě odpovídali: „Si, señor“...

Jenže pak přišel ten obrácený gard, lépe řečeno situace. Do Bukurešti jsme přijeli jako do Sofie opět hladově jako psi, protože nám v Bulharsku došla leva. Rumunské lei jsme měli, ale nechtěli je utratit před přejezdem hranic a tak jsme jako v Jugoslávii „ladili“ formu na rumunskou restauraci. Opět bylo ráno, i když už ne tma, a všude zavřeno, jen mlékárny otvíraly. Kromě jogurtů však k jídlu moc velký výběr nebyl. Prakticky jen drahý sýr (na naši kapsu) a lacinější jogurt. Dali jsme si jogurt, pak druhý, ba i tři pozleli některé hladově. A za chvíli to začalo. Zjistili jsme, že Rumuni, stejně jako Bulhaří, si na veřejné záchodky moc nepotrpí. Když říkáme moc nepotrpí, tak přeháním, prostě hajzly nikde nebyly! Proto to naše vlečení jen po okraji města poblíž křovisek a stromů. Nevím jak dneska, ale tenkrát opravdu žádné záchody nebyly nikde k nalezení, aspoň nám se nepodařilo nějaké objevit...

To, co nám provedli Bulhaří v lesíku na pláži, jsme vrátili Rumunům v Bukurešti. Nešlo jinak! A tak skončilo mé první putování po cizině. Docela rád na to vzpomínám, i když si pamatuji, že mi to tenkrát tak veselě nepřipadalo. V každém případě jsem už nemožl tvrdit jako před dovolenou, že jsem v životě nikde nebyl a neviděl ani to...

Ilustrační foto Wikipedia

tam uvidí, ještě se rádi vrátí! Na výjezd do států LidoDemo, jak se jim tehdy říkalo, uzavřela vláda dohody a Češi i Slováci nepotřebovali pasy, jen občanský průkaz a takzvanou doložku. Tou byl cár papíru, který potvrzoval, že vlastník občanského průkazu je oprávněn navštívit tu a tu zem. Kromě češtiny to tam bylo i v jediném světovém jazyce, který komunisté uznávali, a to v ruštině. Kromě doložky však chtivý cestovatel potřeboval také devizy, valuty. Na ty potřeboval příslib od české banky, jinak doložku nedostal. Všimněte si toho novotvaru příslib! Slib porušit, to by nebylo režimu ku cti, ale příslib? To přece není celý slib, to je jenom - inu příslib! Tenkrát se nemohlo jít do banky a peníze si jen tak vyměnit, jak je zvykem dnes, a banka tolik peněz ani neměla, takže se na všechny nedostalo. Na ty, na které se dostalo, však nezbylo ani tak dost, protože odhad banky, za kolik dinárů, leva nebo forintů se v cizině dá využít na den se značně lišil od reality, a tak se peníze sháněly bokem u veksláků. To tenkrát byli ti, co vám dnes vládnou a vlastní českou ekonomiku, lépe řečeno, co z ní zbylo, co ještě nerozvexlovali.

Naše trampská skupina měla štestí a všem se nám podařilo dostat příslib na cestu do Jugoslávie, Bulharska a Rumunska. To vše vlakem přes Maďarsko, kde jsme ovšem nesměli vystoupit, protože jsme neměli do Maďarska ví-

narody! Druhá světová válka byla pro Srby ještě stále citlivá, ale oni nezapomněli ani na tu první, ze které si pamatovali naše legionáře. Oslovovali nás výrazem bratko, což jsem myslel, že je srbsky bratr. Až po letech a v Austrálii jsem zjistil, že tak oslovovali Srby naši legionáři, kteří ten výraz přivezli z Ruska. Byli jsme pro ně bratci a oni pro nás také. Srbština mi celkem šla, ale mně jazyky šly vždycky, a tak jsem se za ten týden hodně naučil. I když ne tolik, abych naši výpravu uchránil od hladu. Asi dva dny před opuštěním Jugoslávie nám došly dináry. Měli jsme bulharská leva, ale nechtěli jsme je měnit, že by nám nezbyly peníze pro Bulharsko, a tak jsme dva dny nejedli a „ladili“ formu do Sofie. Vlak nám jel z Niše, kam jsme se dostali pěšky a tak jsme dusli. Bohužel, v Niši už se mluví docela jinou slovanštinou než v Srbsku a my jsme špatně

byly žádné výdaje. Bohužel, přiletěli jsme až večer a než jsme se vymotali z centra města, kam nás odvezl z letiště autobus, byla tma. Znaveně jsme se vlekli východním směrem kde jsme tušili moře. Že jako přespíme na pláži. Trvalo to dlouho, ale nakonec jsme moře uslyšeli, jak bije příboj. Šli jsme tedy dobře, ale stejně to vzalo hodnou chvíli než jsme se dopotáceli na pláž. Byla jasná noc, měsíc svítil a lidé se ještě koupali a po pláži procházeli. Cítili jsme, že nemůžeme jen tak rozbalit spacáky a lehnout si jim do cesty. A v tom jsme spatřili kousek od nás do vnitrozemí malý lesíček! Za chvíli už jsme v něm byli. Únava vykonala své zalezlí jsme do spacáků bez večere a usnuli do rytmu vln. Probudilo nás ráno, nádherný východ slunce a zpívající ptactvo. To vše nám však na náladě nepřidalo. Víte, tenkrát v Bulharsku na plážích ještě neměli toalety a tak

Ota Ulč: Velikáni a malikáni

Knihu o českých velikánech a malikánech v exilu napsal Ota Ulč tak, jak je sám poznával, když se rozhodl uprchnout od budování šťastných zítřků v komunismu. Je to napínavé vyprávění s velkým množstvím zajímavých faktů, postřehů a zkušeností, které autor umí vtípně předestřít jako v následující ukázkě.

Příjmení mám sice krátké — pouhá tři písmena — ale pro Anglosasy je tuze obtížné, až nemožné vyslovitelné. Nemají potíže s druhým písmenem, na kterém uvíznou Japonci, jelikož je nahradí je rachotivým R. V minulosti nebyl problém lapat jejich špióny příkazem, aby odrecitovali nevířnoučkou lullaby ukolébavku. Anglosasové ovšem ztroskotají na třetí písmenu — nedaří se jim zvládnout ono C s háčkem — výsledkem je zvuk připomínající zvracení.

Jak jsem se k takovému jménu dostal? Keltické kořeny v něm přece nebudou. Ještě v dávnověku našeho junáctví spouštěl jmenovec vyštrachal předky s takovým jménem v Magdeburku v 17. století, čili z doby třicetileté války, kdy toto město utrpělo rekordní vyhlazení zaslulou tehdejších hororů. Nebo třeba nemá předky saské, ale sibiřské — od téhož písmena S. Vysvětluji to takto: Moje nyní již dlouholetá manželka se narodila a vyrostla v Číně. Své někdejší zdráhání podlehnout mému problematickému původu zdůvodnila dojemem, že prý shledávala mou vizáž až nepřijemně asiatskou. Jak ji něco takové mohlo napadnout?

Reagovala doporučením, abych se občas podíval do zrcadla a zamyslel se. Což mně připomnělo, že ještě kdysi v Čechách jsem nahlédl do sovětské encyklopedie historického materialismu a z ní se dozvěděl o kmenu Ulčů, sídlícím v dálavách východní Sibiře. Rybáři, pastevci, lid prostý, přívětivý, též primitivní, vývojově zanedbaný. Kdoví jak to s tou přívětivostí bylo — v nedávné minulosti se prý věnovali i občasnému kanibalismu. Víc detailů se mi nevybavuje. Po letech mi přítelkyně z Texasu, knihovnice na univerzitě, poslala spis Pohádky z tygří stezky autora Dimitrije Nišaškina, vydalo Chabarovskoje knižnoje izdatelstvo v roce 1975 a v Praze vyšlo v Lidovém nakladatelství Svazu československo-sovětského přátelství v překladu Zdeňky Psůtkové a s ilustracemi Milana Erazima v dnes již nevidaném nákladu 50 000 výtisků.

Tak jsem se seznámil s příznivějším kádrovým profilem svých jmenovců: „Ulčové žijou na Amuru odedávna. Tři rody Ulčů — Sulakové, Punadivové a Gubatovové — byly spřízněny a ochraňovaly společný oheň. Jejich vesnice stály těsně vedle sebe na Amuru. Žili v srdčném přátelství. Každý dům stavěla celá vesnice. Jeden misil hlinu, druhý nosil dříví na pokrytí střechy, jiný přitěsával sloupy.

Ryby také lovila společně celá vesnice. Jeden vyplul na velkém člunu, druhý na malé loďce, třetí jen seděl obkročmo na kládě a naháněl ryby do sítí. Přátelsky žili i s bytostmi lesů a vod, proto měli vždycky hojnost tuleňů, velryb, sobolů i sobů. V kmeně Sulaků žil malý chlapec, který se jmenoval Mambu. Když se narodil, matka ho omývala svým mlékem.

Otec zavěsil nad jeho kolébku sekeru a nůž, aby si chlapec od malá zvykal na zbraně. Sotva Mambu zahledl nůž, popadl ho oběma rukama a vylezl z kolébky. To se oba rodiče podivili!

Kdybys si to byl od Amuru namířil směrem k jihozápadu do manželčiny rodné Číny, byl bych došel a my se nemuseli seznamovat až na silvestrovském večírku v české společnosti na Manhattanu v New Yorku. Nebo to je s naší údajnou rasovou podobností, ne-li dokonce

století psané v odumřelé řeči, již dali jméno tocharština. Po následném bádání objevili její nápadnou podobnost s jazyky keltskými a germánskými. Rovněž objevili mumie. Jedna jim značně připomínala ženu velšskou či irskou, druhá mumie připomínala Čecha (Bohemian burgher). Odhadovaný věk dva tisíce roků. Jak se tam tihle Evropané dostali?

Těžko to mohl být případ náhodných přivandrovalců, zatoulaných jedinců. V posledních třiceti letech čínští badatelé v prostoru 500 čtverečních mil objevili víc než 100 ostatků osob mumifikovaných

přírodou, jejím suchým klimatem, nikoliv nějakým umělým procesem. Dotyční žili před 2400 až 4000 lety. Výtečně zachované mumie nečínského, vyloučené evropského vzhledu plavovlasých tvorů. V končině Lop Nor (kde Číňané konají atomové výbuchy) došlo k objevu lebek nordického typu. Stejný důkazní předpoklad podporuje oblačení pradávných nebožtíků. Irena Goodová, specialista v oboru zvaném textile archeology,

Čtete nové knížky svých oblíbených autorů

virtu- ally identical stylistically and technically s nálezy v pohřebištích v Rakousku a Německu z doby kolem roku 700 před Kristem. Zkoušky DNA potvrzují příslušnost k dávné evropské genetické skupině. Jak se tam tedy tihle Evropané dostali? - nutno zopakovat otázku. Archeologové, historici, lingvisté, biologové, vědci z ještě dalších oborů dali hlavní dohromady a hledali odpověď. Konference se konala v muzeu Pensylvánské univerzity ve Filadelfii. S výjimkou teorie prehistorických parašutistických seskoků se dostalo na všechny možné hypotézy. „Jestliže tedy už nejste dostatečně confused (popletení, zmatení), nedávají jste dost pozor,“ takto se k shrmtěným odborníkům vyjádřil James Patrick Mallory, archeolog z univerzity v Belfastu.

V ČR knížku opatřte na www.sulc-svarc.cz. Vydalo ji Nakladatelství Šulc-Svarc, s.r.o., Oldřichova 52, 128 00 Praha 2, tel.: +420 234 090 055, 056, fax: +420 234 090 082. V Kanadě získáte novou knížku světového autora v knižkupectví online Lenky Storz: www.czech-books.com, toll free: 1-877-287-1015, email mail@czech-books.com.

Jan Drábek: Grungia

Kniha zvaná Grungia je poněkud pozměněná anglická verze autorova humoristického románu Náhle českým velvyslancem, kterou vydalo v roce 1997 Nakladatelství Ivo Železný.

Český rodák Bartoloměj Kobylka opouští svoji úspěšnou prodejnu deštníků v západomoerickém státu Washington, aby učil češtinu v polistopadovém Československu. Tam ovšem ministerstvo zahraničí zoufale hledá diplomaty nezatížené komunistickou minulostí, a tak je vzápětí jmenován velvyslancem v pomyslném africkém státu Grungia, kam vycestuje se svou výmluvnou americkou manželkou Ginny. Nezkušený Bartoloměj se poté probojovává skrze diplomatické bažiny a při tom odhaluje její mnohdy zkorumpované, neschopné a někdy i poněkud imbecilní osobnosti.

Kniha Grungia je místy povznášející satirou, místy už jen satirou. Jejím terčem jsou postkomunistické manýry, mentalita Třetího světa a mezinárodní diplomatické slabůstky. Je ovšem jasně, že autorovi v ní jde hlavně o lidské vztahy, jak se projevují v postkomunistické a celkem primitivní africké společnosti.

Ukázka z české verze knihy Grungia:

Na scénu vchází obr české literatury Quido Havlín. Je doopravdy velký. Přes dva metry. Má na sobě khaki vestu s malými varhanami na patrony nad levou náprsní kapsou. Jako býlý lovec odněkud z Hemingwaye. Byl právě na obědě s Havrdou v tikitikijském Intercontinentalu, ale přes úvodní koktejly se nedokázali přenést.

„Tak jak se vám tu velvyslancuje?“ ptá se, jako bychom se znali několik desetiletí.

„Děkuju za optání. S pomoci boží a Josefa Zieleniece to tady už nějak překlepu. A vy? Jak se vám tvoří?“

„Inu, proto jsem zde, pana ambasadore. Chci Grunzii přiblížit našemu národu. Chci ji na papíře zobrazit od oceánu až k horám, od stepi až k těm luh – jak se to hergot český řeke – džunglím.“

„Aha, chcete asi říct bujným,“ pomáhám mu. Diskrétně se nezmiňuji o tom, že luh v angličtině znamená taky mazavka.

„Právě v tu chvíli se neoromantik Havlín pouští do svého poetického pojetí Grunzie. Vypravuje o zapadlých domorodých kmenech, které si uchovávají své původní zvyky tváří v tvář nemilosrdně postupující zhoubné bílé kultuře pozdního dvacátého století, o rodných jednotkách stmelných do přírozných kmenových organizací. Prostě o tom zdejším přímo zázračném souladu člověka s přírodou.

Táži se, zdali pan Havlín už někdy před touto návštěvou ráčil Grunzii navštívit. Nikoliv. Má však o zemi velké znalosti. Za boševika ho jako předního disidentu přirozeně za hranice nepustili, a tak byl odkázan na knižní a filmové zdroje. Ale protože čte několika řečmi, tak to pro něj nikdy nepředstavovalo podstatný problém. A nyní má tedy možnost si dosud zdáli milovanou Grunzii osobně prohlédnout. Na moment se zamilované zadívá na parkoviště před budovou, kde se ve větrném víru zmitá prázdná plastická láhev od Coca Coly spolu s použitím kondomem.

Po Havlínově odchodu nyní již vystřízlivělý Havrda zalistuje Kdo je kdo a zjišťuje, že údajný disident Havlín za boševika nejen publikoval o sto šest, ale v sedmdesátých letech dokonce zastával místo náměstka ministra kultury.

Informace: GRUNGIA, A Satire by Jan Drábek. ISBN 978-1-938368-00-1, Price \$9.95 U.S. E-book: Kindle, Nook, Adobe. Publisher Aardwolfe Books, <http://www.aardwolfe.com>

Trvalé bydliště Klondike aneb Kde medvědi dávají dobrou noc

Pro ND Ctírad Oráč

Vydáváme knihu Trvalé bydliště Klondike. Alena Kennedy, její autorka, v ní vypráví o své cestě za svobodným životem na Yukon, kde spolu s manželem žije ve srubu. Medvědi procházející pod okny, jízdy se psím spřežením, lov lososů či další podobné zkušenosti známé z dobrodružných knih, se jim staly skutečností.

Životní příběh českých emigrantů, kteří žijí ve srubu na Yukonu uprostřed krásné, ale drsné kanadské přírody. Důležitou součástí jejich obživy je lov. Ať už rybaření coby živnost, lov zvěře pro upotřebení v kuchyni i odstřílení medvědu nejen kvůli jídlu, ale také kvůli bezpečnosti, patří do každodenního života Kennedyho i Aleny, již trampové znají pod přezdívkou „Mývala“. Život bez elektriny, tekoucí vody i dalších výdobytků „moderní“ civilizace je nejen výzvou k přežití v drsnějších podmínkách, ale také klidným žítím, ve kterém není místo pro hektičnost a spěch.

Alena Kennedy vás velmi čtivou a zábavnou formou nechá nahlédnout do životního stylu, o němž většina českých trampů, milovníků přírody a obdivovatelů Londonovek mohla jen snít. Zavede vás do míst, kde se dodnes jezdí po zasněžených pustinách se saněmi a psy a namísto televize je možné sledovat úchvatné divadlo polární záře. Neméně důležitá je pro Alenu Kennedy také historie - srub, v němž manželé bydlí, postavili v dobách zlaté horečky staří zlatokopové a ona sama se významně podílela na určení místa posledního odpočinku polárníka Jana Eskymo Welzela.

Kniha je už k dispozici. Zavítejte na: <http://outdooring.cz/Knihy-eshop>, Outdooring.cz

Keď Hana ako čerstvo prijatá doručovateľka vyšla z ctihodnej budovy Slovenského nakladateľstva beletrie, národný podnik, spadol z nej všetok strach posledných hodín a zaplavila ju vlna rozkoše. Že ju prijali, a najmä, že sa ten zázrak stal bez štipky protekcie. Nijaké vplyvné zvieria sa za ňu neprihovorilo. Niežeby sa jej bol takýto spôsob zásadne protivil, ale kde už by sa bol taký ochotný vysokopostavený súdruh našiel? Nech je už tak či onak, faktom zostáva, že ju vzali iba pre jej modré oči – videl to kedy svet? A nevedela sa dočkať, čo za skisťky bude strúhať mama, tá večná pesimistka, keď sa o tomto zázraku dozvie.

Pritom to všetko netrvalo dlhšie ako pol dňa. Ráno objavila inzerát v Pravde a ihneď sa rozbehla s dokladmi na uvedenú adresu, pevne rozhodnutá zubami-nechtami bojovať o miesto proti šikom ďalších záujemcov. No dostala sa iba po vrátnicu, kde jej bdelý okuliarnatý ujo doklady odobral, komusi v dome telefonoval a potom Hanu vyzval, aby sa o tri hodiny ukázala znova.

Dievča potom od nervozity trikrát obehlo mesto a napriek tomu už dvadsať minút pred termínom s búšiacim srdcom stálo pred vrátnicou. Ujo opäť kohosi zavolať a vzápätí vyrástla pred Hanou zo zeme dlhá rároha ženského pohlavia s mačacími očami. Prísne si návštevníku premerala, potom jej vzala do závesu a nekonečne dlhými kľukatými chodbami ju zaviedla do malej kútnice, v ktorej bol ustáť báči. Hanu usadili na rozheganú stoličku a podrobili krížovému výsluchu. Netrvalo dlho a dievčína pochopila, že nechcú počuť nič, čo by jej prijatie mohlo ohroziť.

„V lete ste skončili desiatu triedu jedenásťročenkou!“ oznámila jej rároha prísne, citujúc zo životopisu uchádzačky. „Teraz sa uchádzate o zamestnanie, pretože ste si v škole pripadali príliš odtrhnutá od praktického života!“ Hana ešte nestihla poriadne kývnuť hlavou na súhlas, keď báči kolegyňa doplnil: „Ste slobodná, bezdetná, toho času nie v druhom stave a v najbližších mesiacoch otehotniť nemienite!“ To už sa ani len netvárilo ako otázka, to bol priam rozkaz. Dievča odúševnene prikývko, prisahajúc v duchu obom vypočúvajúcim, že v tejto päťročnici nielenže nepočne, ale pre istotu aj peľ nevinnosti si uchová, čestne pionierske!

Zrejme im ulahodila, pretože po krátkom intenzívnom pohovore si obaja zamestnanci vymenili súhlasný pohľad, predložili uchádzačke kopu dotazníkov na podpis, načo sa rároha s Hanou vybrala labyrintom hore schodmi do vyšších sfer. Napokon sa ocitli v presvetlenej izbe nad strechami Starého Mesta. V miestnosti trónila perfektné namachlenená súdružka. Len čo ich zbadala, zmizla za čalúnenými dverami, vzápätí priplávala späť a hlasom plným neskonalej pýchy i oddanosti riekla: „Súdruh direktor vás očakáva!“

Rároha schmatla Hanu za lakeť a strčila ju dprostred miestnosti pred obrovitánsky čierny písací stôl, za ktorým sedel malý, starý jedoň so sklenými očami a s fajkou medzi žltými zubami. Hane mihlo hlavou, že tohto plesnivého dedka už kdesi videla, no nedokázala sa rozpamätat' kde. Okrem toho mala teraz dôležitejšie starosti. Gigantická komnata bola plná pálenkového smradu a fajkového dymu, takže sa musela sústrediť, aby sa jej nedvihol žalúdok. S vypätím všetkých síl vyjachtala čosi, čo malo znieť ako „Česť práci!“, a usilovala sa nenápadne urovnať si pokrknvaný baloniačik. Bolo jej jasné, že vyzerať strašne. Aj bez zrkadla vedela, že je celá zelená. Od veľkého rozčúlenia dnes ešte nejedla. Okrem toho mala ako zakaždým v najnevhodnejších situáciách krámy s príslušnými sprievodnými znakmi, dnes ako na potvoru mimoriadne silnými a nekonečnými. Lenže ani to nebolo to najhoršie. Jej kádrový profil hzydlí malér, o ktorom sa riaditeľ tohto noblesného podniku ani zaboha nesmel dozvedieť. Čosi na spôsob vypáleného znamenia hanby čiernej

jachtal a prskal, vzvíjajúc sa od rehotu. „Kurča zmoknutô, tú vezme, bysťubohu, nech Tešník od jedu pukne!“

Keď sa zdalo, že sa od smiechu zadusi, naznačil namachlenej súdružke, aby mu naliala za pohárik. Dotyčná sa vrhla ku karafe, pričom prísny pohľadom vykázała Hanu s rárohou za dvere. Len tak-tak, že si dievča stihlo schmatnúť baloniak. Cestou dlhá súdružka Hane vysvetlila, že súdruh riaditeľ Plavec trpí chorobou, proti ktorej mu lekár predpisal istý, ehm, liehový nápoj. „Plavec?“ spýtalo sa kurča zmoknutô. „Ažda ten básnik národa slovenského? Ten laureát?“ „Zaslúžilý umelec!“ opravila ju súdružka s mačacími očami hrdo, ako keby ho k jeho najpokrokovjším veršom bola osobne inšpirovala. „Preto sa mi videl taký známy!“ vyhrkla Hana. „Mali sme ho v učebnici dejín slovenskej literatúry, ale na fotke vyzeral minimálne o sto rokov mladší!“ Keď zarezala v mačacích očiach záblesk nevôle, opravila sa: „Čo to trepem – o desať!“

Keď došli na vrátnicu, oznámila súdružka ostrážitému ujovi, že

školských šibalstvách počúvať donekonečna a spolu s ňou sa nachádzať každodennými potýčkami s nespravodlivými učiteľkami či spolužiačkami žalobami,

pred maturitou zo školy.

V krajine kráčajúcej míľovými krokmi k socializmu sa však takéto reči nevraveli po telefóne. Hana preto odvrkla, že by mu

Foto Jana Kalíšová

no teraz ako keby ani nechcela počuť podrobnosti o najnovšej prevratnej radostnej udalosti. Len aby sa to všetko na zlé neobrátilo, znelo jej smutné motto. Matkin svet bol teraz plný zloduchov, ktorí z nepochopiteľných príčin nemali v hlave nič iné iba nemilosrdnú likvidáciu rodiny Kováčovcov po meči i po praslici. Nech si Hanička dáva veľký pozor, aby sa do niečoho nezamotala. Bohvie, čo sú tam za ľudia, dnes ani inteligentom nemožno veriť. Pozor na jazyk a nech len, preboha, za žiadnych okolností nevyzradí, prečo musela odísť zo školy, pretože v tom okamihu by bol všetkému koniec! Potom už len bedá-kala, ako ju od tých prekliatych mliečnych kanví bolia kríže.

Hana sa však potrebovala s kýmisi podeliť o dobrú náladu, a tak zavolała Miša, hoci s volaním bol vlastne na rade on. Odkedy spolu chodili, hral Mišo rolu staršieho partnera. Nielenže sa narodil o dva roky skôr ako ona, ale od nepamätali chodil o dve triedy vyššie a veľmi si na tom zakladal. Teraz dokonca patril medzi novopečených prvorodiakov univerzity. Hana sa pokúsila zreferovať mu, ako sa jej práve podarilo prešmyknúť do sveta zárobkovo činných, no ukázalo sa, že priateľ nie je ochotný uspokojiť sa s úlohou trpezlivého poslucháča. Prakticky ju takmer nepustil k slovu a zoširoka jej opisoval priebeh hodiny telesnej výchovy na fakulte. Ako sa akýsi tučný študent nedokázal prevliecť pomedzi priečky rebrička a asák ho pritom mlátil zväzborník na ženské pôvby, v nej našiel zaľúbenie. Hoci práve dnes si pripadala skôr ako strašiak do kapusty než ako dôstojná reprezentantka nežného pohlavia. Ibaže... To hádam nie je možné, že by ju, pes jeden, prijal práve pre jej nepríťažlivý vzhľad? Lebo nevyzerá ako Lollobrigida, lež ako kurča zmoknutô? A kto je ten Tešník, ktorý pukne od jedu, keď sa dozvie, že ju prijali?

Doma sa prešastne vrhla mame okolo krku a začala podrobne rozprávať. Strela sa však iba so zdvorilým záujmom. Ako keby dcérina radosť protirečivo matkinej deprimovanej nálađe. Kedysi dokázala dcérino bľabotanie o

ako pokrokovému budovateľovi nových zajtřížkov na mrzkej mamone a podnikajúcej prežitkoch kapitalizmu nemalo záležať, a rýchlo zavesila, aby nezaregistroval, že sa rozplakala.

***

Dostala se mi do ruky roztomilá knížka o šírce dvanáct a výšce sedmáct centimetrů, která se krásně vejde i do kabelky. Zajímalá obálka, uvnitř text vybaven úsměvnými hesly a razítky a moty. Jak jinak - politickými - vždyť jejím autorem je humorista, původně Bratislavan a od okupace ve Frankfurtu nad Mohanem, Pavel Taussig. Šarmantní, pronikavě inteligentní autor zejména koláže oceněných mnoha cenami, zaujme především svým bohorovným klidem a slovy na míru šitými, pro něž nikdy nejde daleko.

Náš list má to štěstí moci uveřejnit práce Pavla Taussiga, autora, který umí s ledovým klidem zasáhnout do černého. Jeho úsměvný román HANA, z něhož jsem s laskavým autorovým svolením uvedl ukádku, nás provází obdobím budování socialismu ve staré domovině bystrým lícením absurdních situací, prošpikovaných typicky demagogickými provolávaními. Ta na chvíli zamrazí. Člověk nečeká, že se s nimi ještě vůbec někde setká. Knižka jimi společlivě podtrhuje onen Absurdistán, v němž jsme žili - ano, tam jsme žili, tak jsme žili: razítko ÚV KS Slovenska, logo ROH, pozdrav Česť práci, Súťaž o najlepšieho vrtača, Prísne tajné, razítko Správa tlačového dozoru, Proletári všetch zemí, spojte sa, Bojuj za mier, plň a prekračuj plán... čtete s úlevou už proto, že někdo nás umí elegantně zbavit toho, co v mnohých z nás snad ještě dodrívává jako káfkovský sen. Bavila jsem se díky Vám, pane Taussigu. Napsal jste „perlivé víno“.

Určité by tato knížka, milí čtenáři, neměla chybět v rejstříku vámi přečtených. Zjevně, máte-li rádi sarkastický, leč milosrdný humor.

Fotografie, koláže a obálku vytvořil Jakub Dvořák, vydalo Vydavatelství Rak, Budeřovice 2012. www.vydavatelstvorak.sk

Připravila -vk-

Román HANA

Perlivé víno Pavla Taussiga

mylady z Troch mušketierov. Ak ho direktor odhalí, dá ju vyhnať korbáčom. Najprv ju však dá poliať smolou a posypať perím. A potom z bohom nielen ctihodné nakladateľstvo, ale aj celá oblasť kultúry a dobré ráno, výroba! Ako tak Hana premýšľala, čo podniknúť, aby na starého alkoholika zapôsobil čo najpriaznivejším dojomom, zaškrečal riaditeľ bez predchádzajúceho varovania do úplného ticha prepitým hlasom: „Nech hned a zaraz zhodí ten kabátce!“

Kým dievčína pochopila, čo má starac na mysli, priskočili k nej obe ženy a spojenými silami z nej strhli baloniak tak zručne, ako keby to robili denne. Zostala stáť v ošumelom svetříku a stokrát prešivanej skladanej sukni z blazených pionierskych čias, tenké nôžky do O v bavlnených pančuchách a prastarých galošiach aleboje firmy Baťa. Od potu sa jej lepili na čelo škutinky vlasov a kolená jej drevneli. Pretože rituál prijímacieho pohovoru v riaditeľni národného podniku nepoznala, čakala, kedy direktor obom huriskám prikáže, aby z nej strhli aj zvyšné háby, možno spolu s kožou. Namiesto toho na ňu alkoholik namieril roztrásený ukazovák a naznačil, aby sa otočila okolo osi. Nechápano teda predviedla „Vrť sa, dievča...“ a kým stihla zastať vo východzej polohe, začula starcov diabolský checht: „Kurča zmoknutô!“

pred ním stojí nová doručovateľka. Potom prikázala Hane, aby sa v pondelok o tritštvrté na sedem ráno hlásila u nej na osobnom. Až keď novopečená zamestnanikňa kráčala hore Michalskou bránou, prišlo jej na um, že sa od veľkého rozčúlenia celkom zabudla spýtať na výšku platu. Vzápätí si uvedomila, že to nie je rozhodujúce, hlavná vec je, že dostala miesto medzi inteligentmi a nemusí sa sťahovať od mamy z Bratislavy. A napokon, každá kórna, ktorú zarobí, bude viac ako doterajšie nič.

Bol uplakaný jesenný deň, no Hana bola šťastná. Nech si mama hovorí čo chce, predsa len na sveste jestvuje spravodlivosť! Dokonca aj ten básnik, síce alkoholik, ale napriek, či vďaka tomu odzborník na ženské pôvby, v nej našiel zaľúbenie. Hoci práve dnes si pripadala skôr ako strašiak do kapusty než ako dôstojná reprezentantka nežného pohlavia. Ibaže... To hádam nie je možné, že by ju, pes jeden, prijal práve pre jej nepríťažlivý vzhľad? Lebo nevyzerá ako Lollobrigida, lež ako kurča zmoknutô? A kto je ten Tešník, ktorý pukne od jedu, keď sa dozvie, že ju prijali?

Doma sa prešastne vrhla mame okolo krku a začala podrobne rozprávať. Strela sa však iba so zdvorilým záujmom. Ako keby dcérina radosť protirečivo matkinej deprimovanej nálađe. Kedysi dokázala dcérino bľabotanie o

**MASARYKŮV ÚSTAV
MASARYK MEMORIAL
INSTITUTE INC. (MMI)**
450 Scarborough Golf Club Rd.
Toronto, ON M1G 1H1
ÚT, ST, ČT
Tel.: (416) 439 4354
Fax: (416) 439 6473
E-mail: office@masaryktown.org

**ČTRNÁCTIDENÍK
NOVÝ DOMOV**
450 Scarborough Golf Club Rd.
Toronto, ON M1G 1H1
Tel: (416) 439 9557
Email: novydomov@masaryk-
town.ca
www.masaryktown.ca

ČESKÁ KNIHOVNA MMI
450 Scarborough Golf Club Rd.,
Toronto
Půjčovna časopisů, knih, video-
klub.
Otevřeno: ST 16.00 – 21.00 h.
Info: (416) 439 0792 nebo
(416) 439 4354

**ČESKÁ DOLŇOVACÍ
ŠKOLA MMI**
Pro děti 5 - 12 let
Vyučování: září - červen
SO 10:00 - 12:30 h.
918 Bathurst St., Toronto, ON
Info: (416) 439 4354

**NOVÉ ČESKÉ DIVADLO
NEW CZECH THEATRE**
Poštovní adresa:
348 Riverdale Ave., Toronto, ON
M4J 1A2
Tel: (416) 463 3182
nove.divadlo@sympatico.ca

**SLOVENSKÁ MLADÁ SCÉNA
SLOVAK YOUTH SCENE**
55-1055 Shawmarr Road
Mississauga ON L5H 3V2
Tel/Fax: (416) 792 8694
slovakscene@yahoo.com
www.mladasцена.com

SOKOL TORONTO
496 Gladstone Av.
Toronto, ON M6H 3H9
Info: Hana Jurásek (905) 838
2541/+CT

**PRAGUE FINE FOOD
EMPORIUM**
638 Queen St. West, Toronto
ON M6J 1E4
Tel: (416) 504 5787
www.theprague.ca
catering@theprague.ca

**RESTAURACE PRAHA
NA MASARYKTOWNU**
450 Scarborough Golf Club Rd.
Toronto
Speciality česká a slovenské
kuchyně
Otevřeno:
ST - ČT SO od 17.00-22.00
PÁ - 17.00-23.00
SO-17.00 -22.00 NE 12.00-22.00
Rezervace:
(416) 289 0283
www.praguerestaurant.com

**ČESKÉ A SLOVENSKÉ
SDRUŽENÍ V KANADĚ**
Poštovní adresa:
PO Box 564, 3044 Bloor St. W.,
Toronto, ON M8X 2Y8
Tel: (416) 925 2241

UŽITEČNÝ ADRESÁŘ

Fax (416) 925 1940
Porady a ověřování dokladů:
E-mail: ustredi@cassk.ca nebo
toronto@cassk.ca
www.cassk.ca

**VELVYSLANECTVÍ ČR
V KANADĚ
EMBASSY OF THE CZECH
REPUBLIC**
251 Cooper St., Ottawa
ON K2P 0G2
tel.: (613) 562 3875
Fax: (613) 562 3878
E-mail: ottawa@embassy.mzv.cz
www.czechembassy.org

**GENERÁLNÍ KONZULÁT ČR
CONSULATE GENERAL OF THE
CZECH REPUBLIC TORONTO:**
2 Bloor Street West - Suite 1500
Toronto, ON M4W 3E2
Úřední hodiny konzulárního
úseku:
pondělí - pátek od 9:00 do 12:00
Tel: (416) 972 1476
Fax: (416) 972 6991
E-mail:
toronto@embassy.mzv.cz
www.mzv.cz/toronto
Nouzová tel. linka:
001613.794 2277

**HONORÁRNÍ KONZULÁT Y ČR
HONORARY CONSULATES OF
THE CZECH REPUBLIC:**

Calgary:
Honorary consul
Jaroslav Jerry Jelínek
Ste. 611 – 71st Avenue SE.
Calgary, AB T2H 0S7
Provozní hodiny úřadu
středa 14.00 - 18.00
Tel: (403) 269 4924
Fax: (403) 261 3077
calgary@honorary.mzv.cz
jelínek@terramagement.ca

WINNIPEG: ZATÍM NEÚŘADUJE

**VELVYSLANECTVÍ KANADY
V PRAZE
THE CANADIAN EMBASSY
IN PRAGUE**
Muhova 6, 160 00 Praha 6
Czech Republic
Tel: (+420) 272 101 800
Fax: (+420) 272 101 890
canada@canada.cz
www.canada.cz

**VELVYSLANECTVÍ SR
EMBASSY OF THE SR**
50 Rideau Terrace
Ottawa, ON K1M 2A1
Tel: (613) 749 4442
Fax: (613) 749 4989
ottawa@slovakembassy.cz

**HONORÁRNÍ KONZULÁT SR
HONORARY CONSULATES
OF THE SLOVAK REPUBLIC
CONSULATE OF THE SLOVAK
REPUBLIC**
Honorary consul:
Michael Martineček

649 Brooker Ridge, Newmarket
ON L3X 1V7
Tel: (647) 290 9304
Fax: (905) 898 0166

Calgary:
Honorary consul:
Ludovít Zanzotto
208 Scenic Glen Place NW.
Calgary, AB T3L 1K3
Tel/Fax: (403) 239 3543
lzanzott@ucalgary.ca
Jurisdiction :
Alberta and Saskatchewan

Montreal:
Honorary consul:
Dezider Michaletz
22 Place de la Madeleine
Dollard des Ormeaux
QC H9B 1W3
Tel: (514) 421 2972
Fax: (514) 421 1583
slovex@sympatico.ca

Vancouver:
Honorary consul:
Stanislav Lišiak
247 Abbott St., 3rd Floor
Vancouver, BC V5Z 1E4
Jurisdiction: British Columbia

Winnipeg:
Honorary consul"
Jozef Kiška
B-1106 Henderson Hwy.
Winnipeg, MB R2G 1L1
Tel/Fax: (204) 947 1728
jkdrافت@shaw.ca
Jurisdiction: Monitoba

**CZECH BUSINESS
ASSOCIATION OF CANADA**
205, 259 Midpark Way S. E.
Calgary, AB T2X 1M2
Tel: (403) 264 5150
Fax: (403) 938 5150
info@cbaonline.ca
www.cbaonline.ca

**SEVEROAMERICKÁ OBCHODNÍ
A KULTURNÍ KOMORA INC.
CZECH NORTH AMERICAN
CHAMBER OF COMMERCE
& CULTURE INC.**
909 Bay St., Ste. 1006
Toronto, ON, M5S 3G2
Tel/Fax (416) 929-3432
www.czechevents.net

**CZECH EVENTS NETWORK
PRO KANADU, USA A MEXIKO**
909 Bay St., Ste. 1006
Toronto, ON, M5S 3G2
Lubomír Novotný
Tel/Fax: (416) 929 3432
Email: novotny@gmail.com
www.czechevents.net

**KANADSKO-ČESKÁ
OBCHODNÍ KOMORA
CANADA CZECH REPUBLIC
CHAMBER OF COMMERCE**
115 George St., Suite 709
Oakville, ON L6J 0A2

**DEPT. OF SLAVIC
LANGUAGES UNIVERSITY
OF TORONTO**
Alumni Hall, 121 St. Joseph St.,
Room 405, Toronto ON M5S
1J4
Associate Professor:
Veronika Ambros
Tel.: (416) 926 1300 ext. 3200
veronika.ambros@utoronto.ca

Montreal:
2020 Rue Universite
#2210 Montreal,
QC H3A 2A5
Tel.: (514) 844 4200
Fax: (514) 844 5742
Call Centre: 1-866-293-8702
www.czechairlines.com

KRAJANSKÁ TELEVIZE

TV NOVÁ VIZE – ONTARIO
2025-77 Quebec Ave.
Toronto ON M6P 2T4
SO v 10.00 h.
(opakování ÚT v 7:30 h.)
OMNI.1 (kanál 47 – kabel 4 a
169, satellite channel 215)
Produkce Markéta Rešovská
Tel: (647) 892 6912
novyzaber@yahoo.com
Některé pořady
www.novavize.om

TV SLOVENSKÝ SVET - ONATRIO
SO v 10:30 h.
(opak. ÚT v 8:00 h.)
OMNI.1 (kanál 47 - kabel 4 a
169,
satellite channel 215)
Tel: (647) 233 3105
Produkce Katarína Homolová
slovenskysvet@gmail.com
Některé pořady www.tvsedna.com

THE BATA SHOE MUSEUM
327 Bloor St. W., Toronto, ON
(stanice metra St. George)
ÚT, ST, PÁ, SO
10.00 – 17.00 h.
ČT 10.00 – 20.00
NE 12.00 – 17.00
Tel: (416) 979 7799

**ČESKÉ A SLOVENSKÉ
KOSTELY**

**Čsl. baptistický sbor
Czechosl. Baptist Church**
Bohoslužby každou čtvrtou
nedělí v měsíci ve slovenském
evang. kostele
aug. vyznání Sv. Pavla
1424 Davenport Rd., Toronto
Tel: (289) 242 0635.
www.csbbaptist.com/

**Římsko-katolický kostel
Sv. Václava**
Rev. Libor Švorčík
496 Gladstone Av., Toronto
ON 6H 3H9
NE v 10.30, PÁ v 19.00 h.
První SO v měsíci
na Masaryktownu od 15.00 h.
Tel: (416) 532 5272
Fax: (416) 516 5311
www.katolik.ca

**Řím.-kat. kostol
Sv. Cyrila a Metoda**
Farár: J. Vaňo
5255 Thornwood Dr., Miss.,
ON L4Z 3J3
Slovenská omša:
NE 11.00, PO a ŠT 8.00, ÚT,
ST a PIA 19.00, prvá SO 18.00
Tel: (905) 712 1200
Fax: (905) 712 0974

**Slov. ev. kostol augsb. vyznania
sv. Pavla**
Rev. Ladislav Kozák
1424 Davenport Rd.
Toronto, ON M6H 2H8
Bohoslužby slovensky
NE 10.45
Tel: (416) 658 9793

Slov. grécko-kat. Kostol sv. Marie
257 Shaw St., Toronto, ON M6J
2W7
Bohoslužby slovensky 9.00 h.
Tel: (416) 531 4836

Luteránsky kostol sv. Lukáša
Rev. Dušan Tóth
3200 Bayview Av.,
Toronto

**KATOL. BOHOSLUŽBY
MIMO TORONTO**

Burlington:
Holy Sepulchre Cemetery
NE 15.00, ST 18.00 h.
Duch. Správce Jiří Macenauer
St. Adalbert
R.C. Mission
464 Plains Rd. W.
Burlington L7T 1H2
Tel: (289) 337 2911

Kingston:
Kaple Newman House
192 Frontenac St.

Kitchener-Waterloo:
Každou druhou NE v měsíci
v 17.00 h.
German Gospel Church
223 Union St.

Ottawa:
Kostel Sv. Leopolda Mandiče
170 Hinchey Av.

Montreal:
Kaple Loyola High School
7272 Sherbrook St.
Vineland: St. Helen's Church
R. C. Parish
4156 Maple Grove Rd.
Tel: (905) 563 8547

**NOVÝ DOMOV
DO VAŠEHO DOMOVA**

**DOPŘEJTE SI SVÁTEČNÍ
POHODU
S NAŠIM LITEM**

416.439 9557
www.masaryktown.ca

Když čtu dopisy Plinia Mladšího nebo Horatiovy dopisy a satiry, připadá v záchvatu romantiky sáhnou po Vergiliových bukolických básních, tak zjišťuji, že jak Římané, tak i Řekové měli rádi a obdivovali přírodu. Ale určitě ne severontarijský způsob přírody. Měli rádi přírodu zkracenou do zahrad, parků, do polí, do obor. Divoká příroda se vyskytovala hlavně v mytické minulosti spolu s najádami, oreádami a nymfami, popřípadě s lesním bohem Panem, který byl ovšem slušně přetvořený na boha stád a pastevců.

Nevím, jak jsem se já, studentka antiky, ocitla v Sudbury, kde se to nezkracenou přírodou jen hemží. Napadlo mě to, když jsem četla sloupek od Rexe Murphya v National Post, který vyprávěl, jak se jim v Newfoundlandu přemnožili losi a jak velké je nebezpečí srážky s půltunovým zvířetem pro řidiče zkušeni a nezkušeni. U nás, v severním Ontariu, se co chvíli přemnoží nějaká zvíř. Od doby, co chytří, moudří a soucitní byrokrati v Torontu vymysleli, že by se neměli na jaře lovit medvědi, máme každé jaro a léto veselo s medvědy, kteří táhnou do měst za lepší potravou, než jsou obyčejně borůvky nebo rostlinné výhonky. Bydlieme blízko centra na Wembley Drive, ale to neznáměná, že by se medvědi, zvláště ti mladí a nezkušení, lekli městské aglomerace. Když se na jaře vyšplhal mladý medvěd na strom o dvě ulice od nás, na Riverside, a držel místní rodinu v zastíhání, policisté jej nakonec zastřelili, což vyvolalo protesty milovníků zvířat. Samozřejmě, medvěd je zvíře, které vyvolá senzaci. Ale když se jelen vydá za pastvou do centra města a vejde jako zákazník do čínské restaurace, tak je to už na povážení. Jelen nemá ruce, aby si otevřel, takže vešel do restaurace Canton na ulici Elm skrz skleněné dveře. Jeleni také obvykle nemají peníze, a majitel restaurace na něj zavolal ministerstvo přírodních zdrojů. Protože pracovníci ministerstva musejí v restauraci platit, tak okamžitě pochopili situaci, jelena střelili uspávací střelou a odvezli na nějakou nudnou lesní pastvinu bez exotických salátů.

Hledala jsem překlad slova chipmunk. Našla jsem přepis jako čipmank, nebo název deňka, s vysvětlením, že je to něco jako pruhovaná pozemní veverka, a tedy se to zvíře v zemích koruny české nevyskytuje. Zato se vyskytuje v hojném počtu kolem našeho domu, naší ulice, naší čtvrti a vůbec celého města. Manžel, zachvácen láskou k přírodě, čipmankům podstrojuje zbytky starého chleba, za což se mu odměňují houfivě ním pod schody a hlasitým projevem

asi jako rozrušení cvrčků. Zda se, že říkají "kde je víc, kde je víc!" Veverky, zrzavé i černé, posedávají na stromě kolem oken a dělají na manžela obličeje, ba jsem načapala jednu, jak se opírá tlapkou do okna, a vypadalo to jako že řuká na manžela, aby přinesl více buráků. Ty si pak odnášejí a zahrabují na našem malém pozemku, a proto naše tráva vypadá jako by měla svrab.

rylenýma očima, to aby mě lépe viděl, jako vlk Karkulku. Kocour i mýval se v mé ospalé mysli vkombinovali do jedné velké mrzutosti v klasifikaci "živočišná říše", a tak jsem hodila kocoura po mývalovi. Ten se konečně vytrhl ze svého bohorovného klidu a prchal na kopec. Kocour, potěšený, že něco tak velkého před ním utíká, jej pronásledoval. S úlevou jsem zavřela dveře a šla zpět do

rodou diktovanou evolucí mozku za součást přírody. Další návrh byl, vydat daleko více loveckých lístků na podzimní lov na jeleny. Vzbuřili se farmáři. Ti k tomu měli dobrý důvod. Sváteční lovci leckdy nerozlišují jelena od dobytka, který se volně pase a jeden farmář, který namaloval velkými bílými písmeny slovo COW na bok krávy, stejně o ni během podzimní lovecké

telé přehradu bourali a vodu vypouštěli a v noci ji plní bobři zase opravili a cestu zaplavili. Bítva pořád pokračuje - obyvatelé vědí, že se nesmí vzdát. Asi jako vyznavači golfu blízko Sudbury u jezera Windy. Golfové hřiště tam existuje mnoho let blízko pláže. Ale v místě, kde do jezera ústí potůček, se usadila rodinka pilných bobřů a začala zaplavovat trávník. Golfisti přehradu bourali. Bobři ji v noci spravovali. Golfisti se obrátili na ministerstvo přírodních zdrojů. Odtamtud se nedočká žádné pomoci, neb jim bylo řečeno, že Windy je provinční park, a že bobři tam mají právo zaplavit, co chtějí. Golfisti se vzdali části svého hřiště, bobři vyhráli na body.

Uprostřed města Sudbury je jezero Ramsey, s veřejnými plážemi a udržovaným parkem. Před několika lety se na jezeře usadilo hejno kanadských hus, což byl původně důvod k oslavným řečem od výše zmíněných milovníků přírody. Při pohledu na husí maminky, za kterými plavala malá housátka, jsem i já měla sentimentální pocity a usilovně jsem zaháněla představu o pečených maritýnských husách. Oslavné řeči se začaly váhavě měnit na dilema, "co s tím udělat", protože písečné pláže se staly pro toto hejno oblíbeným populovým místem. Kanadské husy nejsou malí zpěvaví ptáčci. Hromádky jejich trusu na hlavní sudburské pláži neaplňují duše matek malých dětí láskou k přírodě, ale obavami, a jsou náklonnosti k násilné deportaci hejna. Což by bylo velmi neúspěšné - vzhledem k tomu, jaký dolet má toto migrační ptactvo. Náš známý Ron, stojící nad hromádkou husinů, prohlásil, že se husí postaví plot. Neuvedl kde a jak a zda za plotem mají být lidé, nebo husy a také přehlédl základní fakt, že husy jsou létající ptáci, nikoliv ptákos.

Sentimentalizace přírody lidmi z velkoměsta je důsledkem urbanizace a nerealistických představ o neškodnosti divoké zvěře lidem a fotografií z National Geographicu, kde fotografové a filmáři z bezpečné vzdálenosti zachycují teleobjektivem vlky, medvědy, kojoty i losy a jeleny v jejich přirozeném prostředí. Ale čínská restaurace, nebo hlavní sudburská dopravní tepna Lasale jejich přirozeným prostředím nejsou, a rozhodně nevidím důvod, proč bych měla být považována za nepřítel přírody jen proto, že jsem navrhla, že medvědi kožešina by se dobře vyjímala před naším krbem, nebo že jsem sháněla vzduchovku našich kluků na půdě po výše zmíněném incidentu s čipmankem. Řekové i Římané se svým spíše realistickým přístupem k přírodě by mi jistě dobře rozuměli.

TA ÚŽASNÁ PŘÍRODA!

Pro ND Eva Firlová

Když včera ráno jeden čipmank vběhl do domu hned poté, co jsem otevřela zadní dveře, abych se podívala, jak se má k světu ibišek darovaný mou snachou, a kvetoucí teď v létě na zadním schodě, volala jsem na Rostu, ať s tím něco dělá. Konec konců houfování čipmanků kolem našeho domu je jeho zásluha. Rosta začal vyrábět na hlavním patře různé zahrzené, aby se čipmank neschoval v některém pokoji. Čipmank se zachechtal a elegantně Rostovu barikádu přeskočil.

Připomněla jsem Rostovi zkušenosti našich předků, lovců a sběračů. Ti dokázali hnát stáda bizonů třeba na útes, odkud popadali. Vytvořili jsme tedy klešťový obchvat a čipmanka hnali jedinou cestou, která mu zbyvala, přes kuchyň k otevřeným dveřím a ven. Miliades, generál Maratónské bitvy, nebo Hannibal, který provedl podobný obchvat u vesnice Cannae a zničil římskou armádu, by na nás byli pyšní. Rosta mi připomněl, že je to lepší, než když se náš kamarád Jerry a jeho žena vrátili z nákupu v moderní nové čtvrti Nového Sudbury a zjistili, že nejen zapomněli zavřít zadní dveře na patio, ale že se jim na gauči v obýváku zrudněně povaluje skunk. Ustoupili do kuchyně a Jerry v zoufalství volal bratra, který se měl přihnát na pomoc. Ten se sice přihnal, ale bez nějakého nápadu, jen s filmovou kamerou, aby to fiasco natočil pro rodinné radovánky na Den Dikůvzdání. Zavolaný trapper nalákal skunka do klece za pět minut a nenučeně klec položil na stůl v kuchyni a žádal sobě 100 dolarů. Jerry tvrdí, že nikdy nevěděl, že dokáže tak rychle a přitom čitelně napsat šek třesoucí se rukou.

Jednoho časného rána mě vzbudil náš kocour, že chce jít ven. Podrážděně jsem popadla kocoura a v polospánku otevřela zadní dveře. Na schodech asi půl metru ode mne seděl mýval a zíral na mě svýma ob-

postele. V duchu jsem dělala sázky na to, kdo bude vypadat hůře. (Náš kocour, než prohrál boj s autem, byl zkušený rváč). Kocour se vrátil bez úhony na kožichu a nenučeně položil na vstupní rohožku ulovenou myš. Tu jsem bez brýlí nepostřehla a šlápla na ni bosou nohou... Myslím, že mému proslovu na téma "kočky jsou blbě a ty jsi jejich vůdce" kocour Filip rozuměl a urazil se.

Před několika lety nastal nedaleko od nás na farmářském ostrově Manitoulin v Huronském jezere problém s množstvím jelenů. Asi jako na Newfoundlandu s losy. Problém pro řidiče i farmáře, neb jeleni stáda považovala úrodné lány farem za svůj bufet. Podle dlouhých debat v místní televizi jsem vyrozuměla, že na ostrově je 20 000 jelenů, a ostrov uživi sotva 10 000. Ministerstvo přírodních zdrojů chtělo najmout lovců a stáda prabrat. Milovníci automobilových srážek s jeleny, a nevlastní-

sezóny přišel. To má jistě co dělat s faktem, že sváteční lovci se vyzbrojí nejen puškami, ale také jistým množstvím whisky, když jedou na lov.

Jinak jsme tady na severu k přírodě velmi ohleduplní. Medvědi, jeleni a losi, kteří ucpou hlavní cestu při ranní cestě do práce, jsou uspaní pracovníci ministerstva přírodních zdrojů a přepraveni do divočiny, a trvá jim to někdy až týden, než se vrátí do zaslíbené země lehece roztrhnutelných odpadkových pytlů, mastných barbecue, čínských restaurací a udržovaných štavnatých trávníků ve městě.

V konzervační oblasti Laurentian, která je součástí města a asi dva kilometry od nás na druhém břehu jezera Ramsey za univerzitou, boudají místní obyvatelé s bobry. Lidé tam žijí déle, než ve vyhlášené konzervační oblasti. Bobři si našli dobré místo pro svůj domeček na potolce, což mělo jednu vadu na kráse,

ci zničenou úrodu, se vzbuřili. Milovníci přírody vůbec nepovažují člověka a jeho civilizaci vytvořenou pří-

že vzdutou vodou své přehradu totiž zaplavili jedinou štěrkovou přístupovou cestu. Přes den stateční obyva-

NOVÝ DOMOV (NEW HOMELAND) – CZECH AND SLOVAK BI-WEEKLY

Vydává Masaryk Memorial Institute Inc., 450 Scarborough Golf Club Rd., Toronto, ON M1G 1H1. Řídí tiskový výbor MMI.

Redakce si vyhrazuje právo příspěvek zkraťt, redakčně upravit a rozhodnout o jeho event. zařazení bez zdůvodnění. Z předplatitelů nevyplývá předplatitelů žádný nárok na umístění jeho článku do novin. Anonymy neotiskujeme. Názory prezentované v uveřejněných příspěvcích nemusí vyjadřovat stanovisko redakce ani MMI. Nevýžadané rukopisy a fotografie redakce nevrací. Redakce neposkytuje žádné informace o autorech.

Archív na webu www.masaryktown.ca Webová prezentace Alena Kottová

Redakční rada: Lanny Rosický (ČR), Brigita Hamvašová, Barbora Sherrifová (konzultantka jazyka anglického), Jiří Grosman a Miloš Krajný (Toronto), Josef Skála a Jiří Adler (Vancouver), Alena Martinů (Montreal), Eva Firlová (Sudbury, konzultantka jazyka českého), Radka Mayerová (Edmonton), Richard Štilicha (slovenská komunita Toronto).

Masarykův ústav (MMI) je charitativní organizace, reg. č. 119582781RR0001. Jejím posláním je udržovat české a slovenské kulturní tradice a obohacovat tak život kanadské veřejnosti.

Kancelář Iva Ječmen tel. 416.439.4354 (ÚT, ST, ČT), fax 416.439.6473, office@masaryktown.ca

Roční předplatné: Kanada \$ 46 CAD, USA \$ 68 USD, ostatní \$ 96 USD. Šeky zasílejte laskavě na adresu redakce (viz nahore, shodná s adresou MMI). Ceny inzerátů sdělíme na požádání.

Tyto noviny byly vybrány Národní knihovnou ČR jako kvalitní zdroj, který by měl být uchován do budoucna a stát se součástí českého kulturního dědictví. Stránky jsou archivovány několikrát ročně a jejich záznam je součástí České národní bibliografie a katalogu NK ČR.

Šéfredaktorka a grafická úprava Věra Kohoutová tel. 416.439.9557 vera.toronto@gmail.com

**SVÁTEK
V SRPNU
MAJÍ:**

31. TÝDEN
ST 1. Oskar
ČT 2. Gustav
PÁ 3. Miluše
SO 4. Dominik
NE 5. Kristián

32. TÝDEN
PO 6. Oldřiška
ÚT 7. Lada
ST 8. Soběslav
ČT 9. Roman
PÁ 10. Vavřinec
SO 11. Zuzana
NE 12. Klára

33. TÝDEN
PO 13. Alena
ÚT 14. Alan
ST 15. Hana
ČT 16. Jáchym
PÁ 17. Petra
SO 18. Helena
NE 19. Ludvík

34. TÝDEN
PO 20. Bernard
ÚT 21. Johana
ST 22. Bohuslav
ČT 23. Sandra
PÁ 24. Bartoloměj
SO 25. Radim
NE 26. Luděk

35. TÝDEN
PO 27. Otakar
ÚT 28. Augustýn
ST 29. Evelína
ČT 30. Vladěna
PÁ 31. Pavlína

KDYŽ ČLOVĚK NEŽIJE PODLE SVÝCH MYŠLENEK, SKONČÍ PŘEMÝŠLENÍM, JAK ŽIJE. Gabriel Marcel

KDYŽ UVIDÍŠ DOBRÉHO ČLOVĚKA, SNAŽ SE HO NAPODOBIT, KDYŽ UVIDÍŠ ŠPATNÉHO ČLOVĚKA, VŠÍMEJ SI SÁM SEBE. Confucius

Hledáme ženu/muže jako asistenta učitelky pro výuku jazyka českého v české škole v Oakville. Jedná se o soboty od 22. září, možno nastoupit i později. Ideální by byla předchozí zkušenost. Kontaktujte: Renata Freibergová, tel: 416.887.9863 nebo email renata_freiberg@yahoo.com.

Věra Nosková, česká spisovatelka žijící v Praze, byla před dvěma roky na literárním turné v Kanadě, kde navštívila Čechy v Montrealu, Ottawě a Torontu, aby představila svoji literární práci. Setkala se s úspěchem. A protože by ráda nabídla svoje knihy také publiku anglicky mluvícímu, obrací se na příznivce v Kanadě, aby jí pomohli vyhledat či kontaktovat se s kanadským nebo americkým nakladatelem pro tyto čtenářsky nejoblíbenější tituly Bereme, co je, Obsazeno, Víme svy, Chraňme muže aj. V případě úspěchu nabízí zprostředkovateli 20 % ze zisku z prodaných přeložených knih. Kontakt vnoskova@centrum.cz webové stránky www.noskova.eu

NOVÝ DOMOV - OBJEDNÁVKA PŘEDPLATNÉHO

O Obnovení předplatného O Věk do 60 let O nad 60 let O nad 70 let

O Nový odběratel O Věk do 60 let O nad 60 let O nad 70 let

Předplatné Nového domova \$ .....

Dar tiskovému fondu MMI \$ ..... Přikládám šek na \$ .....

Jméno a příjmení .....

Adresa .....

Poštovní kód ..... Telefon .....

Email .....

Šek zašlete laskavě na: **Nový domov, 450 Scarborough Golf Club Rd., Toronto M1G 1H1, ON**
Roční předplatné: Kanada \$48 CAD, USA \$68 USD, ostatní \$96 USD
Za dary nad \$15 bude kanadským dárčům zaslán Charitable donation tax receipt. Děkujeme dárčům za jejich velkoryslost.
Info: vera.toronto@gmail.com, redakce 416.439.9557
nebo úřadovna 416.439.4354

Křížovka pro volnou chvíli

Víte, že
... (tajenka) na světě je město Ojmjakon na Sibiři? Byla zde naměřena teplota -68 stupňů C.

77

	jednotka naší měny	prudký záchvat nemoci	biblická postava	pražské nakladařství	systematický seznam výrobků	televizní seriál
podšívkové tkaniny						
mužské jméno						
citostloupeč stříby						
odlévání						
španělsky "zlato"	touše	2. DÍL TAJENKY	sportovní zbraň	otrok (zastar.) sportovní lodice		
číslo ztraku			slovensky "jinak" domácí Olga		hle (nářeč.) 1. DÍL TAJENKY	
dřívější práce pro vrchnost				souč. arom. olejů schopná orby		
tlustá				ruské jezero vychovatelka		
zkr. naší politické strany			zápas (básn.) část nohy		švýcarská feka	páchnoucí šelma
epidemie						
gáza			neodjezdná biblická žena			
otřhaná					chvatel Lašská šemišská zbraň	
ženské jméno					slovensky domácí Karel předložka	
kladka (slang.)	dlouhá doba omanná látka			vodárenský pracovník poukázka		
italské město			švýcarské město karetní barva			trouchnivět anglicky "inkoust"
patřící primátům			předložka zkratka výbuštiny	potomci zkratka umělecké školy		
dokument					kód letiště Joplin značka hliníku	
útok (u Háitka)				domácý Václav		
korálové ostrovy				zhotovit odléváním		Pomůcka: JLN NATOK

POTŘEBNÉ ADRESY:

VELVYSLANECTVÍ ČR
velvyslanec ČR KAREL ŽABRAKOVSKÝ
251 Cooper Street
Ottawa ON K2P 0G2
Tel: 613.562.3875 Fax: 613.562.3878
www.mzv.cz/ottawa

***
GENERÁLNÍ KONZULÁT ČR
gen. konzul VLADIMÍR RUML
2 Bloor St. W. suite 1500
Toronto ON M4W 3E2
Tel: 416.972.1476 Fax: 416.972.6991
www.mzv.cz/toronto
toronto@embassy.mzv.cz
Úřední hodiny pro veřejnost:
pondělí - pátek 09.00 - 12.00
Nouzová telefonní linka:
001613/7942277

***
HONORÁRNÍ KONZULÁT
SLOVENSKÉ REPUBLIKY
Honorární konzul MICHAEL MARTINČEK
649 Brooker Ridge, Newmarket
ON L3X 1V7
Tel: 647.290.9304 Fax 905.898.0166

**ŘEŠENÍ KŘÍŽOVKY Z TOHOTO ČÍSLA:
NEJCHLADNĚJŠÍ OBYDLENÉ MÍSTO**

Víte, že ... (tajenka) na světě je město Ojmjakon na Sibiři? Byla zde naměřena teplota -68 stupňů C.	jednotka naší měny	prudký záchvat nemoci	biblická postava	pražské nakladařství	systematický seznam výrobků	televizní seriál
podšívkové tkaniny						
mužské jméno						
citostloupeč stříby						
odlévání						
španělsky "zlato"	touše	2. DÍL TAJENKY	sportovní zbraň	otrok (zastar.) sportovní lodice		
číslo ztraku			slovensky "jinak" domácí Olga		hle (nářeč.) 1. DÍL TAJENKY	
dřívější práce pro vrchnost				souč. arom. olejů schopná orby		
tlustá				ruské jezero vychovatelka		
zkr. naší politické strany			zápas (básn.) část nohy		švýcarská feka	páchnoucí šelma
epidemie						
gáza			neodjezdná biblická žena			
otřhaná					chvatel Lašská šemišská zbraň	
ženské jméno					slovensky domácí Karel předložka	
kladka (slang.)	dlouhá doba omanná látka			vodárenský pracovník poukázka		
italské město			švýcarské město karetní barva			trouchnivět anglicky "inkoust"
patřící primátům			předložka zkratka výbuštiny	potomci zkratka umělecké školy		
dokument					kód letiště Joplin značka hliníku	
útok (u Háitka)				domácý Václav		
korálové ostrovy				zhotovit odléváním		Pomůcka: JLN NATOK

UNIGLOBE The Premiere Travel Group

Blanka

Diana

1221 Yonge Street (at Summerhill subway.)
Toronto, M4T 1W4

Tel: 416 504 3800 Toll Free: 1 800 825 7577

Fax: 416 598 1311

Monday to Friday: 9:00 AM - 5:00 PM
Saturday: 9:00 AM - 1:00 PM

blanka@premieregroup.com
dianab@premieregroup.com

MEMBER OF:

Go, See, Experience

Restaurant Praha na Masaryktownu

450 Scarborough Golf Club Rd. Toronto

tradiční česká, kanadská i eurokuchyně,
svatby, obědy, příležitostná a rodinná setkání, recepcce

rezervace 416.289 0283

ST-ČT 17.00-22.00 PÁ 17.00-23.00 SO 17.00-22.00 NE 12.00-22.00

Masaryk Memorial Institut Inc.

450 Scarborough Golf Club Rd. Toronto

**Přijďte se vykoupat
pod širé nebe**

**Bazén s ostrahou na Masaryktownu
je v provozu**

ÚTERÝ - NEDĚLE 12.00 - 19.00 h.

ZAVŘENO v PONDĚLÍ

Vstupné: děti \$ 3.00 dospělí \$ 4.00

**ČTRNÁCTIDENÍK
NOVÝ DOMOV**

pohoda do každého domova
objednejte na 416.439 9557

MASARYKPARK HOMES

Time to scale down? Currently we have 2 units available at Masarykpark.

This fabulous low rise building consists of 77 units, backing to Scarboro Golf & Country Club.

Beautiful 1 bedroom unit, perfect for the single person 55+ features hardwood floors, modern kitchen overlooking living/dining areas, ensuite laundry, locker and parking included. Priced to sell \$168,000.00

Open concept 1 bedroom unit, broadloom throughout features good size master bedroom, ample closet space, and modern kitchen along with ensuite laundry, locker & parking. \$159,900.00

Amenities include beautiful 2 storey atrium, with party area, library, lounge, guest suite along with multiple terraces thru out for your enjoyment.

Louise Miskew, Broker

Re/Max Rouge River Realty Ltd.

Direct Cell: 416-543-6544 Office: 416-286-3993

Toll Free: 1-800-663-7119

www.lou-
isemiskew.
com

"Experience
YOU can
count on"
I am never
too busy for
your referrals
... the heart of
my business!

ADLI Group
Our Goal is Your Success

**OFFERING DIRECT SHIPPING TO PRAHA
LARGE OR SMALL
WE CAN SHIP IT ALL**

ADLI GROUP offers a variety of LOCAL and WORLDWIDE freight services.

TRUCK AIR OCEAN AND RAIL

VISIT US ONLINE AT: WWW.ADLIGROUP.COM

OR CONTACT US: 1-877-363-7281

TAMARA(EXT 228)

DEBBIE(EXT 224)